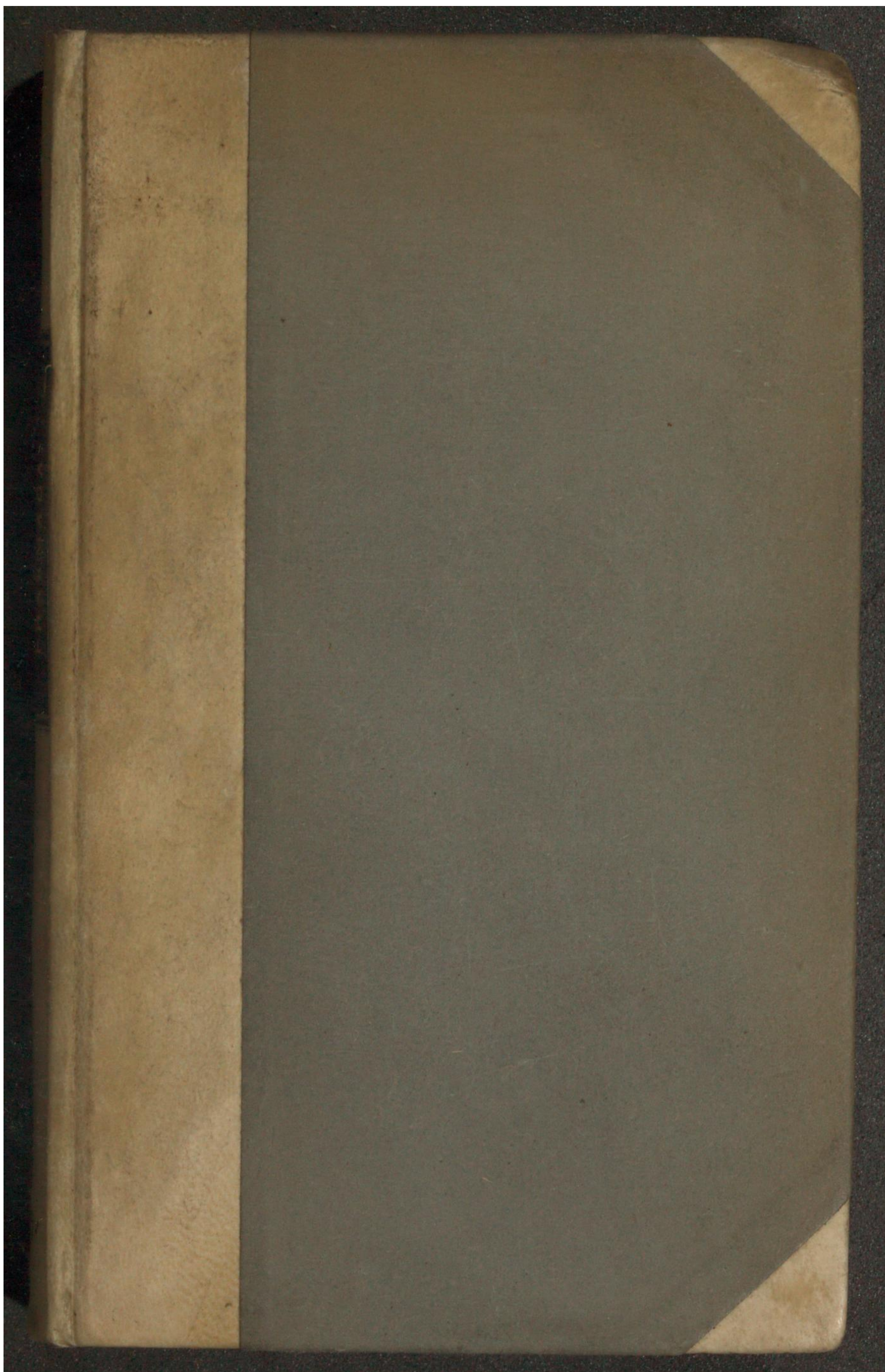
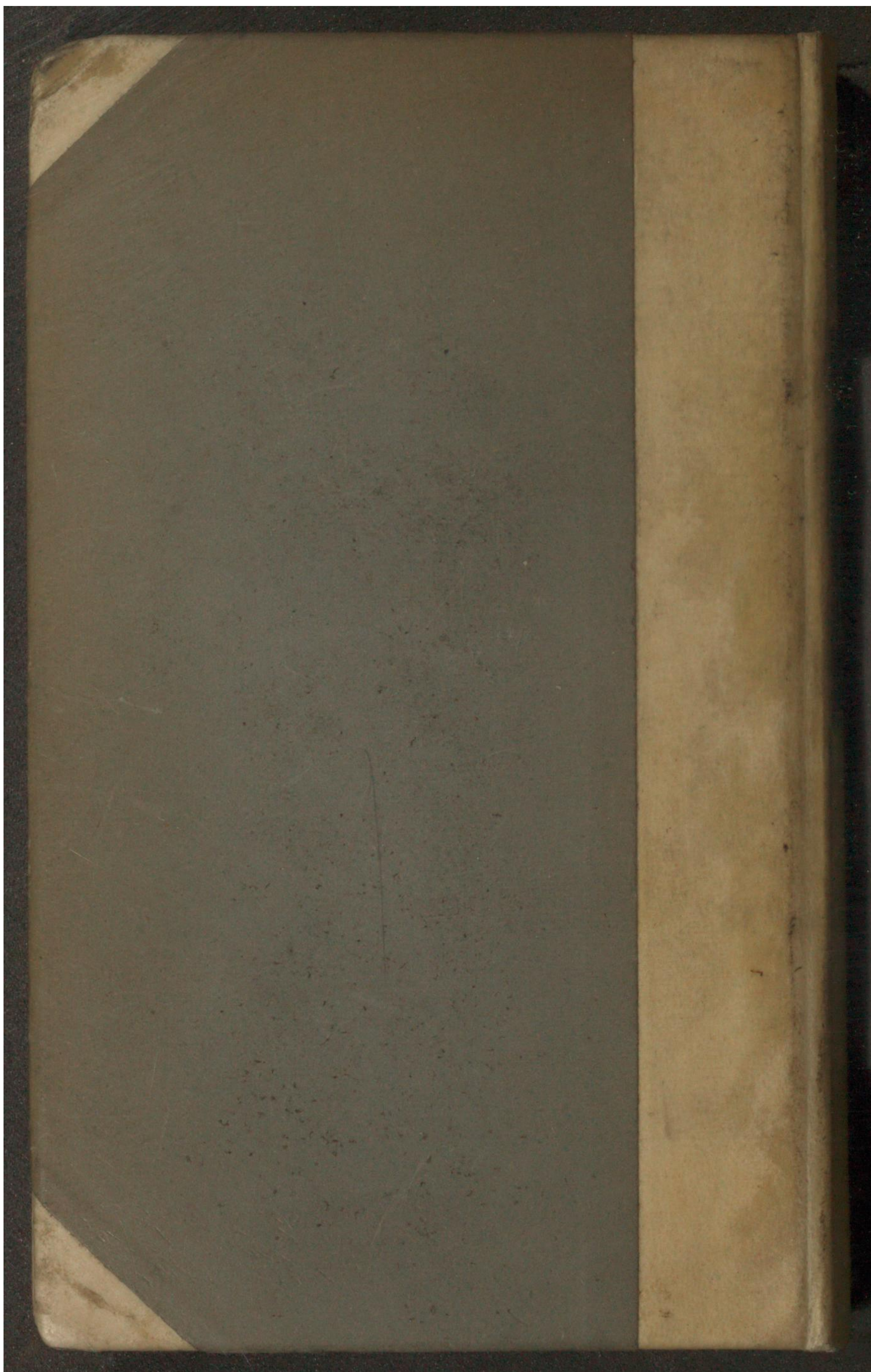
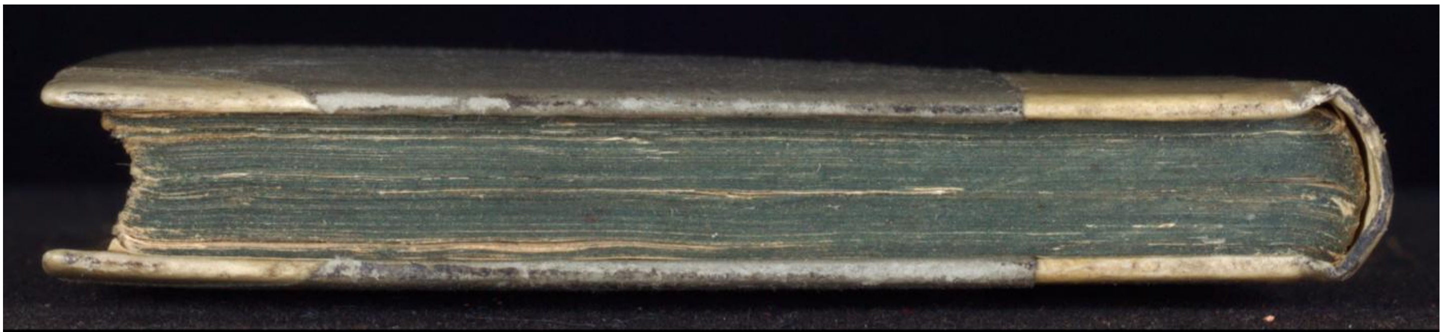

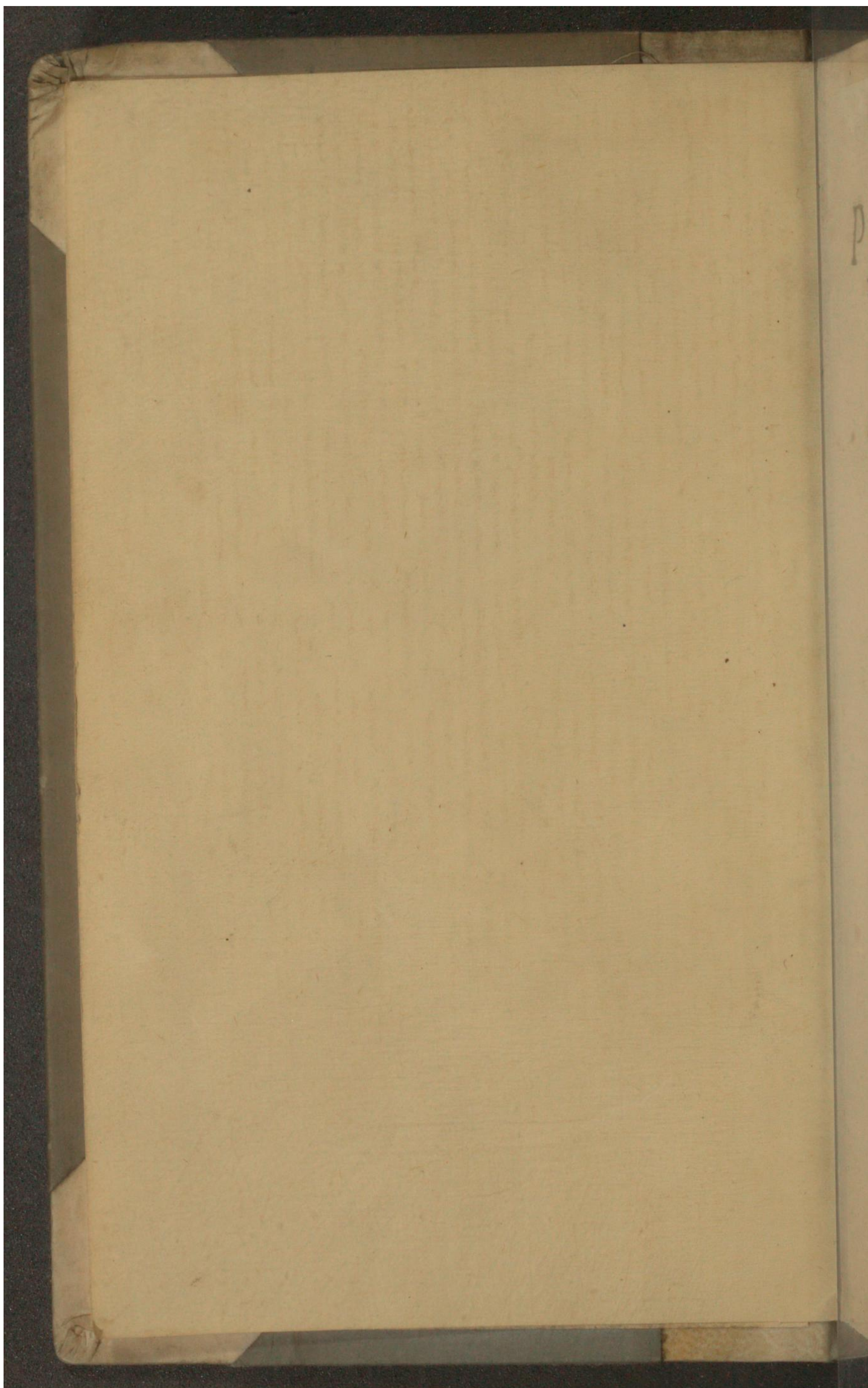

1531
AEGINETA
PHARMACA
1531

63843

PAVLI AEGINETAE PHARMACA SIMplicia, Othone Brunfelsio interprete.

IDEM DE RATIONE VICTVS Gulielmo Copo Basiliensi interprete.

IN PAVLVM AEGINETAM DE *Simplicibus, iuxta ac de Ratione Victus, Index tum utilis, tum necessarius.*

INCLYTIS
ET GENEROSIS DOMINIS. D.
Othoni & Volphgango Comiti-
bus à Solms, duarum insigni-
um Ecclesiarum, Argenti-
nensis & Coloniensis,
Canonnicis. D. suis
obseruandissimis
Otho Brunfel-
sius S. D.

N MITTO PAVli Aeginætæ, De simplicibus medicinis libellũ, quẽ iussu uestrarũ Celsitudinum uertendũ nuper suscepi. Quanquam non ea grandiloquentia, eoq́ dicendi lepore redditum, quo ego eum authorem Vest. Cels. deprædicaui, antequã nossem qui-

dem, quale fuissem exẽplare habiturus, & uestræ fortasse Celsitudines sibi de me pollicebantur. In caussa fuit ualetudo illa mea, in qua tam immensis, atq; innumeris officijs me prosecutę, sunt Cels. V. Deinde exemplare morosum, ac penè prodigiose deprauatum, quibus factum est, ut uotorum neutiquam compos fieri potuerim, omniaq; in irritum ciciderint. Cogor enim uel inuitus hic incõmoda præfari mea, non tam ut lugeam meas fortunas, quàm ut beneuolentiã mihi captem apud Vest. Celsitud. ne quod impotentiæ, & imbecillitatis fuit, ignauiæ potius, atq; oscitantiæ imputetur. Dispeream, si maiori anxietate in omni uita, præssus unquam fuerim. Siquidem urgebat hinc Typographus, qui, cum impenderent nundinæ, carthas aliquot ante ægritudinem cœptas, sibi uolebat absolui. Isthinc negocium faciebat codex αἰνιγματώδης, mendosus & mancus, ex quo me extricare non ualebam. Et nisi Galeni & reliquorum Græcorum adiutus commentarijs fuissem, ex quibus mutuatus est sua Aegineta, nonnunquam ad uerbum,

bum, interdum sententiam ex sententia, fateor ingenue, sterilem me operam effecturum fuisse, nec multum momenti fuisse consecutum. Omitto quod frequenter Galeno atq; Diascoridę pugnantia habebat, alijs quoq; subinde nomenclaturis designabat. Commata aut nulla aut ea præpostera habebat. Pręter infinitas eclypses, & id genus uitiliginum, quibus deprauati libri sunt conspurcati. Quę quantū mutent de sententia, quantasq́; ἀμφιβολίας cient, non est quod dicam, cum me multo etiam doctioribus imponant. Testis mihi Iacobus Bedorottus, uir Græce quoq; linguæ absolute doctus. Queritur idem & D. Allanus Torinus, ut audio, Basiliēsis medicus, uir alioqui doctissimus, qui nunc totum Paulum in manibus habet, cuius tralationem, ut semper optaui, extare, ita inter sacrum nunc mihi constituto & saxum, Vestrarū Cels. promissis satisfaciendū fuit, ni aut impressori, uiro lōge opt. cui & ipsi fide nos obstrinxeramus, detrimēto esse, aut apud C. Vest. futilis reperiri uoluissem. Erit itaq; Vest. Cels. hæc mea detrimenta, trutina-

nare, & non tam quid ipse receperim, sed quid tũ uires bene permiserint, expendere, meminisseq́ illius, quod in prouerbio est, Canis festinans, cœcos catulos parit. Decuisset & Cels. uestræ, claras imagines hic celebrare, sed quæ mihi obstitit in cudendo fors atq́ festinãtia eadẽ factũ est, ut ne πανηγυρίζειν etiã delectauerit. Quanq́ si idẽ fucata quoq́ oratione moliar, quid aliud quàm ebur atramẽto candefacerẽ, aut soli lumẽ, quod dicitur, inferrẽ? Quæ enim insignes uirtutes, Cels. V. non plurimum exornant? Et quam non laudẽ consecutus est, uestra tam casta, pia, & liberali educatione, doctiss. præceptor uester, M. Ioannes à Daurnheym? Erit ubi hæc suis agentur locis. Nunc pensum hoc meum benigne suscipite, fortunasq́ meas mecũ boni consulite & ualete. Argentorati Calend. Septemb. An. à Christo nostro seruatore nato, Millesimo quingentesimo trigesimoprimo.

IN PAVLVM

AEGINETAM DE

Simplicibus, iuxta ac de Ratione Victus, Index cum utilis tum necessarius.

INDEX.

Apium

Britannica

Caseus

Coccum

Hidnon

Lino

Myagros

Oleum

Phacos

Sanguis

Syco=

Terra

V

INDEX

FINIS.

PAVLI AEGINETAE VITA EX SVIDA.

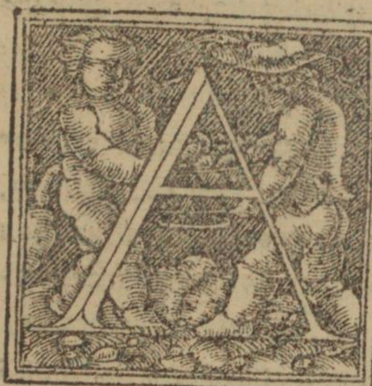
Παῦλος Αἰγινήτης ἰατρὸς, ἔγραψεν ἰατρικὰ βιβλία διάφορα.

PAVLVS AEGINETA MEDICVS, & scripsit libros medicinales diuersos.

PAVLVS AEGINETA DE SIMPLICIBVS.

Othone Brunfelsio interprete.

Abrotonum.

Brotonon, simul & calefacit & siccat, idq; adeo in tertio ordine. Nec minus digerentis, & in tertio ordine incidendi potentiæ. Vnde per totum corpus intritum, quæ per accessionem redeunt subinde rigores, sanat. Cæterum uentriculo inimicum. Vstum quoq; magis magisq; siccat. Alopecias sanat cum oleo quopiam quod partium tenuium fuerit.

Agallochum.

Agallochum, lignum est ex India, Thyiæ simile, odoratum, & quod commanducatum, oris halitum commendet. Ad uapores suffitusq; accenditur. Radix eius pota, drachmæ pondere, uentriculi aquosis humoribus simulatq; debilitati auxiliatur. Præterea & iecinoris & intestinorum torminibus accommoda, & pleuritidi, id est, lateralibus doloribus.

Agaricum.

Agaricon, radix est trunco hærescens, sed consistentia admodum molliuscula, coalita ex aërea & terrēa substantia, Quamobrem & digerendi uim habet, & incidendi craßitudinem, Opilationes quoq; uel uiscerum præfacturas repurgandi.

Ageranton.

Ageranton, facultatem habet digerendi, & paulatim quodammodo phlegmate liberandi.

Agnus castus.

Agnus uel lygos, & calefacit & siccat in tertio ordine. Est autem partium tenuium, & flatus discutiēs, Ad conseruandam castitatem prodesse creditur, non solum commestus uel potus, uerum etiam substratus. Seminis quoq; eius usus est, ad induratum lienem, & hepar, si potetur. Frixum tamen & inflat minus & digeritur facilius.

Agrostis, id est, gramen.

Agrostis, tum ea inprimis quæ est ex Parnaso monte, præciosa existit. Siccat enim mediocriter, & refrigerat non adeo, partium tenuitatem obtinens, & subacerba, quapropter uulnera glutinat, cataplasmata, & lapidósa uesicæ excrementa frangit.

Anchusæ quatuor.

Anchusæ, quatuor genera, non unius quidem omnes potentiæ sunt. Nam quæ ὀνοκλέιας, id est, onoclea dicta est, eius radix constringendi uires habet, & quiddam subamarū, lienosis & nephreticis medetur,

nec non

nec non & Eresipilatis, nimirum cataplasmata. Et licet folia ipsa radice minus refrigerent, atq; exiccent, tamen ad diarrhoeam præcipue bibuntur. Cæterum quæ λυκόψις uocatur, licet adstringentior quodammodo, similiter tamen & Eresipilatis auxiliatur. At Onocleæ, & Alcibiadiæ cognominatæ, uis maior medicata, & eos qui à uiperis demorsi sunt, admodum iuuat, tum illita, tum suspensa, tum etiam esa. Quarta prædictis omnibus exilior, & fere ἀνώνυμος multo tamen amarior Alcibiadio oxybaphi mensura pota, latos lumbricos expellit

Adarce.

Adarce, essentia quidem sua, uelut spuma quædam est, aquæ salsæ concreta, circum harundines concrescens, acerrima & maiorem immodum calida, adeo ut adurat. Nullus eius usus est, nisi foris apposita, mistaq; alijs. Nam intro in corpusculum ipsam sumere, haud quaquam fas est.

Adianton, uel capillus Veneris.

Adianton, arefacit, extenuat & distrahit, & in calore quidam & frigore, symmetrum est, quæ caussa est, quod capillorum defluuia explet, Strumasq; et abscessus digerit, tum præterea uesicæ calculos comminuit, epotum, & crassis è pulmone excreationibus confert, adeoq; destillationes in stomachum sistit.

Aizoon.

Aizoum, geminum est, & utrumq; refrigerat qui-

dem in tertio ordine, sed arefacit, & adstringit mediocriter. Itaq; aduersum ignem sacrum, & herpetas et phlegmonas à fluxione natas, accommodatur.

Aetonychon.

Aetonychon, de quo in lapidibus sermo nobis habebitur.

Athera uel Athara.

Athera, sorbitio est, quasi liquida pulticula, ex zea uel tritico, in tenuißimum pollinem molita, infantibus accommodata, & cataplasmatis efficax.

Aegylops quæ & Auena.

Aegylops distrahendi habet uim, quod ex eo liquet, quia phlegmonas induratas, & ægylopas sanat.

Aegyros.

Aegyros excalefacit in primo temperatorum ordine, siccat uero mediocriter, estq; partium tenuium. Huius folia cum aceto cataplasmata, podagricos dolores sedãt. Verũ, quæ ex ea stillat, rhesina, floribus paulo calidior, miscetur acopis, nec non & malagmatis Fructus item cum aceto potus, Epilepticos restituit.

Pudendum masculi cerui.

Genitale masculi cerui, siccatum, tritumq; cum uino, & potum, à uipera morsis auxiliatur, miscetur & compositis medicamentis.

Aethale.

Aethale & lignys, litera L. differentur.

Aethiopis.

Aethiopis, similia phlomo folia habet, eius radicis decoctum

coctum, atq; subinde potum, isthiadicis, pleuriticis, & hæmoptoicis remedio est. Eadem arterias & asperitates cum melle sanat.

Sanguis suillus.

Frigidus sanguis, nullius frugi bonæ est. Suillus humidior, sed minus calet, & humano sanguini, temperie ipsa respondens.

Sanguis columbarum.

Columbarum, & palumbi, & turturis sanguis quodammodo temperatus existit. Quæ in oculis sunt ὑποσφάγματα, sanat, si calidus instilletur, & meningi infusus, quibus capita fuerint perforata, inflammationem arcet.

Sanguis noctuæ.

Noctuæ sanguis, cum uino potus, uel aqua, dispnœæ medetur.

Sanguis Vespertilionum.

Sanguis Vespertilionum, si uirginum uberibus illiniatur, ab extuberatione tuetur. Ferunt & pilos prohibere, ne subinde repullulent, si eo perungatur locus, perinde ut sanguinem quo ranarum, & chameleontis, & muscæ caninæ, uel cynoraistarum. Quanquam Galenus id non ita habere affirmet, facto rei periculo.

Sanguis caprarum.

Sanguis caprarum, propter immodicam siccitatem si cum melle potetur, subeuntibus cutem aquis, auxilio est, & in renibus calculos atterit.

Sanguis galli & gallinæ.

At domesticarum auium, id est, galli & gallinæ sanguis, è meninge fluxum sanguinis retinet.

Sanguis ouillus.

Ouillus epilepticos & hæmorragiam præcipue iuuat.

Sanguis hœdorum.

Hœdorum etiam sanguis recens datus, mensura semicotylæ, cum æqua portione aceti potus, hæmoptoicis, id est, ex thorace sanguinem spuentibus, utilis est.

Sanguis ursorum & caprarum.

Vrsorum, & agrestium caprarum, & hircorum & taurorum sanguinem abscessus concoquere ferunt.

Sanguis terrestris crocodili.

Terrestris crocodili sanguis, uisum acuit, admissariorumq; equorum sanguis, septicis miscetur.

Aera Lolium.

Aera, calefacit & exiccat ferè in tertio ordine, & iridi æqualibus uiribus pollet.

De Acallide.

Acallis, fruticis cuiusdam fructus est in Aegypto nascentis, cuius dilutum collyrijs ad claritatem uisus utilibus miscetur.

Acacia.

Acacia, tertij quidem est arefacientium ordinis, sed refrigerantium secundi, siquidem lota fuerit, est enim peracerba & terrosa.

Acalyphe, idest, Vrtica.

Acalyphes

Acalyphes, huius herbæ tum fructus tum folia tenuium partium sunt, siccantq́; sine mordicatione. Tubercula discutit, & uentrem subducit, inflandi quoq́; uires habet, sed mediocriter, propter quod Venerem extimulat.

Achantos, spina uulgaris.

Achantos, alij equidem Melamphyllon appellant, alij Pæderotam, distrahendi & exiccandi uires obtinet.

Achantion.

Achantion, partium tenuiũ & calidæ potentiæ est, conuulsis medetur, ac spasmis.

Acanthaleuce, spina alba.

Acanthaleuce, radicem habet exiccantem, & adstringentem temperate. Quãobrem & Cœliacos, Stomachicos, hæmoptoicos, & dentium dolore laborantes iuuat. Porro, semen attenuantium partium, & calidæ potestatis est, quod conuulsioni medetur.

Acantha Aegyptica, id est, Spina Aegyptia uel Arabica.

Acantha Aegyptica, alij uocant Arabicam spinam, admodum adstringentis & desiccantis potentiæ est. Quo fit, ut non tam sanguinem, quàm alios quoq́; fluores retineat.

Aciros.

Aciros, ocimo persimilis, stringit mediocriter, ideoq́; tum uentrem, tum menses sistit, pota, cataplasmata etiam, phygetla, & Eresipilata iuuat.

Aconitum.

Aconitum lycoctonō. Germanice vuolffs uurtz.

Aconitum, quod & pardalianches, septicæ & deleteriæ facultatis, ad intra, id est, in cibo potuq; sumptum. Cæterum foris ad putrefaciendum & exedendum carnes, & quæ è corpore erumpunt, idoneum. Iam uero quod aconitum Lycoctonō uocatur, eandem propemodum cum priore uim habet. Peculiare, ut ursos & lupos perimat, quemadmodum illud pardos.

Acorus.

Acorum, ordinis est tertij, calefaciendi scilicet & desiccandi. Vtimur autem radice eius ad ciendum urinam, & ad lienem induratū, Ceratoidis insuper crassitiem detergit, simul atq; extenuat.

Locustæ.

Acrides, id est, locustæ, suffitæ, urinæ angustijs, fœminarumq; præsertim, prosunt. Quæ ἄπτερος, id est, sine alis locusta uocatur, contra scorpionum ictus cum uino utilissime bibitur.

Sabucus & Ebulus.

Acte quæ magna, & chameacte, ambæ arefaciendi uim habent, & mediocriter digerendi, & tam potæ, quàm etiam commestæ, hydropicorum aquam subducunt.

Sales.

Omnes sales siccæ uehementer, & adstringentis sunt potentiæ, & quicquid in corporibus humidum est depascunt, suaq; mordacitate subducunt. Quare ad sal

samenta

ſamenta eis utuntur, & à putredine ſeruant, uſti autē magis exedunt.

Althea.

Althea ſiue Ebiſtus, ſpecies eſt ſylueſtris maluæ, uim habet diſtrahendi, ſummittendi, inflammationem arcendi, mitigandi, & tubercula diſcutiendi, præter cætera radix, & ſemen, uitiligines abſtergit, & ſemen calculos atterit.

Alimum.

Alimum, partium diſsimilarium exiſtit. Guſtu ſalſum, & ſubaſtringens, maior autem pars eius calida eſt temperate, cum humiditate inconfecta. Semen humanum, & lac gignit.

Alcæa.

Alcæa ſylueſtris maluæ, & hæc genus eſt, cum uino pota dyſſenterias & morſus ſanat, tum in primis radix.

Alcyonia.

Alcyonia, omnia detergunt, ac digerunt, acrem qualitatem habentia, & tale quidē exiſtit Mileſium. Præſtat autē quod eſt uermiforme & purpureum. Ita uſtū alopecias ſanat, & lichenes & uitiligines abſtergit. Quod autem extima ſuperficie aſperum eſt, non ſolum abſtergit, uerum etiam excoriat & ſauciat. Eſt quod lanis ſuccidis quoq; aſsimilatur, ſed cæteris omnibus imbecillius.

Halmæ, Salſugo.

Salſugo quidem immixta, licet alterius ſubſtantiæ, conſimilem ſali potentiam habet, quaq̃ imbecilliorem, aqua admixta. Piſcium autem ſalſorum, & oliuarum, quæ Colymbades dictæ ſunt, uirium magis extergentiũ eſt. Proinde iſthiadicis & diſſentericis infunditur.

Aloë.

Aloë, calefacit in primo ordine, ſiccat uero in tertio. Eſt autem ualde grata ſtomacho, ut ſi quid aliud, quippe quæ una uice abſtergit, digerit, & ſtercora excernit, quamq̃ elota minus abſtergit. Sed ſtomacho magis eſt amica, inflammationes ſedat, & hulcera quæ ægre ad cicatricẽ perducũtur ſanat, maxime quæ circa ſedem ſunt & pudenda.

Flos ſalis.

Flos ſalis, medicamen liquidũ, magis tenuium partium, quàm ſales uſti, acuta ſatis atq; diſtrahendi facultate præditum.

Spuma ſalis.

Halos achne, id eſt, ſpuma ſalis, ſpumoſa eſt ſalis efflorentia, multo tenuioris naturæ, quàm ſal ipſe, & diſtrahens etiam multo magis, ſed ad contrahendum minus idonea.

Alſine, auricula muris.

Alſine, quam alij uocant Græce μυὸσ ὦτα, id eſt, auriculam muris, ferè uires æquales habet, ei, quæ dicta eſt Helxine, reſtringendi ſcilicet & humectandi. Quo circa fer untes ſeruat phlegmonas.

Alypon

Alypon.

Alypon, purgat nigram bilem, semen per inferna, pari epithimo mensura sumptum, additis aceto & sale. Intestina tamen leuiter exulcerat.

Alysson.

Alysson, sic nuncupata herba est, quia à cane rabioso morsis auxiliatur. Est autem potestatis siccatoriæ & distrahendi, abstergentisq;. Qua ratione renum meatus aperit, & asperitudinem duriciemq; praui coloris excutit.

Vulpes.

Vulpes uiuus, Totus uiuens uel mortuus in oleo decoctus, digerendi facultatem indit oleo, ut in profundo fixos humores in extimam cutem extrahat. Quare arthriticos in ipso, in alueolum imponentes, ac multo ibi tempore immorari præcipientes, principium paßionis sedauerunt, diutius autem immorati eo medio liberati sunt.

Amaracus.

Amaracum, calefacit in tertio gradu, ut uocant, exiccat uero in secundo.

Amarantus.

Amarantum, attenuat, & incidit, Menses igitur cict, cum uino potum, & grumos sanguinis dissoluit, si cum mulso bibatur. Breuiter, fluxiones omnes compescit ac desiccat, sed stomacho plane perniciosum.

Ambrosia.

ambrosia

Ambrosia, apposita emplastrum, uim habet adstrin gendi, & expellendi.

Ami.

Ami, è tertia classe est calefacientium, & arefacien tium, partium tenuium, quod & digerat, & urinam moueat. Semen maxime utile est.

Amianton.

Amianton, in Cypro gignitur, simile alumini fis= sili, usus eius ad psilothra quæ exiccent.

Ammos, Harena.

Harena in littoribus maris, potenter exiccat, suc= censa enim in sole exugit atq; exiccat aquosa corpora, si in ea uidelicet sepeliantur, & ea obruantur, calefa= cta etiam fomentum siccum efficitur uice milij & salis.

Ammoniacum.

Ammoniacum, incensum uel uaporariũ, succus est seu gummi, molliendi habens potestatem intensam, ac perinde & scirros, & lapidosas duricies dissoluit.

Amorge, amurca.

Amurca, secundi est ordinis, large calefacientium & arefacientium. Hoc namq; pacto aridorum corpo= rum hulcera medicatur, alia uero omnia contendit atq; irritat.

Ampeloprasum.

Ampeloprasum, id est, Agreste porrum, acerri= mum existit, & calidißimum, in supremo ordine, Se= cat crassos & glutinosos humores, sed & cacostoma= chum

chum, ab obstructione liberans.

Ampelos agria, id est, Vitis agrestis.

Vitis agrestis, tam racemi quàm ἀκρέμονες, id est germina ipsa, extergendi uim habent & adstrictorium habent quiddam.

Vitis satiua & culta.

Vitis satiua, adsimilis potentiæ est agresti, sed ad omnia inbecillior.

Vitis alba, Brionia.

Vitis albæ, quam & Brioniam & psilothrum uocant, germina, quasi amica stomacho eduntur, & urinam cient. Radix uero cum hoc quod abstergit, partiumq; est tenuium, etiam mediocriter calefacit. Quare lienes induratos, pota liquefacit. Tum foris imposita cum ficubus, & psoras & lepras sanat.

Vitis nigra.

Vitis nigra, quæ & ipsa brionia est dicta, ante dictæ similis est per omnia, præter quàm quod imbecillior est.

Amygdala.

Amara amygdala, extenuandi, & ab obstructione liberandi uim poßident, eorum quæ in inprofundo residem lentorum & crassorum humorum, una cum extergendi cutem facultate. Arbor quoq; eandem uim habet.

Amygdala dulcia.

Dulcia amygdala, calida mediocriter sunt.

Amylum

Amylum.

Amylum, fit ex tritico repurgato, atq; aqua madē facto, ea aqua sub inde mutata, quinquies, inde tandem cum mollitum fuerit, per colum purgata, aqua denuo infusa, separare furfures & siccare oportebit in sole confestim, priusquàm arescat. Sic paratum, potentiam habet refrigerandi mediocriter & desiccandi, postremo & aspera quæq; leniendi.

Amomum.

Amomum, potestate acoro æquiparatur, nisi quod acorum aridius, amomum uero concoquibilius est.

Anagallis.

Anagallis, utraq; abstergendi uim satis habet, participat quiddam etiam & subcalidum, & trahens. Itaq; euellit stirpes quæ corpori inhæserunt, & è naribus mucum emungit.

Anagyris.

Anagyris, frutex est grauiter olens, & digerentis excalefacientisq; facultatis. Semen eius tenuißimum uomitum prouocat.

Andrachne, Portulaca.

Andrachne, in potestate refrigerandi est tertiæ claßis, humectandi uero secundæ. Hac ratione uentri imposita, æstuātes iuuat, fluxiones amouet. Et quia uiscosa humiditate prædita est, dentium stuporem ab acetosis contractum, lenit & extenuat, ob suum lentorē.

Dyssenteria

Dyssenterias etiam & Hermorrogias restringit.

Andrasiamion.

Andrasiamion, bifarium habetur, alterum quidē quod ἄσκυρον ἢ ἀσκυροειδὲς nominatur, estq; species hyperici. Alterum διονυσιάς, utriusq; fructus Catharticus existit, folia sicciora.

Androsarces.

Androsarces, amara & acris herba est, digerentis & sicci temperamenti, quod exinde liquet, quod tum herba ipsa, tum fructus, urinam promouent.

Anemonæ.

Anemonæ, omnes acutæ & abstergendæ sunt potentiæ, extrahendi quoque & ora uasorum reserandi facultatem obtinent. Quare pituitam proijciunt, & lepras arcent Cataplasmatæ, atq; lac trahunt.

Anethum,

Anethum, calefacit in secundo ordine intense, siccat remissius. Itaq; oleo decoctum, digerit, dolores amouet, somnum conciliat, cruda concoquit, tumoresqué sedat. Vstum autem tertij ordinis calefacientium, tum exiccantium fit, & ob hoc ulceribus humidis flaccidisq; impositum iuuat. Humidius uero minus calidum, uiride magis concoquit.

Anthyllis

Anthyllis duplex est, sed utraq; hulcera desiccat. Est etiam quæ chamæpithy similis est, sed quadam tenus

subtiliorum

ſubtiliorum partium quàm altera. Adeo ut & comici=alibus competat. Quin & ipſa magis altera extergere poteſt.

Aneſum.

Aneſi ſemen, admodum acre eſt, calefacitq; & ſiccat in tertio gradu, & perinde urinam ciet, uentosq; diſtrahit.

Antirrhinum & Anarrhinon.

Antirrhenon ſiue antirrhinum, affinem bubonio facultatem obtinet, licet inferiorem, ac tenuiorem, Itaq; ex illo, de hoc conijcito.

Anonis uel Ononis.

Anonidis radix, maxime calefaciendo eſt. Cuius ſuccus potus cum uino, urinas pellit, calculos commi=nuit. Eſcharas uel carbunculos erumpit, & dentium dolorem mitigat.

Aparine, Lappa.

Aparine, quam alij phylantropum, alij omphaco=carpum, cognominant, mediocriter abſtergit & cale=facit. Habet autem & aliquid partium tenuium.

Apios, Pirus domeſtica.

Pirus, inæquali temperamento conſtat. Fructus partim terreæ, partim aquoſæ naturæ eſt. Proinde eſus ſtomacho ſalubris eſt, & ſitim extinguit. Impo=ſitus uero areſacit & mediocriter refrigerat.

Apocynon, Cynocrambe uel Braſſica canina, uel Braſſica ruſtica.

Apocynon, sunt qui Cynocramben uocant, & Cynomoron, quia celerrime canes tollit è medio. Quanq̃ hominibus quoq; uenenum est. Herba immodice fœtet, calida & sicca, itaq; illita, admodum digerentis est facultatis.

Zopissa.

Hypochyma, à nauigijs derasa uetus pix, eo quod marino sale commaduit, & siccandi & digerendi tumores, uim habet.

Araneus.

Araneum in emplastrum emollitum, frontiq; & tẽporibus illitum, tertianæ febris circuitus finire autor est Dioscorides. Sanguinem sistit tela eius imposita. Et hulcerum in summa cute inflammationes arcet.

Argemone.

Argemone, tum abstergentis, tum digerentis est potentiæ.

Arisaron.

Arisaron, aro & multo minus, & acrius est, radice oliuæ maiore.

Aristolochia.

Aristolochiæ omnes quidem attenuantium partium sunt, abstergentes, amarulentæ, & subacres, & ad multas Medicinas utilißimæ. Longe tamen subtilißima rotunda, in omnibusq; efficatior. Cui Clematites nomen est, redolentior quidem, sed imbecillior, Longa ne ipsa quoq; multũ efficax, calefacit tamẽ æque ut rotundior.

Arceuthos.

Iuniperus arbor, calefacit, & siccat, sed in tertia distantia. Fructus quoq; arefacit similiter, sed remissius, atq; in primo ordine.

Arcion.

Arcion, siue prosopites, folia colocynthidi similia habet, sed maiora, & densiora, firmioraq́;, quæ uetustis hulceribus imposita, digerit, siccat atq; adstringit.

Arctium.

Arctium, tapso, uerbasto est simile, radice tenera, alba, dulci, facultatis est admodum tenuium partium, & ob id exiccantis, extergentisq́; mediocriter.

Armeniacum.

Armeniacum, uim habet extergentem cum leuicula acrimonia, & leuissima adstrictione. Itaq; tale cum sit, ocularibus miscetur facultatibus, facit etiam ad pilorum in supercilijs incrementum.

Arnabo.

Arnabo, inter aromata numeratur. Quare unguẽtis plurimum miscetur, calidæ & siccæ potentiæ, secundum tertium ordinem, proximum casiæ & carpesio. Vnde Posidonius, cum forte fortuna non fuerit ad manum, Cinamomo utendum esse censuit.

Arnoglossum.

Arnoglossum, refrigerat simul & desiccat, in secundo ordine, mixtum habens quiddam aquæum, terræum, & austerum. Ideoq́; aduersum hulcera, quæ

Cacoe-

Cacoethæ, id est, Rebellia, uocantur, congruit. Item aduersus fluxiones & putredines idq; temperaturæ symmetria Sanguinis etiam eruptiones sistit. Breuiter, ad plurima utile. Arefacit enim citra uellicationem, & refrigerat. Nam siccitatem obtinet morsus expertem, & frigiditatem quæ nondum obstupefaciat.

Aron.

Aron primi ordinis est in calefaciendo & siccando. Terrena & ipsum essentia constat, sed calida. Proinde extergendi uim poßidet. Radices tamen sunt calidiores, & dracontium efficatius est.

Arsenicum.

Arsenicon, facultatis est causticæ, siue urentis, utuntur porro ad psilothra. Verum, si diutius hæserit cuti, non parcet. Vstum tenuium partium redditur.

Artimesiæ.

Artimesiæ utræq; calefaciunt in secundo ordine, arefaciuntq; in primo, suntq; tenuium partium. Itaq; ad renū calculos cōmodæ sunt, inflāmationibusq; uteri.

Artos, Panis.

Panis illitus, potētiæ est magis digerentis quàm triticū, propter naturam salis & fermenti. Siquidem extractiuum est malarum paßionum fermentum.

Asarum.

Asarum, acoro consimiles uires habet, intensiores tamen pauló.

Asbole, Fuligo Pictorum.

Fuligo, qua pictores utuntur, quæq; ex uitrarijs officinis desumitur, digerendi uires, & adstringendi habet, unde & adurit, & putrefacit. Fracta cum rosaceo cerato, ad cicatricem perducit.

Astalabotis.

Astalabotis, animal ad alia licet inutile, tamen à scorpione morsis superpositum, auxiliari fertur. Miscetur & ἐντατικαῖς facultatibus.

Astlepias.

Astlepias, calida & sicca cum sit, partium quoq; tenuinm, torminosis subuenit in uino pota. Præterea illita uenenatorum morsibus, & maleficis mammarum & muliebrium locorum uitijs.

De Ascyrro.

Ascyrron, in Androsæmo dictum est.

Aspalatos.

Aspalathos, ex dißimilium partium potentijs constat, acutis, & acerbescentibus. Itaq; utriusq; ratione desiccat, et proinde ad putredines et fluxiones est utilis.

Asparagus.

Asparagus Petræus, uel Myacanthinus, abstergẽdi potentiæ est, idq; citra manifestam aut caliditatẽ, aut frigiditatẽ. Hinc renes & hepar à præsarctu liberat, tum maxime herbæ ipsius radices & semen. Dentiũ quoq; dolores sanat.

Asplenion.

Asplenium, tenuium quidem partium, non tamen calida herba

lida herba est. Hac itaq; ratione desiccat, & proinde ad putredines & fluxiones est utilis.

Astaphis Vua passa.

Astaphis, culta quidem coquendi, adstringuendi & leuiter digerendi facultatem poßidet, at agrestis uehementer acrem obtinet, adeo ut ex capite purget, quod ἀποφλεγματίζειν, Græci dicunt abstergatq; ualenter.

Aster Atticus, Bubonion.

Aster Atticus, alij Bubonion uocãt, non ob id tantũ quod illitum, sed etiam quod suspensum bubones seruare creditur. Mixtæ potentiæ est, digerentis uidelicet, & refrigerantis.

Astragulos.

Astragulus, paruus breuisq; est frutex, radices habens constrictorias. Quamobrem etiam ex natura est non instrenue exiccantium. Nam hulcera uetera glutinat, & aluum fluxu tentatam sistit, si quis in uino decoctam radicem bibat. Plurimus huius fructus prouentus est in Phæneo Arcadiæ.

Asphaltus. Bitumen.

Asphaltus, siccat & calefacit in secũdo ordine. Proinde glutinat hulcera, ut medicamina, quæ τὰ ἔναιμα uocant.

Asphodolus.

Asphodeli, radix abstergendi & distrahendi habet potentiam. Crematæ uero cinis calidior & exiccantior,

subtiliorq́;, ac proinde & alopetias sanat.

Atractilis.

Atractilis, secundi est ordinis humectantium, primi uero refrigerãtium. Qua de re uentrem celeriter permeat. Semen tamen abstergentis naturæ est, & arquatis opilationem hepatis aperit.

Aphace.

Aphace, uim habet astringendi, quemadmodum & ipsa lenticula, edendaq́; est, ut lens, sed ægrius concoquitur, etiamsi desiccet ualentius, cum mediocri calore.

Aphonition.

Aphonition, distrahendi & digerendi partium, sordida quæq; repurgare, & pruritus sedare idoneum, potum tamen, cacostomachum est.

Aphronitron.

Nitri spuma, æqualem cum nitro potentiam habet, partiũq́; est magis tenuiũ, aspectu tenui, farinæ similis.

Achras, pirum agreste.

Pirum agreste, proximã piro facultatem habet, sed sed adstrictiorem, ob hoc uulnera conglutinat maiora.

Absynthium.

Absynthium, calidũ est in ordine primo, aridũ autem tertio. Adstrictoriam & amaram & acrem simul qualitates poßidet, propter quod biliosos uentris humores per egestionẽ infernam propellit, aut p urinas euacuat. Quibus autẽ cõtenta in uẽtre pituita est, propter astrictionẽ nihil iuuat. Succus autẽ eius quã herba ipsa longe calidior est.

DE HIS QVAE AB B litera incipiunt.

Balamus Myrepsica, id est, Mirabolanum.

Alamus Myrepsica, quod interne habet carnosum, abstergendi & secandi uim habet. Quod si quis cum melicrato biberit drachmæ pondere, facile uomu erit. Aluum etiam per infrna large deijcit. Cum oxicrato intestinorum præfractum medetur. Exteriora quoq; cum aceto peruncta, sanat, nimirum propter abstergendi uim quam habet. Cortex quoq; eius admodum adstringit.

Bacharus.

Bacchar, fruticosa est herba, cinnamomo proxima, coronaria, acris. Huius radix decocta, apertiua est, urinasq; & Menses ciet. Folia adstringēdi uim habent, & fluxiones cohibendi.

Balaustium.

Balaustium, flos est agrestis punicæ, immodice adstringit. Atq; eo sanè nomine uetera hulcera ad cicatricem perducit, destillationesq; sistit.

Balsamon.

Balsami lignum desiccat quidem, & calefacit, secundo excessu, estq; & tenuium partium. Cæterum succus multo subtilior est, fructus persimilis quidē in potentia, sed longè inferior tenuitate.

Balote, uel Marrubrum nigrum.

Marrubrum nigrum, acris & detergentis est potentiæ. Impositum igitur emplastri modo cum sale, rabidi canis morsibus auxiliatur.

Batus rubus.

In rubo, quod fruticosum existit, qualitate adstringente participat. Quo fit ut uulnera glutinet, fluxionesq; sistat. Radix uero, acerbescit feruentius, tenuiumq; partiu est magis, & pinde in renibus calculos atterit.

Fructus, si sit præmaturus, moderatius calefacit & stringit. Quamobrem cibo idoneus est. Immaturus uero acerbus est, & exiccatorius, & maxime resiccatus, similiter & flos ipse.

Batrachion.

Batrachion, quatuor habet differentias, omneis uero calidæ & siccæ, uehementis sunt potentiæ, acutæ, uidelicet & causticæ. Adeo ut cum dolore exulcerent, quibus tamen si quis utatur moderate, exteriora tantum, quæ in cute accidunt, abstergit. Radix uero propter siccitatem sternutatorium est medicamentum.

Batrachi, Ranæ.

Ranæ in iusculo coctæ, a bestia morsis commode eduntur. Porrò ustorum cinis, quoniam siccißimus est, cum liquida pice hæmorrogias sistit, et alopecias curat.

Bdellium.

Bdellium, tum Scythicum, tum Arabicum, admodu emollentis est facultatis eorum quæ sunt indurata, ma=

xime uero quod recens fuerit. Arabicum diureticũ est, & digestiuum. Vnde calculos atterit.

Betonica.

Betonica, ualde exilibus ramulis est herba proximas pulegio frondes habens, sed tenuiores, καὶ σχεδὸν ἄποια γενομένοις. Seritur plurimum in petrosis locis, qua utuntur ad renũ medicamina. Est & Romanis alia quædã Betonica dicta, quã Dioscorides Cestron nominat, alij uero psichotrophõ. Propterea quod frigidis locis plantari gaudet, nihil simile habẽs iam dictæ, præter efficatiam, ad ducendã enĩ urinã utuntur & alia multa conducit nihil æque. Radix eius cum hydromelite pota, uomitum ciet, & folia uentrem subducunt.

Bechium.

Bechion, quod alij Bechicon, inde adeo nuncupatũ est, quod Tusses orthopnoeas iuuet, fuligine eius inspiratu attracto, Coalitum est, ex calida & sicca substãtia.

Blitum.

Blitum, holus est esculentum, temperamento humidum & frigidum, in secundo constitutum ordine.

Bulbus.

Bulbus, ille, qui est esculentus, amaritudinisq; & adstrictionis particeps est aliquantulum. Vulnera conglutinat & abstergit.

Bulbus uomitorius.

Bulbus uomitorius, multo calidioris est tẽperaturæ.

Botrys.

Botrijs, quam alij ambrosiam, alij uero artemisiam uocant, planta uinosa ac fragrans manifeste. Cum uino pota, orthopnoicis remedio est.

Bubonion.

Bubonion, in Astere Attico dictum est.

Buglossum.

Buglossum, humidum & calidum est temperamento. Itaq; uino immissum, lætitiam ac hylaritatem efficere dicitur.

Bunion.

Bunion, siue Arction, calidum est, & urinam amouet, & Menses prouocat. Cui simile est & pseudobunion.

Buprestis.

Buprestis, animalculum, Cantharidi per omnia simile, pro qua & in medicaminibus supponitur.

Butyrum.

Butyrum, cōcoquendi & mediocriter digerendi potentiæ, in mollibus corporibus. Bubones igitur & parotides curat, cicatrices attenuat, & maxime dentiū dolorem, quem infantes sustinent dentientes, mitigat. Ad hæc in peripneumonicis effectibus in eclegmate proficit.

Buphthalmon.

Buphthalmon, similem habet Chamemelo florē, sed multo maiorem tum acriorem. Proinde & digerit. Adeo ut & duritias sanet cerato mixtum.

Brathi Sabina.

Sabina, Cyparisso æquipollens, calefacit & siccat in

tertio

tertio ordine. Estq; partium tenuium, & ob hoc uim habet attenuandi & distrahendi, si potetur. Ad putredines, perinde ut cupressus, accommodari potest.

Britannica.

Britannica, adstringentis pariter & conglutinantis, est temperiei, figura similis agresti Lapatho. Eius succus in uentriculo putredines sanat.

Bromos.

Bromos, similem ordeo uim obtinet. Nam desiccat & digerit mediocriter, sine mordicatione. Adstringit quoq; nonnihil, qua fit, ut uentris diarrhoeas persanet.

Bryon Thalassion.

Bryon Thalaßion, refrigerat & adstringit. Inde impositum feruentes phlegmonas iuuat.

Bryon Sphalanchnon.

Bryon Sphlanchnon, quod in quercubus & populis albis & piceis inuenitur, distrahendi simul & molliendi habet potestatem mediocriter. Præcipue quod cedris adhæret.

Brionia.

De Brionia dictum est in uite alba.

DE HIS QVAE INCIpiunt ab litera L.

De lacte.

Ac omne ex tribus constat essentijs, Caseosa, serosa, & pingui. Hanc plurimã habere conspicitur bubulum, ex quo & butyrum

butyrum conficitur. At serum ipsum extergendi habet potentiam, atq; uentrem subducit, si quis id per decoctionem dispescat. Quod uero ex lacte caseosum & densum inest, magis emplastratur, & eò in primis nomine quod acrimoniam hebetat.

Decoctum autem lac διὰ καχλήτων, uel aliter, quodammodo optimum fit dyssenteriæ, & eorum quæ in uentre sunt acrium fluxionum. Porrò, lac totum ad acres oculorum fluxiones & alias acrimonias commodum est. Temperatissimum lac muliebre, mox caprinũ, deinde asininum & ouillum, ad postræmum bubulum.

Mustela.

Mustelæ combustæ cinis, uehementer digerit. Cum aceto igitur illitus, podagricos & arthriticos iuuat, arç factus uero comitialibus prodest.

Galion.

Galium, inde adeo nomen sortitũ est, quod lac coagulet. Adsimilem Apparinæ facultatem obtinet, exiccatoriam & subacrem. Flos eius Hæmorragiæ & ambustis medetur.

Galipsis uel Galiopsis.

Galipsis, sunt qui galibdolon appellent. Vrticæ similis herba est, maiorem tamen habent folia leuorem & odorem grauem, desijciendi & molliendi duricies, potentiæ. Facit & ad ea quæ pascendo serpunt hulcera, emplastri modo imposita.

Garos uel Garum.

Garus

Garus, facultatem habet multum calidam & siccã, ac perinde eo quidã ab extra ad hulcera utuntur putre=scentia. Tum dyssentericis ischmadicisq; inijciunt.

Gentiana.

Gentiana, radix efficax cum opus est extenuatione, purgatione & obstructionis liberatione.

Geranion.

Geranium, unũ quidem folia Anemoniæ similia ha=bet, radicem esui idoneam. Hæc drachmæ pondere in uino pota, muliebrium locorum inflationes soluit. Alte=rum nullum habet in medicina usum.

Terra.

Terra, quælibet exiccat, immiste, alterius substan=tiæ, & sine morsu est. Quod si etiam ignea quædam illi uis admixta fuerit, & hanc abluta amittit.

Terra culta.

Cultæ terræ omnis pinguedo utilis est, ad omnium partium, quæ possunt arefieri, curam.

Lutum Aegyptium.

Luto ægypto utuntur ad intercutaneas & splene=ticas affectiones, & ad œdimatum quoq; mollicies.

Lemnia terra.

Lemnia terra miltos, σφραγὶς appellata, siccat & stringit mediocriter, uenenatorũ pharmacorũ ἀλεξι=κακία. sanat & hulcera cacoethe, cum aceto uel uino. Ad hæc & Hæmorrogias & dyssenterias restringit, Quin & nomas sanat, melicrato prius infusa, deinde ucromuria.

Sinopia

Sinopica, Miltos.

Sinopica, Miltos, acerbior Lemnia. Emplasticis miscetur facultatibus. Potaq; latos lumbricos conficit.

Samia terra.

Samia terra, Lemnia multo mitior, echicollaq;, cuius usus est, Vbi mitigare quæ humidiora sunt & laxiora, uolemus. Et sanguinis quoq; Sputiones sistit pota.

Selusina uel Chia.

Selusina terra, & Chia, abstergentior est. Quamobrem quædam mulieres ea utuntur ad faciem, quod arefaciat, & abstergeat, & perinde hulcera incarnat, & ad cicatricem perducit maxime uero ambusta.

Cimolia.

Cimolia terra, mixtæ est potentiæ refrigerantis scilicet & digerẽtis, illota. Abluta autem refrigerat ualentius & ambusta cum oxycrato medicatur.

Ampelitis.

Ampelitis, sic dicta quod germinantibus uitibus illinitur, ne σκώληκες bestiæ, uites depascant atq; oblædant, siccat & disijcit fortiter.

Cretica terra.

Cretica terra, aërosa, sine morsu abstergit.

Eretrias.

Eretrias, usta manifeste adstringit, siccat uero sine mordicatione. Redacta tamen in cinerem melior est.

Pægnitis.

Pægnitis similem habet Cimoliæ facultatem. Est tamen nigra.

Armenia.

Armenia.

Armenia, quam Bolum uocant, supramodum exiccat. Quare auxiliatur torminosis, sanguinis fluxibus, & sputis, & Tabi, & dispinoeæ, propter humiditatē. Præterea hulceribus humidis, & pestiferis affectibus magnifice auxiliatur. Bibitur cum uino tenui, immixto, aut si febriat æger, cum aqua. Similem Armeniæ habet potestatem, quæ Ochra uocatur, potentiæ digerēdi, & putrefaciendi. Quo fit, ut admixta ceratis, carnes hulceris superexcrescētes cohibeat, & uacua quoq; repleat.

Senecta Anguis.

Senecta serpentis, uehemēter exiccat, cum aceto igitur elixa, aurium doloribus prodest.

Senecta Aspidis.

Aspidis exuuiæ, tritæ cum melle, atq; oculis inunctæ, uisum recuperant.

Vermes Terreni, uel Lumbrici.

Intestina terræ contrita, neruisq; imposita præcisis, confestim & mirabiliter iuuant.

Gigarta.

Gigarta, arida quidem est, in secunda distantia, frigida uero in prima. Itaq; frigiditate sua omnibus uentris cū profluuio iunctis affectibus, impendio cōfert.

Gingidium.

Gingidiū, caliditatē obtinet, sed nō admodū manifestā. Arefacit autem in secūda distantia, & adstringit, stomacho amicum.

Glaucium

Glaucium.

Glaucium, acerbescit cum quadam insuauitate. Cæterum frigefacit manifeste, adeo ut igni sacro opem ferat, qui tamen ualidus minime sit.

Glaux.

Glaux herba, calida & humida est temperamento, quare lactis generandi uires habet.

Glechon, Pulegium.

Pulegium, calefacit & attenuat uehementer, quare illitum rubificat. Et ex thorace, pulmoneq; humida, crassa, glutinosaq; facit expuere.

Sordes balnearum.

Strigmenta, uel sordes à balneis, calefaciunt mediocriter, molliunt atq; discutiunt. Ad sedis rimas & condylomata illinuntur.

Glycyrizon.

Glyciriza, tepidæ & humidæ potentiæ est, cum quadam tamen acerbitate. Proinde asperitates lenit, non modo arteriæ, uerumetiã uesicæ scabræ. Siti quoq; congruens medicamentum.

Glycysides.

Glycysida, quã & Pentorobon & Pæoniam quoq; nominant. Huius radix acris est, & subamara, sicca quoq;, & quodámtenus adstringens. Menses igitur ciet, renesq; & hepar repurgat, amygdalæ magnitudine in uino pota. Quod si austerum fuerit uinum, in uentre fluxiones sistit. A collo suspẽsa, comitialẽ morbũ sanat.

Gnaphalium

Gnaphalium.

Gnaphalium, inde appellatũ est, quod folijs eius mollibus, pro tomento utantur. Sunt autẽ candida & modice adstringunt. Ac proinde ad dyssenterias cum uino quopiam austero bibuntur.

Gongylis.

Gongylidis, & radix & semen uentos cient, & semen humanum adaugent, adeoq; & Venerem extimulant.

Gorgylon, Seseli.

Gorgylon, id quod & Siseli quoq; uocatur. Calidũ est & diureticum, atq; ob id Menses ducit. Porrò radix in eclegmate, cum melle tincta, thoracis uitia emendat.

Gyris, Pollen.

Gyris, cum amylo potẽtiam æqualem habet, præterquàm quod calidior est.

Gypsos.

Gypsos, uel Gypsum ad exiccandum uim emplasticam admittit. Hæmorrhagias itaq; curat, dilutum cum albo oui liquore. Cæterum combustum non æquè emplasticum est, sed ualẽtius desiccat, & repercussorium est, maxime cum oxicrato.

DE HIIS QVAE INcipiunt ab litera Δ.

Dades.

Dades, habent quiddam acerbum, nonnihil etiam concoquunt atq; abstergent Cum aceto coctæ, dentium quoq; dolores una cum aceti collutione leniunt. Quod si cum melle accipiantur ἀποφλεγματίζουσι. Eclegmatis mixtæ, quæ circa thoracem crassa resident fluida, atq; ductilia reddunt.

Damascena.

De Damascenis in coccymelis dicetur.

Damasonion.

Damasonion, abstersoriã facultatem obtinet, qua nimirũ lapillos cõminuit

Daucus.

Daucus, qui & staphilinus nuncupatur, duplex est. Primi quidem radix, quia flatuosa est, Venerem proritat. Agrestis planè exsufflationis expers est. Ac proinde urinam Mensesq; ciet. Eodem modo & herba ipsa.

Daphne.

Daphnes arboris folia arefaciunt, & uehementer calefaciunt, plus etiam fructus. Verum radicis cortex, amarus & quiddam habens acerbi, calculos confringit. Et hepaticos iuuat, bibita in uino odorato, triobolari pondere.

Daphne herba.

Daphnes herba, quam & daphnem Alexandrinam appellant, calida, acris & subamara est, simulq; & urinas & Menses prolicit. Eadem facultate prædita est,

quæ

quæ Daphnoides & Chamedaphne à nonnullis uocatur, quæ edi etiam assolet.

Pellis Ouina.

Pellis ouina recens detracta, circumpositaq; ijs, qui quocumq; modo fuerint uerberati, mirabiliter adiuuat.

Pellis hippotami.

Pellis hippotami usta, & cum aqua super imposita tubera dispergit.

Pellis Viperæ.

Porrò Viperæ intrita & Cataplasmata, portentose in alopecia pilos hærere facit.

De ueteri calciamentorum corio.

Veteres calciamentorum solææ, si crementur in siccum cinerem resoluuntur, qui ex calceis pedum attritus medicatur, nisi forte succensa fuerint, aut ambusta.

Dictamus.

Dictamon magis tenuium partium est pulegio, cætera illi simile. At quòd uocatur pseudodictamum, imbecillius est.

Dionisias.

Dicta est in Andrasemo.

Diphriges.

Diphriges, mistæ potentiæ. Habet enim in se quiddam mediocriter adstringens, & mediocriter acre. Quamobrem hulcerum rebellium salubre medicamen est.

Dipsacon.

Dipsaci, spinæ radix, in secundo est ordine arefacientium. Habet etiam quiddam abstergens.

Dorycnion.

Dorycnion, simile temperamento est papaueri & mãdragoræ, immodiceq; refrigerat. Quamobrem paululum quidem stupefacit, plusculum uero sumptum interimit.

Draconcium.

Draconcium, quiddam aro persimile habet. Sed acrius est aro, amarius, calidius & magis partium tenuinum. Habet enim leuiculam quandam astrictionem. Itaq; radix pota, intestina expurgat. Hulceribus etiam quæ κακοήθη appellant, optimum est remedium. Folia ad eadem pollent. Fructus ualentior est.

Dryopteris.

Dryopteris, dulcis, acris, & subamara est, id est, mistæ qualitatis. In radice uero item acerbam potentiam habet septicam. Proinde etiam pilis glabram cutem efficit.

Quercus.

Quercus, & folia & fructus siccæ potentiæ sunt, in genere scilicet eorum, quæ tepida æstimantur. Ideo hulcera recẽtia glutinare & phlegmonas incipientes sanare creditur. Cæterũ quod sub putamine glandis membranæ simile, tum quod sub glandis ipsius caliculo latet, ea uidelicet quæ fructus carnem conuestit, adstringentius

tius est, ad profluuium muliebre, & reliquas quoque fluxiones datur.

DE HIIS QVAE INcipiunt ab E.

Ebenus.

EBenus, lignum calidæ est & obstergentis, partiumq; tenuiũ potentiæ. Quam obrem quæ pupillas obfuscant, extergere creditur. Miscetur & alijs remedijs ocularibus.

Cerebrum Leporis.

Cerebrum leporis coctũ attritumq; & esum, pueris dentientibus utile esse ferunt. Quidam etiam aduersus metum utiliter edi cerebrum hoc prodidere.

Cerebrum Galli.

Gallinaceorum cerebrum, ut inquit Dioscorides, datur in potione cum uino contra uenatorũ morsus. Compescit idem ex cerebri mẽbranis erumpentẽ sanguinẽ.

Cerebrum Cameli & Mustelæ.

Cerebrum Cameli, autore Galeno, siccatum, in acetoq; propinatũ, Epilepticos sanat. Quod idem & Mustelæ cerebrum præstare dicitur.

Cerebrum Chelido.

Hirundinum cerebrum cum melle mixtum, oculorũ suffusiones, compescit.

Cerebrum Ouillum.

Cerebrum ouillum præparatum, eodem modo quo leporis cerebellum, puerorum doloribus, quem dentiendo patiuntur, accurate medetur.

Olea.

Oliuæ rami quantum habent adstrictionis, tantum & frigiditatis participes sunt. Fructus uero, siquidem ad unguem maturuit, moderate calidus est. Sin immaturus, tum adstringit tum refrigerat.

Oleæ Aethiopicæ lachryma.

Oleæ Aethiopicæ lachryma, similis Armeniaco tenello. Adstergentis est potentiæ, unde contra cicatrices, albugines, & hebetes oculos, ipso utuntur. Item ad dentium dolores, quorũ cauis oportet immittere. Sunt qui hanc agrestem oleam esse uelint.

Oleum ex drupis.

Oleum ex drupis dulce, & calidũ est mediocriter, sed magis humectorium.

Oleum ex crudo Omphacio.

Omotribes, quanto plus adstringit, tanto etiam magis refrigerat.

Oleum ablutum.

Oleum lotum minime omnium mordax est.

Oleum uetus.

Vetus oleum, quanto antiquius, tanto calidius fit. Potentioribusq; ad euaporandum uiribus, maxime si tenuium partium à principio fuerit. Huiusmodi fere habetur, quod purum perspicuumq;. Et modicum eius per

ciuem

cutem iniunctum celeriter à cute inbibitur, quale est Sabinum.

Oleum agrestis oleę.

Oleastri siue agrestis oleæ oleum, abstergentis simul & adstringentis potentiæ est, sed omnium plane squallidißimum.

Oleum Cicinum.

Cicinum oleum, quā simillimū oleo ex oliuis uetusta.

Sesaminum Raphaninum.

Cætera olea, scilicet Raphaninum, Sesaminum, & si quæ sunt alia, pro cuiusq; natura, ex quibus fiunt, uariantur & potentiarum differentias sortiuntur.

Oleomel.

Oleomel, in Syria ex arboris trunco melle crassius & dulcius fluit, quod potum heminarum duarum pondere cum aquæ hemina una, per aluum cruda & biliosa trahit. Veruntamen quasi ueternosi torpent id accipientes quod timere non oportet, sed excitandi sunt.

Elaterium.

Elaterium syluestris cucumeris succus. Fertur secundum obtinere ordinem calefacientium. Menses prouocat, & fœtum interimit appositum, propter immodicam amaritudinem. Euacuat & per nares cum lacte instillatum. Purgat per inferna phlegma. Interdumq; & sanguinem.

Elate.

Elate arbor, calefacit & siccat, modo quo & populus. De Rhesina eius, in Rhesinis dicetur.

Elatine.

Elatine, herba est persimilis Helxine, mediocriter tum refrigerat, tum adstringit.

Elaphoboscos.

Elaphoboscus, impense calefacit & substringit.

Elenium, Enula Campana.

Elenium, calidũ est & siccum, cum humiditate incidere ualenti. Quapropter eclegmatis mixtum, crassosque ex thorace humores educit. Rubificat eius quoque ui partes, frigidis ac diuturnis uexatas affectibus.

Eleoselinon.

Eleoselinon, quod in aquosis locis prouenit. Eadem potest, quæ hortense & domesticum Selinon, licet maius eo sit.

Elephas.

Ex unguibus Elephantis ramenta cataplasmata Paronychias sanant. Cæterum quæ ex oßibus eius sunt & dentibus, siccæ atque abstergentis sunt potentiæ, atque eiusmodi quoque miscentur medicinis.

Helcysmata.

Helcysma, argenti est scoria, molibdenæ consimilem facultatem habens. Stringit enim simulatque euellit.

Quare emplastris fuscis, et ἀφουλωτικαῖς admiscetur

Elleborus ueratum.

Helleborus, uterq; calefacit, & siccat in tertia distantia, unde fit, ut abstergentis & acris sint potentiæ, Ad leprosa quæq; commodi sunt. Niger etiam fistulis tribus diebus affusus, callum detrahit.

Elichryson.

Helichryson, sunt qui chrisanton, sunt etiã qui amaranthum uocent. Coronaria planta, comam habet, aureum colorem ostendentem,. Si quis cum uino biberit, urinæ angustijs, serpentium morsibus, coxendicis doloribus, & ruptis opitulatur. Menses eadem trahit, concretosq; grumos dissoluit. Cum œnomelite pota, catarrhis auxiliatur.

Elxine.

Elxine, alij Perdicium nominant, alij Parthenium, alij Sideritim, sunt qui Heracleam etiã appellitent. Vis ei inest abstergendi, & sensim constringendi, cum humiditate suffrigida.

Elxinæ.

Elxinæ, ea quæ alio nomine Cissampelos, digerendi facultatem obtinet.

Elimus Panicum.

Elimus, quæ & Meline, Milio similis, siccatoriæ & refrigerantis potentiæ, siquidem foris emplastretur. Sistit quoq; uentris fluxiones.

Empetron.

Empetron, quæ & Praßoides, catharticum est pharmacum, bilem ac pituitam educens. Gustui salsum est, propter quod & abstergit.

Epithymum.

Epythymum, exiccat ac calefacit in tertio gradu, Thymo ad omnia efficacius.

Epimydion.

Epimedij uis est moderate refrigeratoria, cũ aquea humiditate. Quæ sanè cataplasmate super imposita, mammas turgentes custodit. Aiunt quoq; potam sterilitatem parere.

Epimelis.

Epimelis, quæ & Vnedon ab Italiæ agricolis inscribitur. Est autem agrestis pomus, cuius fructus acerbus quidem est, nihilominus tamen stomacho ingratus, & capitis dolores ciens.

Epipactis.

Epipactis, quæ aliâs Elleborinæ uocatur, contra uenena & iecinoris uicia bibitur.

Erebinthus.

Erebinthus, familiare legumen, flatuosum est, copiosi nutrimẽti, aluo mouendæ, & ciendæ urinæ atq; lacti, & semini generando accommodũ, prolicit idẽ & Menses. Cæterum, quod uocatur Crium, hoc est, Arietinum, huius decoctum calculos renũ confringit, et maxime nigra, quæ Orobea uocant, his omnibus calidiora, et subamara. Agrestes tamẽ ad oĩa domesticis sunt efficatiores.

Lanæ

Lanæ ſordidæ, uel ſuccidæ.

Lanæ ſordidæ, utiles ſunt ad irrigationes. Siquidem earum οἴσυπος butyro concoquendo proximus eſt. Eſt quædam, quæ non ſordida eſt. Porrô uſta uim habet acrem & calidam, ſimulq; & ſiccam, unà cum partium tenuitate, quæ molles, nimiumq; humidas hulcerum carnes celerrime ſanat.

Erice.

Erice, ſine mordicatione digerendi uim habet, eiuſq; tum flore, tum folijs uti licebit.

Erynos, Ephrydros.

Erynos Ephrydros, eſt herba, cuius fructus pondere drachmarum duarum, cũ mellis drachmis 4. illitus, oculorum fluxũ ſiſtit. Succus uero auriũ doloribus confert

Hermodactylus.

Hermodactyli radix, catharticæ eſt potentiæ, tũ per ſe ipſam, tum decoctum eius recte & artheticis, tempore quo humores deſtillant, datur. Sed ſtomacho admodum aduerſa.

Herpillum.

Herpillos, calefacit, adeo ut & urinam & Menſes moueat.

Erythrodanum.

Erithrodanum, tinctorũ rubea, radix eſt, tam acerba & amara, ut lienem, hepar, & renes repurget, præterea & ſanguinem meire faciat, Menſeſq; moueat, & quæ cuti hærent, ſordes extergat.

Eryſimon

Erysimon.

Erysimi semen, potentia igneum est, & excalefaciens, nasturcio æquale. Quapropter tostum in fermento, thoracem purgat, & in eclegmatis duricias emollit, & clancularios canceres medicatur, cataplasmate impositum.

Euzomon.

Euzomon, haud dubium priori potentia similiter calefacit, sed flatuosius est, proinde ad concubitum proritat. Semen urinas cit, Sed tamen agreste satiuo uiribus longe præpollet.

Eupatorium.

Eupatorium, tenuium partium, & secantis potentiæ est, sine calore manifesto. Inde iecoris purgat opilationes, quandam etiam participat acerbitatem.

Euphorbium.

Euphorbium, ardentis est potentiæ, & tenuium partium, simile alijs succis.

Ephemeron.

Ephemeron, non illud δηλητήριον, id est, letale. Sed quod Iris agrestis uocatur, mistæ potētiæ, et repulsiuæ.

Vipera.

Viperæ carnes, calidæ & siccæ sunt uehementer, per totum corpus cutem purgantes. Vnde multum elephantia correpti, edentes & bibentes ipsas, sanati sunt. Quæ uero in maritimis & alijs siccis locis uictitant, sicciores magis sunt.

Echinos.

Echinus, herba, acerbæ, explodendiq́;, & arefaicendi facultatis est.

Echinus terrestris.

Echini terrestris fel, capillos defluentes figit. Inueterata eiusdem caro fortiter digerit, siccatq́;. Pota igitur elephantias & cachexias sanat. Cutis usta, tum ualentius siccat, tum digerit quoq; magis. Alopecias igitur cũ pice liquida inuncta, sanat.

Echinus marinus.

Quod de marino Echino esui aptum est, urinam cit, & bonam facit aluum. Cuius quoq; testa usta, similem terrestri uirtutem habet.

Echion.

Sunt, qui Doriada, & qui Alcibiadion uocent, non solum serpentium morsibus, cum uino pota, succurrit, uerumetiam præpota, morsus eorum arcet.

Hepsema.

Mustum decoctum, quod alij Syræon appellant, calet mediocriter, & concoquit. Emplasticam igitur habet uim, sine mordicatione.

DE HIS, QVAE INCIPIunt ab litera Z.

Zeia.

Eia, similem habet tritico facultatem, quodammodo in medio inter calefaciendum & refrigerandum. Sensim quoq; desiccat, & emplastica est.

Zingiberis

Zingiber.

Zingiberis radix, ualide calefacit, sed non primo statim occursu. Illaboratam, & craßiorem participat humiditatē, propter quod perforatur facillime, & firmā conseruat caliditatem.

Zithus.

Zithus, compositæ est substantiæ, quippe acrior est, utpote qui ex putredine proueniat, frigidus ratione acoris, unde mali succi iudicatur.

Zyme, fermentum.

Fermentum, & ipsum ex contrarijs potentijs consistit, particeps nanq; est, aciditatis cuiusdam frigidæ, & caliditatis ex putredine natæ, cui accedit & ea, quæ ex sale est & farina. Itaq; mediocriter, tum calet, tum digerit.

Zomos, piscium iura.

Ius recentium piscium, uentrem subducit, per se pariter, & cum uino potum, & proprie ex phycidibus, scorpionibus, iulidibus, percis, & saxatilibus alijs teneris, simplici cum aqua, additis insuper anetho, sale, & oleo decoctis. Similiter eorum quæ testaceam cutem habent Tellinarum, Hiatularum, Conchularum, & ueteris Galli, cum sale multo cocti, iuscula, ciendi uirtutē habent. Ex diuerso gallinæ ἐπικρατικός est.

DE HIS QVAE ICIPIVNT ab litera H.

Menta odorata.

Hediosmon

Ediosmon, calidum & tenuium partiũ, acris potentiæ, & ex tertio ferè ordine, cum quadam humiditate semicocta, propter quam in Venerem excitat. Habet & quiddam amarum, & illo quidẽ lumbricos interficit. Ratione acerbitatis uero, si cum oxycrato bibatur, recẽtes sanguinis reiect. ões reprimit

Hædysaron.

Hædisarum, aut pelecynus, amarum & subacerbum est, quamobrem potum, gratum est stomacho, & uiscerum obstructiones expurgat.

Heliotropium.

Heliotropium maius, quod & scorpiuron uocatur, calidæ & siccæ, atq; abstergentis est potentiæ. Cuius decoctum potum, phlegma ducit & choleram. Fructus uero eius cataplasmate impositus, myrmetias, & si quæ sunt alia eius generis, desiccat.

Heliotropium minus.

Minus Heliotropium, eadem potest. Proinde cũ nitro, hyssopo, & cardamomo, uentris lumbricos pellit.

Electrum.

Electrum, Populi arboris lachryma, quæ ex ea destillans, congelascit colore auri. Tritum, potumq;, stomachi & alui fluores, & sanguinem sistit.

Hemerocallis.

Hemerocallis, radix similem lilio facultatem habet, prodestq; non secus, atq; lilium, igni ambustis.

Hemionitis

Hemionitis.

Hemionitis, adstringendi uires cum amaritudine habet, propter quod in aceto ad minuendas lienes bibitur.

Hepar.

Hepar rabiosi canis tostum atq; comestum, à cane rabienti morsis auxiliari creditur.

Hepar Capræ.

Hepatis capræ sanies, instillata oculis lusciosis, quos Græci uocant νυκτάλωπας, iuuat. Et decocti uaporē si quis acceperit, similiter oculis prodest. Tradūt quoq; caprini iecinoris cibo, comitiales, imprimis deprehendi.

Hepar Capri.

Hepar caprinum, ad eadem facit, ad quæ & capræ.

Hepar Lacertæ.

Lacertæ hepar, dentibus putridis atq; arrosis impositum, indolentiam largitur.

Hepar Lupi.

Hepar lupi, unà cum Eupatorio præcipuum pharmacum hepaticum efficitur.

Hepar Asini.

Iecur asini, comitialibus in cibo tostum, prodest.

Iecur Apri.

Iecur apri recens, si arefactum teratur, ex uino potum, contra serpentum, u lucrumq; morsus, auxilio est.

Hepar Mergi.

Mergi iecur, siccum potum, calculos extrudit.

Erigeron.

Erigeron, mixtam habet potentiam, refrigeratoriam uidelicet, & mediocriter digerentem.

Eringium.

Erinigium, calefacit quidem, sed non manifestario. Exiccat uero haud segniter.

DE HIIS QVAE INcipiunt à litera θ.

Aqua Maris.

Marina aqua, adstringit & calefacit, medio modo, & pota, stomacho est inimica. Nam uentrem conturbat, & pituitam educit. Calida tamen exhausta, attrahit atque digerit.

Thalietrum.

Vim habet siccam, sine morsu. Itaq; hulcera inueterata ad cicatricem perducit.

Thapsia.

Thapsia, acrem ac ualenter calefacientem facultatem cum humiditate coniunctam habet. Quamobrem ex alto uiolenter extrahit, extractumq; digerit.

Sulphur.

Sulphur, retrahẽdi uim poßidet, estq; temperamenti calidi, atq; essentiæ tenuis, adeo ut ad multa uenenatorum animalium resistat, et maxime aduersus turturem marinum, & draconem. Præterea siccum inspersum, uel mixtũ saliua, aut certe pueri urina uel oleo, aut ax=

unguia porci, siue melle, psoras mirabiliter sanat.

Lupinus.

Thermus, id est, lupinus, ille qui esui idoneus est, em plasticæ est potentiæ, amarus discutiensq; & siccus, absq; mordicatione. Vermes perimit, tam cataplasmate illitus, quã etiam potus. Quin & interanea, atq; intestina repurgat, cum ruta & pipere decoctus potusq;. Cutem etiam emundat, & tubera discutit, cum oxymelle, ad instar Cataplasmatis illitus.

Lupinus Agrestis.

Agrestis lupinus amarior est, & ad omnia domestico ualentior.

Thelipteris.

Thelipterin, alij Nymphæam, uel pterin appellitãt. Et figura & potẽtia filici similis est. Pota cum uino, rotundos & latos uentris lumbricos occidit, Embrionem in utero corrumpit, & abortire facit. Folia eius comesta, uentrem molliunt.

Thlaspis.

Thlaspi, semen est, & ipsum acre habet quiddam, adeo ut internos abscessus potũ disrumpat, Menses cis et & fœtum necat. Per sedem infusum sanguinolenta euacuat. Ischiadibus prodest, & tum superne etiam tũ inferne, biliosos humores euacuat, oxybaphi mensura pota.

Thridax lactuca.

Lactuca, frigidũ & humidũ holus, nõ utiq; extremo modo, sed ut fontana aqua pfrigida. Ideo aduersus phlegmones calidas congruit. Pota sitim etiam extinguit, & seminis

& seminis fluxus cohibet, nec non & Veneris in somno imaginationes.

Lactuca agrestis.

Agrestis lactuca, hac minor & ipsa refrigerat & humectat, sed succulentior est.

Thymus.

Thymus, calefacit & siccat in tertio ordine, lubricos & quosq; densos humores incidit.

Thymbra.

Thymbra, præsertim agrestis, proximam Thymo uim habet. Hortẽsis, etiã si uiribus imbecillior, ad opsomia tamen melior.

Thymelęa.

Thymelæa, ex grano Guidio fit, cui æqualem potestatem habet.

DE HIIS QVAE INcipiunt à litera I.

IDæa radix, & gustu & potentia acerba, sanguinis profluuia & fluxus, tum pota, tum foris imposita, curat.

Sudor.

Sudor, si separatim quidẽ colligatur, efficax est, miscetur aũt in palestris sese exercitantiũ uiæ habenti, & fit totũ digerẽtis potẽtiæ, nutricibus ardẽtibus præsens est remediũ, & ad extinguẽdũ quod in ipsis ardet. Præsidio est & aduersus Bubones. Si uero siccus fuerit, humectatur cum Caprino uel roseo oleo.

Ixos uiscum.

Ixos, calefacit cum quadam acrimonia. Itaq; ualenter ex profundo humores extrahit, easq; digerit, Tapsiæ similis, nisi quod illa est ἀγρώτερος.

Ios, Viola.

Violæ folia, aquosam atq; subfrigidam substantiam superantem poßident.

Ios, Aerugo.

Aerugo gustantibus acrem qualitatem offert digererens, detrahens, & liquans, non teneram modo, sed & duram carnem. Quod si pauculum eius, cerato non pauco admisceas, id quod ex ambolus mistum est, citra morsum exterget.

Hippocampus.

Hippocampus, marinũ est animal. Eius cremati cinis cum liquida pice, alopecias replet.

Hippolapathon, Granctis rumex.

Hippolapathon, nascitur in palustribus, habetq; easdem cum lapatho uires.

Hippomarathron.

Hippomarathron, Canchri simile, paulo ficcioris potentiæ quàm sit marathrum, propter quod aluum sistit. Calculos atterit & Menses trahit.

De alio Hippomarathro.

Aliud Hippomarathrũ semẽ habet Coriãdro simile, facultate quidẽ hippomarathro simile, sed imbecillius.

Hippopotamus.

Hippopotamus, id est, equi fluuiatilis testiculus exiccatus,

catus, ac potus, cõtra serpentiũ morsus utiliter bibitur.

Hipposelinon.

Hipposelinon, uulgato selino facultati admodum simile, præterquam quod illo debilius est.

Hippuris.

Hippuris, adstringentem cum amaritudine facultatem poßidet, ac proinde ualenter, simulq́; citra mordicationem exicceat. Vulnera igitur maxima cõglutinat, & quas uocaet ἐντεροκήλας, subinde & alias fluxus qualescunq́; cum uino pota.

Hippophaes.

Hippophaes, ab alijs hippophæos, quo uestes uellicando poliunt. Surculosus frutex est, è cuius radice succus exprimitur, ueluti è Tapsia, qui oboli pondere datus, cũ erui farina, purgat Cholerã & phlegma. Quin & tota plantula siccata Carthart icam uim retinet.

Iris.

Iris, calida est, extenuatq́; ualẽter. Adstringit quoq́; ac concoquit. Proinde tußi utilis fit, humoresq́; non facile excreabiles extenuat. Torminibus medetur, & sordida hulcera emundat. Pota cũ melicrato, uentrẽ ducit.

Isatis.

Isatis domestica, qua tinctores utũtur, facultatis est exiccantis. Habens quiddã etiã adstringens. Ideoq́; magna hulcera, durorũ corporũ glutinat. Et sanguinis profluuio laborantib. auxiliatur. Tumores oedematodeis digerit. Obsistit etiã efficaciter cunctis hulceribus malignis, quæ Cacoethe uocantur.

Iris syluestris.

Iris syluestris, præterquã quod magis mordicat, etiã sicciores est potentiæ, potentissime etiam putredinibus obsistit. Ad cætera uero deterior. Alioqui propter facultatis robur, lienosis quoq; utilis.

Isopyron, aut Phasiolon.

Isopyron, uel phasiolon, semen amarum & subacerbum habet. Extergit itaq; & incidit humores crassos, cũ hoc ut corpora cõtrahat atq; cõstringat. Purgat etiã ex alto. Et sanguinem spuentibus non est aduersum.

Itea, Salix.

Salicis, tum folia tum flores, sine acredine siccæ sunt potentiæ. Etiamsi modice adstringant. Cortex siccior, Cuius usti cinis, ex hijs est, quæ cum aceto immodice desiccant. Clauos & myrmetias, & quicquid est eius generis.

Ichthyocolla.

Glutem piscium, Emplasticæ & siccæ est facultatis. Vtiliter miscetur glutinatiuis Emplastris, & hijs quæ contra lepras, & quæ ad nitorem leuoremq; uultus conficiuntur.

DE HIIS QVAE INcipiunt à litera κ.

Cancanus.

Ancani radix sicca est mediocriter, & sine mordicatiõe Emplastica. Quapropter asperã arteriã in eclegmate, & cũ uino iuuat, aut subacta etiam. Quemadmodum tragacantha, uel glycyriza.

Canchamum.

Canchamum.

Canchamum, lachryma est in Arabia nascẽtis arbo ris, myrrhæ similitudine, et uiroso in gustu odore. Vsus eius ad Thymiamata, id est, succensionẽ odorũ, & uaporationes. Facultatem habet, pinguia quæq; maceran di abstergendiq;, & ab obstructione liberandi.

Cadmiæ.

Cadmiæ ambæ exiccant. At craßiorũ partium est, quæ uocatur βοτρυΐτης, magis tenuiũ parcium πλακίτης. Vsta cadmia sine mordicatione siccat & deter= git. Vtilis ad hulcera, carnis repletionẽ poscẽtia, & in oculis & in toto corpore, maxime in corporibus humi= dioribus mollioribusq;, At in cõpactioribus, efficatiori= bus opus erit.

Cacalia.

Cacalia, similẽ cũ cancano facultatem & utilitatem habet.

Calamagrostis.

Calamagrostis desiccat, & proinde succus siue de= coctũ radicũ, opththalamitis facultatibus miscetur. Se= men urinam ciet, adeoq; & stomacho conuenit.

Calaminthe.

Calaminthe, calidi & sicci tẽperamenti est, ex ter= tio quodãmodo ordine. Partiũ quoq; tenuiũ cũ acrimo= nia, multo ualentior Hedyosmo siue pulegio, nẽpe agre stis ipse Hedyosmos. Promptiter ergo quæquæ in pro= fundo hærent ad superficiem extrahit. Nec nõ eadẽ ra tione & sudores prolicit. Vniuersum præterea corpus distrahit, febriũ rigores, cũ oleo trita, subinde quiesce= re facit. Et Ischiradicis nihil adeo præsentaneum reme=

dium est. Quæ cuti adhæret, humores malas abstergit.

Calamus aromaticus.

Calamus aromaticus, calefacit & siccat in secundo ordine. Habet aũt quiddã partium tenuium stipticũq;. Vrinã igitur ducit & stomachicis, quæq; ad hepar & secundas faciũt facultatibus, commode miscetur.

Calamus phragmites.

Calamus phragmites abstergit, cæterum folia uirentia mediocriter refrigerant.

Calami Cortex.

Calami aromatici cortex ustus, calefacit feré in tertia distantia. Radicem eius cũ bulbis cataplasmate impositam tela, & spinas extrahere ferunt.

Campæ.

Campæ, id est, quæ in holeribus nascuntur erucæ, à uenenatorũ iniurijs, quæ ictũ aut morsu uenenũ relinquunt tritæ, ex oleo inunctæ, ferũtur homines seruare.

Cantharides.

Cantharides, quæ in tritico inueniuntur, luteos & obliquos zingulos habentes, feruentis aceti uapore suffocati, usq; dũ necentur, ungues ψορώδεις, ut Græci uocant, exterunt, cum cerato. Clauos quoq; eijciunt & leprosa quæq; medicantur. Numerantur inter medicamenta caustica, & quæ uim habent erodendi. Quidam earum quiddam in medicamenta urinam mouentia miscentes, ministrauerunt.

Cannabis.

Cannabis fructus, flatus extinguit adeoq; desiccat, ut genitu=

genituram exiccet. Verum succus uiridis ad aurium dolores, quæ uidelicet ex obstructione sunt, facit.

Canopon.

Canopon, Acte flos est, de quo in superioribus dictum est.

Capnos, Fumus.

Capnion, uel Capnos, sic inde adpellata herba, quia succus eius, non paulum lachrymas trahit. Oculorum aciem exacuit, acris simul & amaræ qualitatis. Ad hæc urinas quoq; multa biliosa educit, medeturq; iecoris opilationibus & languoribus. Stomachum iuuat, & uentrem subducit.

Capparis.

Capparis radix, abstergit, purgat, incidit, & discutit cum quadam amaritudine, simul & acrimonia. Porrô etiam contrahere, densare, constringere quoq; idonea, cum quadam acerbitate, propter quod lienes induratos iuuat pota. Et foris imposita, Menses mouet, & ex capite purgat, detrahitq;, ac hulceribus etiam accommoda, quæ cacoethe appellantur, & dentium dolores mitigat. Tumores discutit, & uitiligines. Subinde etiam auribus uermes extrahit. Folia & fructus similem uim obtinēt, imbecillioris tamen potentiæ.

Nasturcium.

Cardami semen, adurentis naturæ est, uelut sinapi, proinde rubificat cataplasmate impositũ. Crassos quoq; humores cũ alijs potum, sanat. Herba ipsa propè eius-

dem est facultatis cum semine. Verum humida est mediocriter, & cruda in obsonijs estur.

Cardamomum.

Cardamomum, acre quidem & hoc, sed Nasturcio multo imbecillius. Habet quiddã etiã amaritudinis, propter quod uermes necat, & psoras cũ aceto abstergit.

Caris.

Caris resoluta, cũ bryoniæ radice pota, uermes occidit

Cancri fluuiales.

Cancrorum fluuialiũ ustorum cinis exiccatorius est, similis cineri Echinorum, & Cochlearum, à proprietate tamen substantiæ suæ mirabilis est in his, qui à cane rabioso sunt demorsi, si in potu exhibeatur.

Cancri marini.

Cancri marini, multis numeris prioribus sunt ficciores, & non nisi ualenter siccare uolentibus, usui sunt. Fluuialis Cancer tritus, & cataplasmatus, cuspides & scolopas extrahit.

Caron.

Cari semen calefacit & exiccat in tertio fer è ordine. Flatus extingit, & urinas cit. Eadem præstat & tota planta.

Carpesium.

Carpesium, aromaticum est, & tenuium partium, abstergit igitur uiscerum obstructiones, & urinas cit. Renes quoq; calculis prægrauatos expurgat.

Caria, Nuces.

Arbor

Arbor tum in folijs, tum in germinibus adstrictionem quandam poßidet, maxime in putamine. Succus itaq; eorum decoctus in melle, stomachicum fit pharmacum. Cortex partium tenuium est, & siccat, uerum sine mordicatione. Porrô ipsius id quod edendo est, oleosum est, & facile exprimitur. Oleum ipsum subtilium est partium, & digerens. Tumores & putredines propter uetustatem abstergentem habent facultatem corũ, quæ sunt circa cutem.

Nux Pontica, Auellana.

Nux Pontica, quam nucem paruam uocant, Græce λεπτοκάρυον, *naturæ est magis refrigerantis & austeræ. Cætera magnæ nuci similis.*

Caryophyllon.

Caryophyllon, nucifoliũ, etiamsi hanc non habet naturam, quã nomen prætendit. Sed ex India flores arboris cuiusdã festucacei sunt et nigri, lõgitudine pollicari, acres, odorati, & subamari, calidi et sicci quodamodo in 3. gradu, optimũ & multis pharmacis cõmodißimũ.

Cassamon.

Cassamon, quidam ferunt esse fructum Balsami, de quo supra in Balsamo dictum est.

Cassia.

Caßia calefacit & siccat in tertio quodãmodo ordine, estq; satis partiũ tenuium, acris, & adstringens mediocriter. Quamobrẽ incidit, simulq; distrahit, ad hæc robur addit instrumẽtis. Idonea etiã suppreßis Mẽsibus

Caucalis

Caucalis.

Caucalis, alij Daucum agrestem uocant, calefacit, quemadmodũ & Daucus. Exiccat quoq;, & urinam ducit. Et inuria ad repositionem conditur.

Cenchros.

Milium refrigerat quidem in primo ordine, exiccat uero in secundo, paululum etiam habet tenuitatis. Deforis igitur in sacculis calefactum, & cataplasmatum, exiccat.

Cedrus.

Cedrus, quædam est fruticosa, similis Iunipero. Et arbor quidem calefacit & siccat in tertio ordine. Cæterum quod ex ea est oleũ, quod Græce uocant κεδραίαν quartum attingit ordinem, manifeste tenuium partiũ. Molles itaq; carnes, promptiter, citraq́; dolorem putre facit, duras uero, & mortuorum, siccat, & à putredine tuetur. Pediculos, & pulices, & ascarides, & qui in auribus enascũtur uermes, occidit, & alia innumera facit.

Centaureum.

Centarei maioris radix, acris est, & calefacit, cum terrosa quadam adstringentia. Menses itaq; prouocat, & fœtum mortuum enecat & euellit. Vulnera conglutinat, & sanguinem eijcientibus prodest. Ea quoq; iuuat, quæ sunt circa thoracem.

Centaureum minus.

Minoris Centaurei radix planè inefficax, inofficiosaq;. At rami ualenter, & sine mordicatione calefaciũt, ad omnia

ad omnia utileis, ad quæ memoratũ maius Centareum. Decoctum, herbæ Ischiadicis iniectum, bilosa quædam educit, & quidem cruenta ubi eiecerit, magis iuuat.

Cornu Capræ, & Cornu Cerui.

Ex Cornibus Capræ & Cerui, dentifricium fit, leuigandis dentibus utile. Gingiuas etiam mollicie fluidas contrahunt, Cerui etiam cornu cum uino tritum, cataplasmatisq; instar illitum, commotos dentes figit. Porrô ab ustione elotum, dyssenteriam, cœliacam paßionẽ, sanguinis sputa, & morbum aquaticum curat, pondere cochleariorum duorum, miscetur & ophthalmicis medicamentis.

Cornu Tauri.

Tauri cornu cũ aqua potũ, Hæmorrhagias cõpescit.

Cerasia.

Cerasia, quædam dulcia habentur, quædam austera. Dulcia citißime dilabuntur. Austera stomacho utiliora sunt, pituitosis & excrementosis stomachis conferunt, propter incidendi uim quam habent.

Gummi Cerasorum.

Ex Ceraso arbore, quod destillat gummi, asperas arterias lenit. Vtile etiam calculosis in uino potum.

Ceratonia.

Ceratonia, exiccantis & adstringentis est facultatis sicut & fructus eius, quæ Ceratia uocant. Nonnihil etiã dulcedinis continens.

Capita Menidum.

Capita

Capita Mœnidum, sale inueteratarũ usta, siccæ sunt potentiæ, non admodum acris. Sedis rimas, quas uocãt ῥάγαδας & Columellam diu induratam, sanant.

Capita Smaridum.

Smaradis caput ustum, alopecias sanat, cum adipe ursino.

Caput Muris.

Caput muris ustum, eadem præstat, quæ smaridum capita, cum melle.

Caput Milui.

Milui capitulum, mutilum, uel siccum, sine plumis, potum cum aqua, pondere quantũ tribus digitulis comprehendas, eis qui ex pedum dolore laborant, indolentiam pollicetur.

Caput Lacertæ.

Caput Lacertæ, ferunt scolopas, extrahere & myrmecias, & acrochordonas, & clauos.

Cecis, Galla.

Galla, ea quæ Omphacitis nuncupatur, admodũ acerbum est medicamen, unde desiccat, & repercutit fluxiones. Ad hæc constringit, contrahitq́; partes laxas & languidas, omnibusq́; fluxionũ affectibus strenue resistit. Esto uero tertij in desiccando, secundiq́; in refrigerando ordinis. Altera autem Galla, flaua illa & magna, desiccat quidem & ipsa, sed minus priori, tanto, quanto plus acerbitatis relinquitur. Sedis phlegmonas, & procidentias iuuat. Vstæ autem, & in aceto extinctæ

tinctæ, sanguinis retinendi facultatem acquirunt.

Cepea.

Cepea, Portulacæ similis est. Bibuntur in uino folia eius utiliter contra uesicæ scabiem, & urinæ stillicidia. Prodestq; hijs præcipue, addito asparagi, quem myracanthum uocant, radicum decocto. Pota, stranguriæ opilationes aperit.

Cæra.

Cæra, temperata, aliorum pharmacorum materia est, ipsa tamen per se ex eorum genere est, quæ sensim abstergunt. Habet & paulum quiddam digerentis, calidæq; potentiæ.

Buccina.

Buccinarum testa exusta, uehementer siccæ potentiæ redditur, idq; sine morsu, hulceribusq; malignis, quæ cacoethæ uocantur, inspergitur. Insuper cum aceto, uel uino, aut certe cum oxymelle ad hulcera putrescentia cõuenit. Adhuc uiuentes, si in oleo decoquantur, oleo subinde auribus instillato, ὠταλγίας auferunt, id est, aurium dolores.

Cici.

Recini fructus, quemadmodum expurgat, detergit, ac digerit. Sic quoq; folium, sed undequaq; debilius, ut in oleo dictum est.

Cinnabaris.

Cinnabaris, acris mediocriter est potentiæ. Habet & quiddam quo adstringit.

Cinnamomum.

Cinnamomum, omnium maxime partium est tenuium, non ob hoc tamen summe calidum. Nihil autē æque desiccat eorum, quæ pari sunt excalfaciendi facultate, propter tenuitatem scilicet essentiæ. At Cinnamomis est uelut imbecillum Cinnamomum. Nōnulli pseudocinnamomum appellant.

Circea.

Circeæ radix, calida est, & boni odoris, quæ cum uino pota, secundas purgat. Semen autē in sorbitione exhibitum, ad lactis generationem conducit.

Cisseris Pumex.

Pumex, abstergentis potentiæ est, & maxime dentium, idq; adeo propter asperitatem quam habet. Vnde ad pharmaca adsciscitur hulcerum incarnatiua, & ad ea, quæ cuticulam extergunt, atq; mundificant. Vstus tamen, partiū redditur magis tenuium, acriorq;. Ablutus ueluti mordicantis naturæ reponitur.

Cistos.

Cistos, uel Cissaros, paruus frutex est, acerbescens, sed tepida quadam frigiditate. Cæterum, folia eius & ramuli in tantum desiccant, ut uulnera etiā adglutinent. Flores sicciores in secundo quodammodo ordine haben tur, unde dyssenterias, & alias fluxiones sanant poti. Deforis cataplasmatis ritu illita, hulcerum putredinosa iuuat.

Cissos, Hedera.

Cistus

Ciſſos, ex contrarijs conſtat potentijs, ſtringit enim & refrigerat atq; cum quadam acrimonia calefacit, eſſentiæ aquoſæ particeps, uiridis, tepida. Viridia ergo folia incocta uino, uulnera conglutinant. Ambuſta igne, & ſpleneticos iuuant. Succus medicamentum eſt ἔῤῥινον, id eſt, quod naribus infuſum caput purgat, tum uetuſtas auriū fluxiones ſanat. Lachryma eius longe acutior, lendes interimit & pilis nudat.

Citrium.

Citrium, quod & medicum malum uocant, quod in medio eius acetoſum, ἢ ἄσπορον, in quo reſidet ſemen, tertij eſt refrigerantium & ſiccantium ordinis. Cortex ſiccat quidem, in ſecunda diſtantia, refrigerat uero nō adeo, alioqui acris eſt. Caro denſioris ſucci, humida eſt, refrigerans, ſemen exedit, & exiccat in ſecundo ordine. Et folia arboris ſiccæ, diſcutientis ſunt facultatis.

Chichorium.

Chichorium, uel picris, agreſtis Seris eſt, refrigerat & deſiccat in ſecūdo ordine. Habet quiddam etiam adſtringens. Quamobrem Hepaticis confert, & dyſſentericis.

Clematitis.

Clematitis, quæ ab quibuſdam uocatur, Daphnoides ab alijs Myrſinoides, à nonnullis Polygonoides, uiticulam habet prælongam, uelut oloſchoeni, craſſa, folio lauri ſimili, eſt ſiccæ potētiæ. Diarrhæas igitur & dyſſen

terias & dentium dolores sedat, & uenenatorum morsibus auxiliatur.

Clematitis altera.

Clematitis altera, circumuoluit se, scanditq; arbores ut smilax, acutæ & causticæ facultatis. Tritum semen eius in aqua potũ, per inferna bilem & pituitam trahit. Pellunt lepras folia emplastri modo imposita.

Clinopodion.

Clinopodion, calidæ est potentiæ, & exiccantis, sed nondum adurendi, in tertio fortaßis ordine.

Cnecus.

Cneci semine, duntaxat ad deiectiones utimur. Si cui deforis eo uti libuerit, in tertio erit calefacientiũ ordine.

Conchylia.

Conchylia, buccinis consimilem facultatem habent.

Venter mergi.

Ventrem mergi, siue recens coctũ, siue siccatũ εὐσό μαχον esse aiũt, si cõmedas, sicut sane, quod de iterna tunica gallinarũ siccata atq; pota, tradunt. Quæ tamen ambo Galenus pertentans, falsa esse deprehendit. Alioquitamen palumbi auis uentrem modice potum, per lotium lapillos exigere, Dioscorides est autor.

Venter Mustellæ.

Mustellæ uenter in potu exhibitus, Alexipharmacum esse creditur, eorum qui à uenenatis bestijs sunt demorsi.

Coccum Gnidion.

Coccum Gnidion, semen est Thymeleæ non Chameleæ, ut quidam falsò existimauerunt. Acutæ potētiæ & adurentis. Purgat per inferna cum aqua potum.

Coccus Baphicus, granum tinctorium.

Coccus Baphicus, sine mordicatione exiccat. Proin inde ad ingentia uulnera congruit, & ad neruorũ uulnerationes cum aceto uel oxymellite tritus.

Coccimelea, Prunus.

Coccimeleæ semen, uentrem subducit, recens quidem plus, siccum minus. Cæterum ex ea decoctum atq; subinde gargarizatũ, gurgulionis uel columellæ phlegmonas sanat. Arboris gummi incedentis & partium tenuium potentiæ est, & sunt qui ferant potum cũ uino calculos rodere, sicuti cum aceto puerorũ lichenas.

Syluestis coccimelea.

Syluestris coccymeleæ fructus, uehementer adstringit, adeoq; & uentrem retinet. Nominatur autem hæc plauta in Asia Prumnum. Hortensia coccimelea, sunt similia his quæ Damascena uocat Galenus.

Colla, Gluten.

Gluten, ex similagine aut polline, emplasticæ atque concoctoriæ est facultatis.

Colocynthæ, Cucurbita.

Cucurbita, humectæ & refrigerãtis est substantiæ, idq; in secundo ordine. Quare tota impacta calidos ardores refrigerat.

Colocynthis.

Colocynthis, Catharticæ est potentiæ uehemẽter, uiridis ipsius succus intritus, ischiadibus prodest.

Comarus, Arbutus.

Arbutus, arbor ipsa qualitate acerba, una cũ fructu est. Memecylum quidam appellant, stomachio infestus est, & capitis dolores excitat.

Gummi.

Gummi, arefacientis est, & impactilis potentiæ, propterea asperitatibus medetur.

Conia.

Lixiuium, sic quod uelut ablutio est cineris nominatur, plus omnibus uim habet abstergendi, atq; arefaciendi. Inprimis uero quæ ex ficulneorum lignorũ est cinere, uel etiam ex tithymallis, & ferè quæ dicuntur putridæ potentiæ. Quod si quis calcis quoq; adhibuerit cinerem, lixiuium faciet causticum atq; uehementißimũ, & quod clysticis miscetur medicamentis, acerrimum tamen omnium quod ex sola calce fit.

Coniza, Pulicaria.

Pulicariæ ambæ, siccant & calefaciunt in tertio gradu. Quo fit ut oleũ in quo decoctæ fuerint, rigores qui per circuitum redeunt, sanent. Flores quoq; earum adsimilis sunt facultatis, quorum decoctum, tum Menses cit, tum embrya deijcit. Porrò quæ in humidis locis prouenit

uenit pulicaria, ut prioribus minus bene olet, ita potentiæ est imbecillioris.

Stercus.

Stercora in uniuersum quidē omnia calida sunt, & maiorem immodū siccæ & degerentis potentiæ, immutanturq; secundum excernentis animantis temperamentum & diætam.

Stercus caninum.

Stercus canum, eorum maxime qui oßibus uescuntur, siccatum, dyssenterias sanat, nimirū cum lacte schisto potum, id est, in quo segregatum est serum à caseo. Præterea pharmacis hulcera uetusta siccantibus, commode miscetur. Anginis etiam & paristhmijs cum melle intritum, admodum præsenti remedio inungitur.

Stercus puerorum.

Nec diuersa facit puerorū stercus, priuato uictu ad hæc nutritorum.

Stercus luporum.

Stercus luporum, illud quod candidius est, atque in fruticibus reperitur, terminosos magnifice iuuat, non potum modo, uerumetiam cataplasmate impositū. Appendi autem hoc uolunt è lana, ouis uidelicet à lupo deuoratæ, uel ex pellis ceruinæ loro.

Stercus caprarum.

Caprarū stercus, acris simul & digerentis potentiæ, quoslibet induratos scirrorū tumores digerit, cacaplasmate illitū, ustum abstergentius, partiūq; magis tenuium fit.

Stercus Boum.

Stercus boum, quiddam habet attractoriæ facultatis. Vesparum itaq; atq; apum morsus sanat. In morbo intercutaneo, si quis totum corpus bubulo stercore in sole oblinat, strennue auxiliatur.

Stercus Ouium.

Ouium stercus cum aceto, myrmecias, & acrochordanas, & furunculos, siue clauos sanat.

Stercus columbarum.

Stercus syluestrium Columbarum, acrimonia stercoribus alijs præpollens, cum semine Nasturcij adhibitum, rubificat.

Stercus domesticarum auium.

Domesticarum auium stercus, cum oximelle, aceto, uel mulso potum, suffocantes fungos euomere facit, & alexi pharmacum est, & colicis quidam etiam potandum exhibent.

Stercus Ciconiarum.

Ciconiarum stercus orthopnoicis mederi aiunt.

Stercus Murium.

Stercus murinum, quoniam plurimum abstergit, alopetias curat, & puerorum sedi appositum, ad excretionem proritat.

Stercus Sturni.

Sturnorum stercus, si quando oryzan comederunt, abstergentis potentiæ fit, adeo ut Ephelides emaculet.

Stercus Crocodylorum terrestrium,

Terrestrium

Terrestrium Crocodylorum stercus, impetigines abstergit, eo modo quo Nili crocodylorum excrementum, Leucomata extenuare creditur.

Corallium.

Crescit arborum modo Corallium, & in duriciem lapidis duratur in mari, colore rubeum, lapidi simili. Facultatem habet exiccatoriam, & adstringentem mediocriter, ob eamq; rem, hæmoptoicis confert & dyssentericis.

Coris.

Κόρεις animalia. Scribunt quidam quomodo cum aceto pota, hirundines eijciant.

Coris herba

Coris herba, quæ & Hypericon, acris odorataq;, cuius semen bibitũ, Menses & urinam trahit. Sucurrit & phalangiorum morsibus, & in scapulas rigentibus, cum oleo inungitur.

Corianum uel Coriandrum.

Corianum uel Corion, ex cõtrarijs cõstat potentijs, tenuiũ quidẽ partium, cũ terrosa amaritudine, aquosæ etiam humiditatis tepidæ, cũ exili quadã astrictione. Vnde phlegmonibus, & erysipelatis nõ admodũ feruentibus congruit. Delicatiores quoq; tumores digerit, cum aliquo quod commode illi applicatur. Semen lumbricos pellit, paulum cum passo sumptum. Maiori tamen copia sumptum, mentem non sine periculo teniat.

Alauda.

Corydos uel Corydalos, auis cocta, simplici in iu-

sculo craßioris intestini, quod κόλον Græci dicunt, doloribus medetur. Oportet tamen continuo, & sepicule de eo brodio edere.

Coronopus.

Coronopodis radix, & ipsa commesta, torminosis opem ferre creditur.

Costus.

Costus, paucul æ admodũ est amaritudinis, sed acutæ & calidæ facultatis uehemẽter. Itaq; in quibus calefacere partem quamuis, aut ex alto in superficiem trahere est opus, ad costum confugitur. Eadem de causa urinas Mensesq; prouocat, & latos lumbricos occidit. Habet quiddam etiam flatuosum. Propter quod Venerem excitat, cum uino mulsoq; potum. Ischiadicis præterea & resolutis, & his qui per circuitum redeunt rigoribus, cum oleo intritum, opportune inungitur.

Cotyledon, Vmbilicus Veneris.

Cotyledon, refrigerat & repercutit, abstergitq; & digerit, putantur folia cum radice manducata, calculos confringere, & urinam cire.

Cochliæ.

Cochliæ ustæ, siccæ plurimum sunt potentiæ, calidæ uero minus. Prosunt dysenterijs in quibus hulcera non dum computrescere cœperunt, si in hunc modum miscueris, uidelicet, ut Cochlearum sint partes quatuor, piperis

piperis albi una, & gallarum partes duæ. Porrò Cochliæ quæ ustionem non sunt expertæ, tritæ, & impositæ uentri, aqua intercutem laborantium, & in arthriticis articulorũ tumoribus, quoad sp nte deciderunt, congruunt. Nam funditus, quicquid fuerit humoris, ualide exiccant.

Cornus.

Corni arboris fructus adstringit, & esui aptus est. Itaq; ualenter uentrem restringit. Folia quoq; & germina, propter acerbitatem impensius desiccãt. Adeoq; & uulnera glutinare ualeãt, potißimum durorum corporum.

Crambe, Brassica.

Crambe esculenta, desiccandi uim habet, cum esa, tum foris imposita, non tamen admodum acrem. Proinde hulcera glutinat maligna, & ægre solubiles tumores sanat. Habet quiddam etiam in se absterforium, quo lepras curat. Semen eius potũ, lumbricos latas interimit, & maxime Braßicæ Aegytiæ. Porrò caulium combustorum cinis, causticam, siue adurẽtem uim habet. Qua ratione, si cum adipe commisceatur, laterum doloribus inueteratis medetur.

Brassica agrestis.

Braßica agrestis, ad omnia prædicta, hortensi, siue satiua, ualentior est. Quamobrem neq; intra corpus, citra noxam sumitur.

Brassica marina.

Marina Braßica, quia subsalsa, atq; subamara est, uentrem deijcit.

Cratæogonos.

Cratæogoni herbæ semen, & acre gustantibus est, & frigidum, simile Milio.

Crethmon.

Crethmon, salsum quodammodo est, cum paucula amaritudine, quamobrem uis eius est exiccatoria, & abstersoria.

Hordeum.

Hordeum, refrigerat & siccat in primo ordine, habet etiam pauxillum abstersionis, & plus exiccat, quàm farina fabarum, minus tamen inflat. Cæterum, Alphiton, hoc est, polenta, multo plus hordeo desiccat. Sed Ptisana humectat & abstergit magis.

Crimnon.

Crimnon, crassæ essentiæ, sic adpellata, tum ex tritico, tum ex zea farina, magis nutrit quàm polenta, minus concoquitur Crimnon, quod uocatur πολτός.

Lilium.

Lilij flos, temperaturam misticam obtinet, partim ex tenui, partim ex terrena substantia, & quadam aquositate temperata consistit. Itaq; quod ex eo componitur oleum, digerendi & emolliendi potentiæ efficitur, uuluæ phlegmonibus accommodum. Radix & folia siccant & abstergunt, & digerunt, sed temperate, quare ad ambusta competunt. Succus cum oxymelite

melite, neruorum incisioni auxiliatur.

Crocodylion.

Crocodylij, & semen, & succus, siccæ & digerentis sunt potentiæ, urinam simul & Menses cient. Radix pectoris excreationibus conuenit, & per nares sanguinem extrahit.

Crocus.

Crocus, secundarij quidem ordinis calefacientium est, primi uero arefacientium, perinde stringit, & concoquit.

Cromnion.

Cepe, quarto est calefacientiũ ordine, essentia crassarum partium, unde hæmorrhoidas apposita interrumpit. Quadamtenus etiam abstergit, quo fit, ut cum aceto alphos exterat, tum alopecias. Alcionio citius pilos restituit. Porrô succus suffusis, aut præ craßitudine aciem oculorum obtusam habentibus, auxiliatur.

Cyamus, Faba.

Faba, non multum à temperamento distat, tam in exiccando, quàm in refrigerando. Caro quoq; eius potentiæ est abstergentis. Excreationibus igitur, & sputis ex pulmone, & thorace, idoneum remedium. Putamen nonnihil adstringit. Tota faba cum oxycrato decocta, cœliacis medetur, & dyssentericis, cataplasmate illita, phlegmonas sanat, & tubera. In uberibus quoq; lac extinguit.

Cyanos.

Cyanus, acri facultate est, detrahendi quoq; & digerendi, potentiori quàm Cinnabari. Inest quoq; ei nonnulla abstrictio.

Cyclaminos.

Cyclaminos, uariæ potestatis est, Etenim absterget, & secat, & interrumpit, & emollit, & distrahit. Succus itaq; eius Hæmorrhoidas aperit, appositus, & duricies discutit, unà cum alijs. Præterea suffusis cū melle conuenit, & per nares expurgat, & illito uentriculo, ipsa uentrem subducit, & embrya necat. Tota autē radix succo quidē est imbecillior, alioqui tamen & ipsa uehemens. Cum melicrato pota * interanea expurgat. Abstergit & quæ cuti uitia adhærent.

Cyclaminos altera.

Cyclaminos altera, quam Cissanthemon uocant, radicem inutilem habet, sed fructum admodum efficacem, nec diuersa à priori operatur.

Cuminum.

Cuminum, calefaciendi est potentiæ, urinas cit, & flatus extinguit.

Cinosbatus, Sentis Canis.

Cinosbati fructus, non signiter adstrictorius est, folia uero mediocriter. Cauendum ab eo, quod in fructu eius lanæ speciem habet, ceu arteriam uitians.

Cyparissus.

Caparyssi pilulæ, & germina, siccæ sunt potētiæ, nullo tamen insigni calore, Vnde magnorum uulnerum

in duris

in duris corporibus sunt glutinatoria. In humentibus quoq; putredinibus, ex alto humiditates innoxie depascitur, & perinde etiam ἐντεροκοιλικοὺς iuuant.

Cyperus, Iuncus quadratus.

Cyperus, calefacit & siccat sine mordicatione, quare humida hulcera mirabiliter ad cicatricem perducit. Hulceribus item oris congruit. Habet quandam etiam incidendi uim, qua calculosis medetur, & urinas & Menses cit.

Cypros.

Cypri folia, summaq; germina, mixtæ sunt potentiæ, adeo, ut & digerant, sed sine mordicatione desiccantes, Itaq; decocto eorum aduersum ambusta utuntur, et aduersum igneas phlegmonas, & aphthas, commansa. Spleneticis porrô facultatibus commode miscentur.

Cytisum.

Cytisi folia, sensim detrahendi uim habent, & tepidæ sunt potentiæ, quemadmodum & Maluæ.

Comon, Cicuta.

Cicuta, quòd extremæ refrigerantis sit facultatis, nemini non est compertum.

Conos.

Coni cortex, & folia, potentia proxima sunt pino, acriora tamen & efficaciora. Fructum eius Strobilon uocant, qui, si uiridus sit, quiddam habet amarum, cum acerba humiditate, propter quod ex thorace laborantibus idoneus est. Est autem esui aptus, si prius in aqua

maccretur

maceretur, ut acuitatem amittat, qua coctura sic tempe ratur, ut omnium minime mordeat, emplasticumq; red ditur, & asperitatem omnem demulceat·

DE HIS QVAE INCIPIVNT ab litera A·

Lagopos.

Agopus, siccatoriæ facultatis est, & uentris fluxiones arefacit·

Ladanon.

Ladanum ex Cisto Cyprio frutice, quem Ladona uocant, colligitur · Siqui dem capræ pascentes, barbis ac fœmoribus, quod pin= gue ac lentori simile in eo est, secum auferunt, idq; colle ctum, Ladanum est, pharmacum est, calidum ferè in se cundo ordine, partium tenuium, ex quo uires poßidet mollificandi moderate, digerendi, & concoquendi, pro pter quod uuluæ paßionibus peculiariter accommoda= tur· Habet quiddam etiam adstringens, qua fluentes ca pillos retinet atq; compescit.

Lathyris.

Lathyris species Tithymalli. Sunt qui succum eius æqualiter cum tithymallo uelint purgare· Nam de semi ne compertum est, quod maximam uim purgatricem obtinet.

Lapsana.

Lapsana, commesta quidem, malum succum gignit, ac pigmentata abstergit ac detrahit.

Lapothon

Lapathon.

Lapathum, digerentis mediocriter est potentiæ.

Oxilapathon.

Oxilapathon, uires expellendi habet. Semen, propter adstrictionem quam habet, diarrhoeas & dyssenterias sanat, obseruatumq; est contrarijs facultatibus cõstare. Nam folia quidem exturbant, & uentrem mouẽt commansa. Semen potum, fluentem etiam retinet.

Limonium.

Limonij succum ueluti austerum cum uino exhibent cœliacis, & dyssentericis, & hæmoptthoicis. Iuuat & muliebre profluuium, oxybaphi uidelicet mensura.

Lichen.

Lichen, qui uelut mustus quidam, petris adnascitur, abstergentis simul & mediocriter refrigerãtis & exiccantis est potentiæ. Lichenas igitur sanat, & inflammationes arcet, quemadmodum author est Dioscorides. Et hæmorragias quoq; sistit.

Lichenes equorum.

Equorum Lichenes, cum aceto trituratos, ferunt imprimis Epilepsias, deinde quoq; à bestijs morsos, probe curare.

Leontopetalon.

Leontopetali radix, & siccæ in tertio ordine, & distrahentis est potentiæ.

Lepidium

Lepidium.

Lepidiū, quod & Biriada uocant, ex tertio est calefaciencium ordine, facultate Nasturcio simile, quanquam minus eo exiccet.

Lepis, Squama æris uel ferri.

Omnis squama ualide desiccat, & stringit, strenue etiam mordax.

Squama æris.

Squama æris, uehementius siccat, partiumq; est magis tenuium. Quiddam etiam habens æruginis, maxime quæ ex Cypriorū est clauis. Vnde & Heletim eam uocāt

Squama Ferri.

Squama ferri, plus habet adstrictionis, & priore maiorem stomomatis. Quare hulcera, quæ cacoethe uocantur, melius mundificat. Carnem quoq; potentius liquat, quàm quælibet squama æris.

Leucacanthon.

Leucacanthon, quam alij Poligonaton, alij Ischiada uocant. Huius radix incidit & arefacit in tertia distantia, excalfacit uero in prima.

Leucas.

Leucas, calefacit quidem & exiccat in tertio ordine, sed prædominatur in ea acrimonia.

Leucoion.

Leucoij, frutex in totum, abstergendæ potentiæ est, & tenuium partium. Id tamen impensius faciunt flores, & horum aridi, uiridibus impensius. Proinde menstrua

ſtrua cit, & fœtum abſumit atq; proculcat. Quod ſi quis immixta ſubinde aqua, uires eius hæbetauerit, inflammationibus remedium præſentaneum fuerit. Ante omnia uero muliebribus locorum uicijs. Radices proximas, atq; æquales uires poßident, etiamſi partiũ magis craßiorum, & plus ſubſtantiæ terrenæ participẽt, ex quo induratas phlegmonas medicantur.

Leuce.

Leuce arbor, ex aquea tepida & terrena ſubſtantia conſiſtit, abſtergentis potentiæ particeps.

Libanotides.

Libanotides tres ſunt, una ſine fructu, fructiferæ duæ, omnes abſtergentes & diſcutientes, & molliendi potentiæ. Quorum ſuccus cum melle miſtus obtuſam oculorum aciem, ab humorum craßitudine emendat. Porrò eius, quæ ad coronas eſt utilis, decoctum, regio morbo laborantes adiuuat.

Libanotus.

Libanotus, calefacit quidem in ſecundo ordine, exiccat autem in primo. Tametſi aliquantulum quoq; ſubſtringat. Alioqui cortex adſtringit manifeſtario, & are facit in ſecunda diſtantia, multo craßiorũ partium quã thus ipſum etiamſi minus acrimoniæ habeat. Itaq; hæmoptoicos adiuuat, nõ ſolum intrinſecus appoſitus, ſed etiam aſſumptus ad corporis interiora. Germen eius calefacit & ſiccat in tertio ordine. Habet uero etiã abſterſoriũ quiddam. Itaq; eo nomine expurgat & implet, quæ in oculis ſunt hulcera.

Lignys fuligo.

Fuligo, quarundam ardentium specierum quasi cinis quidam est, ueluti libanoti, myrrhæ, terminthi, styracis, picis liquidæ, & cedri, temperamẽto sicca & terrosa, & partium tenuium. Sed quæ speciatim in ea differentiæ sunt, eæ pro usta materia eueniũt. Vsurpant aũt ea potißimum ad ophthalmicas facultates, quas uocant, καλλιβλεφάρους. Cæterum libanati fuligo præ alijs omnibus cõmodior est, ueluti mitior, siccat fortior quæ est ex liquida pice, & picea. Quare ad defluuia ciliorũ, & ad angulos oculorum humentes, erososq; utuntur.

Ligusticum.

Ligustici, & radix & semen excalefaciẽtibus est, intantum, ut Menses moueat. Est autem sufflationis expers.

Litargyros.

Litargyros medij inter metallica est ordinis. Quapropter tanquam materia eo utimur persæpe alijs miscentes facultatibus. Siccat autem mediocriter abstergitq; & stringit. Inde ad femorum intertrigenes utilis est medela.

Lapides.

Lapides uniuersi quidẽ exiccant, perinde ut terræ.

Hæmatites.

Hematites stringit & siccat uehementer. Quare asperitatibus oculorum congruit. Hijs quidem qui sine phlegmone sunt, cum aqua, cum phlegmone uero cum ouo,

ouo, opitulatur & sanguinē expuentibus. Hulcerumq́; carnes & superexcrescentias reprimit.

Schistos.

Hæmatiti lapidi similem quidem, sed debiliorem uim habet Schistus nomine dictus.

Galactites.

Galactites, eadem potest quæ Schistus.

Melititis.

Melititis, quiddam habet caliditatis.

Myeroxos, uel Moroxos.

Myeroxus, quem & leucographida uocant, quanto memoratis mollior est, magisq́; qualitatis expers, eo temperatior & doloris magis expers est. Quapropter cerato ipsum miscentes ad cicatrices perducendas hulcerum, in mollibus eo utuntur corporibus.

Iaspis.

Subuiridis Iaspis, uehementioris potentiæ cum sit, cicatrices & pterygia attenuat.

Iaspis Virens.

Iaspis totaliter uirens, stomachum corroborat, tam appositus, quàm in digitulo portatus.

Lapis Iudaicus.

Lapis Iudaicus, quē sic appellitant, in renibus lapides atterit. Quare & τηκόλιθορ neoterici eū appellauerunt.

Pyritis.

Pyrites, ex numero eorū, qui ualide digerūt, tumores & sanguinis grumos. Qui tamen si forte in parato non habeatur, pro eo Mylite utuntur.

Phrygius.

Phrygius lapis, cum hoc quod ualde arefacit, quidam habet etiã acerbitatis & morsus. Vnde & expellit & distrahit, opthalmicisq; miscetur facultatibus.

Ageratos.

Ageratus lapis, adstringentis & discutiendi potentiæ, prodest cum primis gurgilionibus & gutturi inflammato.

Lapis Asius.

Asiæ, petræ flos, partium tenuium est in tantum, ut carnes gratiles liquefaciat & salsas reddat, citra ualidum morsum.

Cagates.

Cagates, lapis uehementer siccæ potentiæ, inflationibus conducit, maxime chronicis.

Magnes.

Magnites, qui & Hæraclia æqualem hæmatiti facultatem habet.

Arabicus.

Arabicus lapis, Elephanti similis desiccantis & abstergentis potentiæ est.

Alabastrites.

Alabastriten, combustum quidam in potione propinant stomachitis.

Smiris.

Smiris, abstergentem habet facultatem, decoctus purisicat.

Lapides qui in Spongijs.

Qui in spongijs inueniuntur lapides, calculos in renibus conterunt.

Lapides in Argæo Capadociæ.

Gignuntur & in Argæo Capadociæ monte lapides, spongiosis potentia adsimiles.

Ophites.

Ophites, uocatus lapis, qui adalligatus, à uipera morsis auxiliatur.

Ostracites & Geodes.

Ostraciten & Geoden siccæ potentiæ esse ferunt, tã intense, ut ardentes tumores persanet.

Naxias.

Naxæ, cotis contritionem, refrigeratoriam habere potentiam ferunt. Ideo crescentibus uirginum mammis & puerorum testiculis utilem esse.

De olearia Cotæ.

Quod uero ex olearia cote detritum fuerit, nimirũ propter abstergentem facultatem quam habet, alopetias sanat.

Hieracites, & Indicus.

Hieracites & Indicus, Hæmorrhoidas arefaciunt.

Saphyrus.

Creditur saphyrus lapis scorpionum ictibus potus aduersari.

Aphroselinus.

Aphroselinus lapis comitiali morbo uexatos liberare putatur.

Armeniacus.

Armeniacus lapis per inferna uentrem purgat, sed cacostomachus,

Lithospermon, Milium solis.

Lithospermon, id quod alij Liosporon. Alij Heraclium uocant, non Aetonychon, ab aquilarum unguibus, semen lapideum & album profert, quod potum cum uino albo uesicæ calculos frangere & urinam ciere potest.

Linospermon, Lini semen.

Linospermon, calidum est in tertio ordine, at humiditatis & siccitatis quodammodo in medio cõstitutum. Mansum flatuosum est, etiamsi frigatur.

Linozosos Mercurialis.

Mercurialis, uentrẽ subducit efficaciter & pigmentata digerit.

Litrum.

Litron Aphronitri, & salium naturam habet, ustũ tenuium partium, & magis digerentis facultatis redditur. Corpori illitum incidit & extenuat crassos & lentos humores, plus omnibus alijs. Porrò Chalastreon ex prouintia Tessalonica, Chalestra acrius & siccius est. Quare ad destillationes capitis, & arthritica eo utuntur.

Lonchitidis.

Lonchitidis, eius uidelicet quæ semen habet triangulare, cuspidis figura. Radix æquales scolopendrio uires habet, folia uiridia uulnera conglutinant. Arida uero cũ aceto pota, splenibus medentur induratis.

Lycopsos.

Lycopſos.

Lycopſi, radicem adſtringentem qualitatem habere, teſtis eſt Dioſcorides, & cum polenta quidem cõferre ereſipilatis. Cæterum tritam ex oleo, & corporibus inunctam, ſudores cire.

Lycium.

Lycium ex diuerſis conſtat ſubſtantijs, altera quidem tenuium partium digerente, altera terreſtri & frigida. Senſum etiam adſtringit, unde deprehenditur ſiccare in ſecundo ordine. Calefacit itaq; & refrigerat mediocriter, propter quod ob uim eius abſtergentẽ, utuntur eo ad medicinas, quæ claritati officiũt oculorum & pupillorum, & ratione ſtricturæ ad malum coeliacum & dyſenterias, & hulcera male habitudinis, poſtremo & ad phlegmonas, propter diſcuſsionem. Præfertur ad hæc omnia Indicum.

Lyſimachium.

Lyſimachium, prædominantem habet acerbam qualitatem, qua quidem uulnera glutinat & ſanguinem retinet, tam ipſa quam ſuccus eius. Pota ſubinde uel iniecti dyſenteriæ præſentaneum remedium eſt.

Lychnis.

Lychnidis, coronariæ ſemen, calidum eſt at ſiccum in ſecundo ordine complete.

Lotos domeſtica.

Lotos domeſtica, quã alij tryphyllon nominant, mediocriter abſtergendi & ſiccandi potentiæ, uel potius caliditate temperata.

Lotus Agrestis.

Loti syluestis semen, secundi est calefacientium ordinis, habetq; quiddam abstergens.

Lotos Aegyptia.

Loti Aegyptiæ semen, huiusmodi est, ut ex eo panis fiat.

Lotus arbor.

Lotos arbor, tenuiũ partium est, & siccans & adstringens mediocriter, itaq; accommodatur profluuijs mulierum, & coeliacis affectibus, siue in aqua uel uino pota, siue etiam infusa. Fluentes quoque capillos confirmat.

DE HIIS QVÆ INcipiunt ab litera M.

Macer.

Acer cortex, qui ex India delatus. Siccat in tertio ordine, mediatq; quodammodo inter caliditatem & frigiditatẽ. Acerbus præterea, & partium tenuiũ. Proinde coeliacis ac dyssentericis congruit.

Malabathrum.

Malabathrũ foliũ, potestate nardi aristæ est simile.

Malache, Malua.

Malua, syluestris, distrahẽdi & molliendi facultatẽ habet. Hortensis quatenus plus humiditatis admittit, eatenus potestate imbecillior. Fructus eius cousq; uaĺidior est, quatenus est aridior.

Mamiras.

Mamiras

Mamiras, radix est quædam herbæ digiti craßitudinis, quæ cicatrices & Leucomata attenuare credita est, manifeste abstergentis potentiæ.

Mandragora.

Mandragora, tertij est refrigerantium ordinis. Mala uero eius caliditatem quandam & humiditatem participant, quare somnum conciliandi uim habent. Radicis autem cortex, cum sit ualidißimus, non modo refrigerat, uerumetiam arefacit. Arbor ipsa imbecillior est.

Manna.

Manna Thuris, Thuri easdem uires habet, inefficatiores tantummodo, & sensim adstringentes.

Marathrum.

Fœniculum, calefacit in tertia potentia, arefacit uero in prima. Proinde lac gignit, & eodem modo suffusis quoq; auxiliatur.

Mastiche Chia.

Mastiche Chia, calefacit & exiccat in primo gradu. Composita quodammodo ex contrarijs potentijs, acerbescenti, & mollienti. Ideo stomachi, & alui, & intestinorum, & iecoris conuenit inflammationibus.

Mastiche Aegyptia.

Mastiche Aegyptia nigrior, tum exiccat amplius, tũ discutit minus, furunculos digerit.

Melan Indicum.

Melan Indicũ, ut inquit Dioscorides, ex facillime refrigerãtibus est, phlegmonasq; & oedomata rũpẽtibus hulcera remouentibus.

Melauteria.

Melanteria, stringit uehementer, estq́; partium tenuium.

Atramentum scriptorium.

Atramentum scriptorum, priori magis desiccat, & cum oxicrato pericaustis inunctum, iuuat.

Melanthum.

Melanthum, calefacit, & arefacit iuxta tertium ordinem, & partium tenuium est. Quare odoratum, catarrhis, siue destillationibus medetur. Intra etiã assumptum, flatus discutit, latos lumbricos interimit, nimirum propter amaritudinem quam habet. Præterea quoniam abstergit, & incidit, arthopnoicis porrigitur, & lepras abstergit. Ad postremum myrmecias exterit, & menstrua commouet.

Mel.

Mel, calefacit & exiccat in secundo ordine, & inter strenue extergentia numeratur. Coctum tamen minus acre, abstersoriumq́; redditur, ad uentrem subducendũ, cum alioqui plus nutriat.

Mel amarum.

Mel amarum, & quod in Sardinia gignitur, mistæ est potentiæ, terreæ uidelicet, & calefacientis.

Sachar.

Sachar, quod ex fœlici Arabia defertur, minus quidem nostrati dulcius, sed ad similes tamen uires obtinet, neq; cacostomachum, neq; sitim afferens.

Melia

Melia, Malus Persica.

Melia, nota arbor, cuius folia pota, à uipera morsis auxiliantur. Cortex ustus, & cum aqua illitus, lepras adimit. Ligni tamen ramenta pota, lætalia esse ferũtur.

Melilotum.

Melilotum, mixtæ est potentiæ, acerbescentis uidelicet, & distrahentis, & concoquentis.

Melissophyllon.

Melissophyllon, consimilem prasio potentiam habet per omnia.

Memæcylos.

Memæcylos, corni arboris fructus, de quo ante dictum est in litera K.

Mespila.

Mespila, quæ & Tricocca. Huius arboris fructus admodum acerbus est, adeo ut edi uix ualeat. Proinde uentrem compescit. Quin & rami & folia eadem qualitate prædita sunt.

Medion, Trifolium odoratum.

Medij radix, semini contrariã uim habet. Nam hæc quidem austera cum sit, fluxiones retinet. Cæterum, semen ueluti partium tenuium, & facultatis incidendi, Menses propellit.

Papauer, Ryas.

Est etiamnum Papauer, quod Rhoeas nominatum est, ex eo, quia confestim defluit. Huius semen ualidius refrigerat quàm Hortense. Nequaquam tamen innoxie

editur

editur, cum alioqui melle plurimo mistũ, reddatur optimum. Item aliud est, quod in capitulo semen nigrum continet, medicamentis aptum, sed uehementer refrigeratorium. Et tertium prælongis capitibus omnium medicatißimum, ad Ecstasim etiam, & usq; ad mortem stupefaciens, est nanq; quarti, & ultimi refrigerantiũ ordinis, & ipsum & succus eius, quem uocant, per excellentiam opium.

Papauer cornutum.

Cornutum papauer, abstergentis est potentiæ, quare radicis eius decoctum potum, hepaticos iuuat. Porrô folia & flores, sordida hulcera restaurant, & escharas auferunt.

Papauer Heracleum.

Heracleum, & Aphrundes uocatum papauer, semẽ habet, quod pituitam expurgat.

Mala.

Malis omnibus excrementicia & frigida inest humiditas. Et alia quidem humidæ substantiæ sunt, frigidiora & humidiora alia. Rursum alia dulcia, aquositate quidem non adeo manifeste frigida. Alia austera, frigidiora quidem præ dulcibus, sed minus humecta. Item acetosa, & ipsa frigida, uerum in uentre humorum incisiua, ad postremũ adstringẽtia, cuiusmodi ferè sunt Cydonia, & mala struthia, frigidæ & terrosæ essentiæ, propter quod uentrẽ sistunt, et uulnera cõglutinant. In eũ modũ folia, succi, et cortices, aliarum arborũ inter se dißident.

Malus

Malus Persica.

Mali Persicæ, germina & folia amaræ qualitatis manifeste sunt. Ideo trita, atq; uentri superimposita, uermes necant. Cæterum fructus eius, quod Persicum nominatum, æsculentum, temperamento humidum est, & frigidum in secundo ordine.

Mala Armenica.

Mali Armeniacæ fructus, quos uocăt Præcocia, Persicorum sunt potentiæ.

Meon.

Meu radices calefaciunt in tertio ordine, & exiccăt in secundo. Vrinam igitur mouent, & menstrua cient. Si plus tamen sumpseris, quàm par fuerit, capitis dolores exuscitant.

Milax.

Milax, tum Telia, tum Trachia, arboribus circumuoluitur. Calefacientisq; & acrioris est potentiæ.

Misy.

Misy, ex his est, quæ rehementer incrustant, & caustica sunt, proinde ualde adstringit. Eiusdem ferè facultatis, Misy, Psori, & Chalcitis. Cæterum Misy Chalcitide minus mordet, etiamsi partium magis tenuium.

Molybdena.

Molybdena, similem Lithargyro uim possidet, tantum à media temperie, ad frigidius paulũ quid recedens.

Molybdos, Plumbum.

Plumbum facultatis est refrigeratoriæ, habetq; plurimum

rimum

rimum essentiæ humidæ à frigore coactæ. Trito igitur in plumbi mortariolo, siue uino, siue oleo, uel quolibet alio succo, qui refrigerare debeat, ad phlegmonas hulceratas, quæ in pudendis, aut circa sedem protuberāt, medicamentum commodū efficitur. Quin & lamina plumbi lumbis adligata, uel instrata, fluorem seminis in somnis cohibent. Sed & Bractea tenuis, ganglijs ipsis apposita, diffundit ea.

Plumbum ustum.

Plumbum ustum, siccius est, & quiddam habet acre. Elotum sine mordicatione desiccat, & malorum hulcerum optimum est medicamentum.

Morea, Morue.

Morum maturum, uentrem subducit. Immaturum, ubi aruerit admodum adstringit. Cortex arboris, radicis uim purgandi habet, cum quadam amaritudine, quare & latos lumbricos perimit. Folijs uero & germinibus media quodammodo est subducentium & retinentium facultas.

Myagros.

Myagri semen crassum est, & quod in se oleosum habet, emplasticæ est potentiæ.

Myaces, pisces, uel Mituli.

Myaces usti, eandem facultatem habent cum buccinis, priuatim tamen abluti asperitatem palpebrarū, & albugines oculorum, cum melle abstergunt. Canū præterea morsibus utiliter caro eorum imponitur.

Myaron

Myaron, uel Myagros, herba.

Myagros, quam alij Melampyron, fructuosa herba est, & pinguis, crediturq; seminis pinguitudo illa, cutis asperitates aequare omnes, & leuigare.

Myelos, Medulla.

Medulla, mollientis est facultatis, induratorum & aridorum corporum, imprimis uero ceruorum, deinuitulorum, nam taurorum & caprarum acriores sunt, & exucciores.

Mitetes, Fungi.

Fungi, uehementer frigidi & humidi sunt temperamenti. Et quidam eorum comesti, interficiunt, potissimum qui ex matura mistam habent qualitatem.

Myos, ωtis, Auricula muris.

Auricula muris, explicata est in dictione Alsinae.

Myza.

Myza, arboris cuiusdam fructus, longe minor Coccymelis dictis; id est, Prunis.

Myrice.

Myrice, secandi est & abstergendi potentiae, sine tamen desiccatione manifesta. Habet uero quiddam etiam naturae adstringentis, & ob id quidem eius decoctum, splenes induratos satis iuuat, dentium quoq; dolores persanat. Caeterum, fructus & cortex, eiusdem est potentiae, cuius est Galla. Cinis praedictis omnibus siccior est.

Myriophillon.

Myriophillon, exiccatoriæ est facultatis, in tantum ut uulnera glutinet.

Myrrha, uel Myrrhis.

Myrrha, ex secundo est calefacientiũ ordine, partiũ habens nonnihil tenuium. Radicem habet non iucundi modo odoris, uerumetiam dulcem, quæ Menses mouet, & quæ thoracem uel pulmonẽ prægrauatũ expurgat.

Myrrhine, Myrtus.

Myrtus, ex contrarijs essentijs conflata est, dominatur enim in illa quiddam terrestre frigidum, propter quod impense admodum desiccat. Porrô Myrtis, quæ in stirpe & ramis Tuberosa adnascitur, identidem exiccat & constringit, sed ualidius. Et folia ipsa sicca uiridibus plus arefaciunt. Fructus itaq; & succus einsdẽ sunt potentiæ, siue extra, siue intra in corpus sumpta.

Moly.

Moly, quam aliqui uocant Rutam agrestem, nonnulli Armanam, Syri uero Besasan, tertiæ est claßis calefacientium, cum partium tenuitate. Vnde siccat & distrahit crassos & tenaces humores, urinam aduertit.

DE HIS QVAE ICIPIVNT ab litera ν.

Nascaphton.

Ascaphthon, siue Nacaphtyon, Indicũ est aroma, adstrictis fœminarum locis suffitum, uel euaporatum, prodest.

Napy.

Napy

Napy, calefacit & exiccat secundum quartum ordinem.

Nardostachijs.

Nardostachis, radix calefacit quidem in prima distantia, arefacit autem in secunda. Constat uero ex acerbescente aliquantulum essentia & acuta, non admodũ calida, & quodam subamaro breui. Vnde pota & iecinori & stomacho competit. Quod si extra imponas, uel intro sumas, per potionem etiam urinas mouet, interraneorum sane fluxiones desiccat. Validior tamen ad omnia est Indica, quàm Syriaca, & nigra.

Nardus Celtica.

Nardus Celtica, proxime est iam dictæ potentiæ, & in cunctis imbecillior præterquàm ad mouendam urinam. Alioqui calentior memorata spica, minus uero acerba.

Nardus Montana.

Nardus montana, quæ & Thylacitis & Pyritis est dicta, prædictis imbecillior.

Ferula, Narthex.

Narthicos, semen quidem extenuat & calefacit, uerum medulla adstringit. Propter quod Hæmoptoicis & coeliacis auxiliatur.

Narce Thalassia, Torpedo.

Torpedo marina, caput dolentibus adhuc uiuẽs imposita, dolorem arcet. Idq; eodem illo tempore, quo membra omnia, hominis cõtactu eius torpore credun-

tur. Viuēs præterea in oleo percocta atq; inuncta acre articulorum dolores mitigat. Eadem procidentem aut inuersam sedem apposita coërcet.

Narcissus.

Narcißi radix, siccantis est potentiæ in tantum ut uulnera glutinet, uel ad incisiones usq;, quæ circa tendones accidunt. Habet quiddam etiam abstergens & reuellens.

Neuras.

Neuras, quidam poterion appellant, siccantis sine mordicatione est potentiæ Adeo ut neruos præcisos glutinare potis sit. Idem faciunt & radices tum impositæ, tum potæ.

Nerium Rhododaphne.

Nerium, aut Rhododapne, extrorsum quidem cataplasmatum, digerentis est potentiæ. Intro uero assumptum interficit.

Nimphea.

Nymphæa, uim habet arefaciēdi citra uellicationē. Retinet etiam fluxiones & uentrem semenq; desiccat.

Nimphea Alba.

Quæ albam habet radicem nymphæa, uehementioris est potestatis, adeo ut cum uino nigro uel austero pota, fœminarum fluxus cohibeat. Porrò quæ radicem nigram habet, abstergendi est potentiæ. Proinde cū aqua

utiligines

uitiligines exterit, & alopetias cum liquida pice sanat.

DE HIIS QVAE INcipiunt ab litera X.

Xanthion.

Xanthion, quod alij phasganion, semē habet digerentis potentiæ,

Xiris uel Xyris.

Xiris tenuium partiū digerendi & attractoriæ est facultatis, uidelicet siccæ, sed multomagis semen, quod urinam cit & spleni indurato opitulatur.

DE HIIS QVAE INcipiunt ab litera O.

Othonnia.

Othonniam, aliqui herbæ cuiusdam esse fructum, in Arabia circa Aegyptū nascentis. Alij lapidem Aegyptium asserunt, abstergit & mordicat. Quamobrem quæ claritati officiunt oculorum exterit.

Oenanthe.

Oenanthe, syluestris uitis flos, cuius admodum multus est usus, uehemēter adstringit. Dioscorides alterā quandam describit contrariam potentiam habentē, quæ secundas eijcere, uesicæ stillicidia, & ictericiam curare creditur.

Vinum.

Vinum ex secundo ordine est calefacientium & siccantium, sed quod admodũ uetus est, ex tertio sicut mustum, quod dicunt ex primo.

Oesypus.

De Oesypo, in lanis sermo habitus est.

Olinthi Crassi.

Olinthi, acutæ sunt & disijciendi potentiæ, propter succum qui illis inest. Cocti itaq; duros tumores discutiunt. Crudi uero myrmetias & Thymos eijciunt.

Olostium.

Olostium, desiccandi facultatem habet cũ astrictione. Quare ad rupta eo potißimum utuntur.

Omphacium, Ex acerbis Vuis expressus succus.

Omphatium, succus est uuæ necdum maturescentis, stringit uehementer & siccat in tertio ordine, quare fluxionibus & maxime stomachicis auxiliatur.

Onagra.

Onagran, alij onotheram, alij onothurim uocant, grandis frutex est & arborescit. Cuius radix emplastri modo imposita, dolosa & malefica hulcera lenit.

Onoma uel Onosma.

Onoma uel onomis, uel phlomitis, acris & amara est herba. Cuius folia cum uino pota, ex utero fœtũ trahunt, & abortiua prægnantibus sunt.

Onobrychis.

Onobrychis, rarefaciendi & digerendi facultatem obtinet.

obtinet. Phymata igitur digerit & stranguriás sanat. Ad postræmum etiam sudores elicit.

Oui Asini.

Millipedæ, quæ in orbem se agunt, digerẽtis & siccæ sunt potentiæ. Quare cum uino dissurijs & arquatis subueniunt. Synanchicis uero cum melle inungũtur, Insuper concisis & in malicoro addito rosaceo calefactis, moxq́; in aures instillatis, eorũ doloribus medẽtur.

Onyches, Conchulæ Indicę.

Onyches, testæ sunt Conchularũ Indicarum. Quæ suffitæ, strangulatione uuluarum concidentes fœminas excitant, similiter quoq; epilepticos potæ, tamen aluum turbant.

Ononis.

Ononis, radicem habet calidam in tertio quodamtenus ordine. Cortex eius abstergit & incidit, quamobrem & lapillos confringit.

Acetum.

Acetum, mixtæ est potentiæ, refrigerantis uidelicet & calidæ, utrimq; partium attenuantium, tametsi frigiditas ipsa exuperet. Porrò desiccandi quoq; facultatem obtinet, quæ in illo prædominatur, usq; in tertium gradum.

Oxyacanthos.

Oxicanthos arbor, piro syluestri similem tum speciem, tum qualitatem habet, quiddam ipsa partium tenuium. Cæterum fructus myrtis adsimilatur.

Opos, qui & Cyrenaicus & medicus & Syriacus, ſecundum excellentiam dicuntur, calidi ſunt uehementer & ſpirituoſi. Maxime uero Cyrenaicus, reliquis calidior, & partium magis tenuium.

Origanus.

Origani, omnes ſecandi & attenuandi & arefaciendi, & calefaciendi potentiæ ſunt in tertio ordine.

Oreoſelimon.

Oreoſelinon, proximam apio facultatem habet, & fortaſſe etiam uehementiorem.

Orobanche.

Orobanche, calidi & ſicci eſt temperamenti, in primo ordine.

Orobos.

Orobus, calefacit in primo gradu, arefacit uero in ſecundo, & quatenus quidem amaritudinem habet, eatenus incidit & abſtergit, atq; ab opilatione dimouet. Plus autem aſſumpta, ſanguinem per urinam agit.

Orminon.

Orminon, æquale eſt marubio in caliditate, ſed mediocriter ſiccum & abſtergens. Venerem igitur extimulat. Purgat etiam cum melle oculorum albugines & oedemata diſcutit, & ſurculos extrahit. Verum agreſte hortenſi multo ualidius eſt.

Oriza.

Oriza, quiddam habet acerbeſcens, propter quod uentrem mediocriter cohibet.

Orchis.

Orchis herba, uocatur alio nomine Cynos orchis, bulbosam & duplicē radicem habens. Calefacit & humectat, sed non admodum, unde Venerem succendit.

Orchis minor.

Orchis minor, calefacit & siccat, priori ex diametro repugnans, & coitum reprimens.

Orchis serapia.

Orchis, quem & serapida nominant, alij uero Triorchim, priori magis exiccat, oedemata igitur distrahit, hulceraq́; sordida & in putredinē uergentia repurgat. Quanq̄ & Herpetes quoq; sanat. Siccata tamen uehementius arefacit, idq́; adeo propter adstrictoriā uim, qua fit, ut cum uino pota, uentrem retineat.

Osiris.

Osiris, ex qua fiunt Coremata, siue Cacoremata, amara, & ad amouendam opilationem idonea. Quare Hepatis præfarctus aperit.

Ossa humana.

Ossa combusta admodum digerentis & exiccantis sunt potentiæ, maxime uero, ut quibusdam placet, humana.

Ossa suum.

Talum suillum ustum, inflationes & tormina sanat. Et quidam ossa combusta dedit bibere, epilepsiamq́; & arthritim hoc medicamine curauit.

Talum Bubulum.

Talum Bubalum ustum, commotos dentes, aiunt constabilire, cum melle uere potum, rotundos lumbricos expellere. Idem cũ aceto splenem dissoluit, & λεύκας inunctum medicatur, Venereum est. Porrò femora bouis usta atq; subinde pota, hæmorragias & reliquas fluxiones sistunt.

Testę Ostraca.

Ostraca, quæ ex fornacibus sunt, siccantis & abstergentis sunt potẽtiæ. Quare dentes abstergũt, & illita cum aceto prurigines, & exanthemata, & podagricos iuuant cum cerato, etiam choeradas discutiunt.

Ostrea.

Ostreorum testa usta, similis est facultatis buccinorum testis. Etiamsi minus partium craßiorũ. Itaq; quæ in facie sunt abstergit, & dentes albificat. Eadem elota, mordicationem amittit, humidaq; hulcera incarnat, & ad cicatricem perducit.

Vrina humana.

Vrina, omnis calida est & acris potentiæ, at urina hominis, omnium propè aliarum est imbecillima, exceptis porcis quibus erecti sunt testes, uehemẽter adstringit. Quidã in fame eam bibẽtes seruati sunt. Lepras & hulcera, sordibus & impuritate scatentia, achores & furfures, abstergit. Præterea pedum attritus, sed nondum inflammatos.

Vrina pueri impubis.

Ex homine omnium efficacißima, est urina impubis pueri.

Vrina Muli.

Mulorum lotium, articulorum morbis congruit.

Vrina Caprarum & Camelorum.

Vrina caprarum, uentrem subducit, & hydropicis bibendum datur.

DE HIS QVAE INCIPIUNT AB LITERA Π.

Pancracion.

ancracion, Scillæ similitudinem & potentiam refert, præterquam quod imbecillius est.

Paliurus.

Paliuri folia & radix adstringunt, proinde uentris fluxum cohibent, & phymata non admodum calentia digerunt. Cæterum fructus incidit in tantum, ut calculos uesicæ comminuat, & thoracis excreationibus auxilietur.

Panacos.

Panaces Heracleon, ex quo exprimitur, quod uocatur opoponax, tertij calefacientium ordinis est, arefacientium uero secundi, ex eorum numero quæ permulcent atq; digerunt. Cortex autem succo imbecillior est, quin & nonnullam abstergendi, incarnandiq; habet facultatem. Fructus menstrua agit. Panaces, asclepium, & chironium, heraclio calidiora sunt, & ob id floribus una cum fructu ad maligna hulcera, & phymata utuntur.

Papyrus.

Papyrus, inusta quidem materia quædam est, uerum usta exiccat non aliter, quàm charta combusta. Cinis tamen papyri imbecillior est.

Paronychia.

Paronychia, ab effectu sic nominata est, quia paranochias sanat. Vis eius tenuium partium est, & exiccatoria, & morsu carens.

Pentaphyllos.

Pentaphyllos, arefacit in tertia distantia, minime tamen acuta est, ideo ualde utilis perhibetur.

Peplos.

Peplos, quidam alij mecona aphrode. Et hic frutex succum, soluendi ui, tithimallis similem habet.

Peplion.

Peplium, & hoc quoq; succum habet, nasciturq; ad mare copiosum, cætera inutile. Semen habet feruens similiter semini pepli purgans.

Piper.

Piperis radix, costo similem qualitatem habet. Porrô fructus nuper quidem admodum germinantis, longũ piper est. Temperamento calidum & humidum, uelut omphax.

Piper album.

Album piper, nigro acrius est, nam illud iam quasi super assatum est, & super incoctnm. Alioqui utrunq; tum excalfacit, tum desiccat.

Pepon.

Popon

Pepon, abstergentis est potentiæ, quare caro eius ephelides & uitiligines exterit. Semẽ obturatis renibus utile est.

Periclimenon.

Periclimeni folia & fructus, incidendi simul & calafaciendi sunt potentiæ, adeo ut quadraginta diebus pota, urinam sanguinolentam exigant, atq; excernant. Iuuant & lienosos, & difficulter spirantes

Peristereon.

Peristereon, in tantũ exiccat atq; adstringit, ut uulnera glutinet, & hæmorrhagiam compescat.

Petasitis.

Petasitis, ex tertio est ordine exiccantium, quare ad cacoethe & phagædena hulcera ea utuntur.

Petroselinon.

Petroselini semen, calidum & siccum est in tertio ordine, & secandi uim habet. Menstrua igitur cit, & urinas large, estq; citra sufflationem.

Peucedanum.

Peucedani succo, & iure, & liquore uehementer calefacienti, & digerenti, & attenuanti utimur. Siquidẽ & olfactu, & in potione sumptum, crassis, uiscosisq; in pulmone & thorace passionibus medetur. Adhæc & induratos lienes iuuat. Cauis dentibus inditum extẽplo dolores sedat. Sed & neruorũ passionibus congruit. Radix ossis squamas demouet, & hulcera sanat, quæ cacoethe uocantur, calida & sicca, secundũ tertũ ordinem.

Picea

Picea.

Peuce, proximam pino facultatem habet, licet temperatiorem.

Peganon, Ruta.

Ruta agrestis, in quarto est ordine calefacientium & arefacientium. Hortensis uero in tertio. Vnde etiã secat & distrahit crassas & lentes humores, perq; urinam ducit. Partium est tenuium, & sine flatu, & ob hoc Venerem coercet.

Pissa, Pix.

Pix sicca calefacit in secundaria distantia, minus tamen excalfacit. Ex contrario humida, uires habet abstergendi, concoquendi, & digerendi, quiddam etiam acerbum. Proinde & leprosos ungues eximit, lichenas detergit, & tumores concoquit, ad omnia ualentior, unde asthmaticos, & empyicos cum eclegmate iuuat. Arida hoc habet, quod ad uulnera glutinanda magis congruit.

Pisselæon.

Pisselæon, ex humida fit pice, sed essentiæ tenuioris.

Pistacia.

Pistaciorum fructus commestus, eustomachus est mediocriter, & hæpatis obstructiones laxat, præcipue ad id potest sumi, & odorari eorum decoctum. Contra serpentium etiam morsus euxilio sunt.

Pitydes.

Pityides, fructus picearum, uel pinei mali, mixtæ est potẽtiæ, partim scilicet adstringentes, partim acres,

unde

unde ex thorace conferunt sputamentis.

Pityocampæ.

Pityocampæ, candem quam Cantharides & bupreſtes facultatem habent.

Piceæ cortex.

Piceæ cortex, dominantem habet acerbeſcentem potentiam, eouſq; ut inter trigenes & ambuſta ad cicatricem perſanet. ventrem etiam retinet potus, & uulnera conglutinat.

Pityuſa.

Pityuſa, & hanc quidam ſpeciem tithymalli faciunt, quod ſuccũ habeat ut illæ, quodq́; ſimiliter illis purget.

Platanus.

Platanus, humidioris eſt, & frigidioris eſſentiæ, unde folia uiridia, phlegmonas naſcentes adiuuant. Cortex autem & pilulæ aridioris ſunt poteſtatis. Vnde in aceto cocta, ad dentium dolores ſedandos conueniunt. Cum pinguedine ambuſta, ad cicatricẽ perducunt. Cortex uſtus, aridior & adſtringentior fit, adeo ut lepras & humiditates hulcerum extergeat.

Pulmo Agninus & Suillus.

Pulmo agninus & ſuillus, intertrigenes à calciamentis curare creditur.

Pulmo Vulpis.

Vulpinus pulmo reſiccatus, aſthmaticos iuuat.

Pulmo marinus.

Pulmo marinus, podagris pernionibus cõmode illinitur.

Polemonium.

Polemonium, alij Phileteriũ, tenuium partium eſt, & ſiccum, quare nonnulli exhibent iſchiradicis, & torminoſis, & durum ſplenem habentibus, bibendam radicem ipſius cum uino.

Polium.

Polium, quod amarius eſt, cuius etiam ad antidota uſus eſt, tertiæ eſt calefacientium & ſiccantium ordinis. Amouet igitur opilationes ab omnibus inteſtinis, & urinas, & menſtrua cit. Viride præterea prægrandia uulnera glutinat. Siccatum, hulceribus uitioſa conſuetudine medetur.

Poligalon.

Poligalon, auſtera mediocriter folia habet, quæ pota, lac gignere uidentur, manifeſtæ calidæ & humidæ potentiæ.

Polygomaton.

Polygonaton, mixtæ eſt facultatis. Siquidem conſtat ex adſtrictione, acrimonia, & amaritudine quadam, quaſi faſtidioſa, propter quod ad multum accommodatur. Radice eius quidam pro cataplaſmate utuntur, & ex facie neuos illo extergunt.

Polygonon.

Polygonon, habet quiddam acerbeſcens, ſed prædominatur. Eſt aquoſum frigidum in ſecundo ordine. Iuuat cataplaſmate illitum, eos, quibus ſtomachus ardet, & ereſipilata, & anlidas phlegmonas, & ſi quid eſt

aliud eius

aliud eius generis morborum. Et tale cum sit, fluxiones iuuat. Apparet etiam nonnihil siccare, & mas ad omnia fœmina efficacior est.

Polycnemon.

Polycnemon, calefacit & siccat in secundo ordine, itaq; uulnera conglutinat.

Polypodion.

Polypodium, siccæ uehementer, & sine morsu est potentiæ, & potum per inferna purgat.

Pompholix.

Pompholix, exiccat, sine morsu, ex his, quæ sordida, & alia male habitudinis hulcera incarnant. Miscetur & ophthalmicis faculatibus.

Purpuræ.

Purpuræ ustæ, eiusdem sunt potentiæ cum ostracis. Eorum opercula cocta in oleo, fluentes capillos retinēt. Porrô cum aceto lienes tumentes contrahunt. Locorum etiam præfocatione concidentes fœminas excitant, & à partu secundas eijciunt.

Potamogiton.

Potamogiton, acerbescit & refrigerat, modo quo & polygonon, æqualis per omnia cum eo potentiæ.

Poterrhion.

Poterrhion, alij Phroenium, neruos præcisos, & reliquas neruorum affectiones sanat, & uulnera glutinat.

Prasium, Marrubium.

Marrubium

Marrubium, calefacit in secundo ordine, sed magis exiccat. Proinde aperit opilationes hepatis, & splenis, & quæ sunt circa thoracem, & pulmonē, & menstrua aduertit. At cataplasmate impositum, abstergit, & digerit, uel ut alijs placet, abstergit & incidit.

Prason, Porrum.

Porrum, mali succi est, acutā uim habet, ut inquit Dioscorides, grauiaq; & tumultuosa facit insomnia. Bonam item aluum facit, urinam ducit, atq; extenuat. Quadamtenus etiam abstergit, unde cum ptisana coctum, pectoris excreationes adiuuat. Porrô semen nephreticis miscetur facultatibus. Et folia ipsa adstringunt, quamob caussam sanguinem sistit eorum expressus succus.

Pinus.

Pinus, similem facultatam habet cū quercu, aliquanto tamen illa ualentior.

Propolis.

Propolis, calefacit quidem in secundo ordine, sed abstergit mediocriter. Partium tenuium, & ab obstructione liberandæ potentiæ.

Ptarmice,

Ptarmicæ folia sternutamenta mouent, & totus frutex, quia subamarus est. Reliquas echimωsæis digerit. Est autem calida & sicca, uirens quidem in secundo ordine, arefacta in tertio.

Ptelea, Vlmus.

Ptelea, arefacientis est potentiæ, & abstergentis.

Quamobrem

Quamobrem uulnera glutinat. Cortex uero multo magis, si recens, uinculi uice circumligetur. Cum aceto lepras quoq; sanat, radices eiusdem sunt potestatis. Nã & decocto earum quidam perfundunt fracturas quæ callo opus habent.

Pteris.

Pteris, siccæ potentiæ est & amare, quare embrya & latos lumbricos occidit, quatuor drachmarum pondere cum melicrato, quia autem & mediocriter quoq; adstringit, fit ut hulcera sine mordicatione exiccet.

Picnocomon.

Picnocomon, digerentis & acutæ potẽtiæ est, cuius folia phymata, & furunculos disijciunt. Fructus ad eadem ualent, & infixa ad extimam superficiem trahũt, radix bilem flauam expurgat.

Pyrethrum.

Pyrethri radix, causticam habet facultatem, & dentium refrigeratorum dolores mitigat, aduersumq́; rigores, ante periodum conteritur cum oleo, ad hæc stupidos quoq; & resolutos adiuuat.

Pyros, Triticum.

Triticum, calefacit in primo ordine, mediatq́; inter siccitatem & humorem. Habet uero quiddam etiam lentoris obstruentisq́; naturæ.

Pitya Coagulum.

Coagulum, uniuersum acutæ & subtiliantis & digerentis, & postremo manifestæ etiam arefacientis est potentie.

Coagulum Leporis.

Leporum coagulum, epilepticos iuuare, si cum aceto bibatur, & profluuium sanare muliebri proditum est. Sed & lac in uentre coagulatum dissoluere, & sanguinis exstreationes cohibere prædicant.

Coagulum Equinum.

Coagulum equinum, coelicatis & dysentericis peculiariter accommodari, scripsere quidam.

Coagulum phocę.

Coagulum phocæ, easdem cum castorio uires habet.

DE HIIS QVAE INcipiunt ab litera R.

Racos pannus.

PAnnus ustus quilibet, lanæ ustæ ex qua texitur, facultatem habet. Linum combustum partium tenuium fumum ex se mittit, qui suffitum, catarrhos aperit, & secundis congruit, & sic quidem combustum, similem lana facultatem habet.

Rhamus.

Rhamus, exiccat quidem in secundo ordine, refrigerat uero in primo. Quamobrē herpetas sanat, & Eresipelata, calida autem non ualde. Cæterum ad hæc folijs utendum.

Raphanos.

Raphanos, calefacit in tertia distantia, atq; arefacit in secunda. Ambarum semen uehemens est, digeritq;

sugillata,

sugillata, & alia id genus liuentia.

Reon, Ra.

Reon uel Ra, compositum est, ex terrestri frigida, & tenuium partiũ, acreaq; & calida sensim adstringenti substantia Quare ad rupta, conuulsa, & orthopnoeam cõducit, liuores discutit. Propter adstrictionẽ uero, Hæmoptoicos, coeliacos, & dysentericos iuuat. Ratione quoq; utriusq; facultatis, etiã hepaticis cõfert.

Rhesinæ.

Rhesinæ omnes calefaciunt & siccant.

Rhesina, Terebinthina.

Rhesina, Terebinthina, præ cæteris merito priores partes meretur, quoniam digerit, mollit, & partium tenuium cũ sit, etiam abstergit, ac proinde, psoras sanat.

Rhesina, Pinea & Strobilina.

Pinea & strobilina, quadamtenus acrior rhesinæ, non tamen iccirco magis digerunt uel attrahunt.

Picea & Abietena.

Mediæ inter has sunt picea & abietina.

Rosa.

Rosæ, uis est compositæ essentiæ, ex aquosa calida, adstringenti, acerbescenti & amara facultatibus. Flos tamen earum adhuc magis acerbescit rosis, & ob hoc arefacit.

Radix Rhodia.

Radix Rodia, calfacit in secundo ordine, partium tenuium, & digerentis potentiæ.

Mala Punica.

Mala Punica, uel Granata, dulcia, in uniuersum quidem acerbescentis potentiæ sunt. Quamobrem refrigerant & exiccant, austera magis refrigerant, ficciora acuta sunt & stomacho commodiora, acida refrigerant, & cum hoc amplius quiddam habent quo incidunt. Porrò sicci ipsius acini, acerbiores sunt succo, nec non aridiores. Et hijs omnibus λέμματα σίδια, id est, putamina ipsa, quæ sic uocant. Parem uim habent & Cytini, sic enim illorum flores appellantur.

Rhus.

Rhoos, ea quæ βυρσοδεψική, id est, coriaria appellata est, & medicis est usui, maxime uero fructus & succus, uehementer abstergentis & sicci est temperamenti, ex tertio ordine, abstergentisq; in secundo.

Rhypos Sordes.

Sordes, ab ære statuarum, uel ab uasis in quibus ἀφανος ἔλαιος ἐνατομένει digerit, & exiccat & mollificat mediocriter, cruda igitur phymata, discutit. Porrò de sordibus in palæstra, quæ uocant πάτα, de sudore dictum est.

Sordes Aurium.

Sordes quæ in auribus contrahuntur, paronychias sanare dicuntur.

DE HIIS QVAE INcipiunt ab litera S.

Sagapenum.

Sagape

Agapenum, liquor est ferulæ, calidus, cum partium tenuitate, & quodamtenus abstergens. Proinde oculorum cicatricibus & suffusionibus congruit.

Salamandra.

Crematæ salamandræ, cinerem aliqui miscent, septicis & lepricis, psoricisq; facultatibus.

Samsuchus.

Samsuchus, calefacit & siccat in tertia distãtia, estq; partium tenuium, & arefacientis potentiæ.

Sandaraca.

Sandaracæ, causticæ est potentiæ, perinde ut Arsenicum.

Sandix.

Sandix, ex partibus constat tenuibus, & temperamento sicco, non tamen excalefacienti.

Saprotis, Caries lignorum.

Caries lignorũ, ex maxime quæ ex ulmo est, mundificat & incarnat humida hulcera.

Sapon, Sapo.

Sapon, abstergentis est potentiæ.

Sarcocolla.

Sarcocolla, lachryma est Persicæ arboris, emplastica, & sine morsu arefaciens, quam ob causam uulnera conglutinat.

Sarxiphragos, Saxifraga.

Saxifraga, urinas cit, & uesicae calculos confringit.

Satyrion.

Satyrion uel Triphyllon, humidum est & calidum temperamento, & flatus ciens, quare uenerem exuscitat, ferunt quidam & opisthotono mederi, cũ uino austero potum. Certe Galenus in libro cui titulũ fecit, De Theriacis. Triphyllum, inquit, hyacintho ab aëre turget, & semen agresti Carthamo habet simile.

Lacerta,

De Lacerta suo dictum est loco. Praeter haec tamen dissecta & superimposita, à scorpione ictis auxiliatur.

Selinon Apium.

Selinon, calidum est, atq; adeo, ut urinas & Menses moueat. Flatus quoque discutit, & magis semen quàm herba.

Seseli,

Seseleos radix, & inprimis etiam fructus impense calefacit, cum partium quadam tenuitate. Ideo urinas ducit. Et aduersum Epilepsiam, & orthopnoeas remedio est.

Sepiae Testa.

Sepiae Testa, proxima est ostreo potentia, sed partium magis tenuium, & abstergentior. Quamobrem usta, & cum sale fossili mista, oculorum pterygia extenuat. Inusta & confricata oculorum συκώσεις, & quae

& quæ circa reliquam cutem sunt asperitates emundet atq; abstergit.

Sesamoides.

Sesamoidis, albi semen calefacit & abstergit, & dirumpit.

Sesamum.

Sesamum, non paulum habet lentoris atq; pinguedinis. Proinde Emplasticum est & molliens, & in eorũ censu, qui mediocriter excalefaciunt.

Seps.

Seps, quàm alij chalcidicam lacertam uocant, in uino pota, ab se ipsa morsos persanat.

Sialon, Saliua.

Saliua, hominum ieiunantium ex impense concoquentibus & abstergentibus est, illita igitur puerorum lichenas sanat, & tumores digerit cũ tritico, quod prius in ore sit commansum, deinde superimpositum, Hypopia delet, aduersißima bestijs, hominẽ perimẽtibus.

Sideritis Heraclia.

Sideritis Heraclia, quæ & Helxine dicta est. Est & alia ἀχίλλειος sideritis, priori similis, sed magis adstringit, quare paßionibus, ad fluxionem sollicitantibus congruit.

Sideros, ferrum.

Ferreum in aqua aliquoties extinctũ uehementer siccandi potentiam induit Hæc igitur aqua pota spleni in=

durato inprimis conuenit. Si uero in uino extinctũ fuerit coeliacis & dysentericis confert.

Sycios Cucumis.

Cucumis, æsculentus subuiridis est, refrigeratq; & humectat in secundo ordine. Quare & caro quidem eius cocta, lenit phlegmonas, semen urens ac recens abstergentis & incisoriæ est potẽtiæ. Proinde urinas pro mouet & corpus splendidum facit, arefactum siccat, in primo, & ualẽter extergit, idem præstat & radix.

Cucumis agrestis, Elaterium.

Ex agrestis cucumeris fructu expressus succus, Elaterium uocatur, folia & radix licet similem uim habeant Elaterio, tamen sint imbecilliora, radix abstergit, digerit & permollit. Succus exiccat.

Sillybon.

Sillybon, spinosa est planta, albo chamæleonti nõ absimilis, æsculenta, cuius radicis succus potus cum melicrato, pondere drachmæ unius, uomitum mouet.

Silurus.

Silurus, muria cõditus atq; cõmestus humidam areteriam repurgat, cataplasmatus, infixa extrahit.

Blattæ quæ in pistrinis inueniuntur.

Blatta, quæ in pistrinis inuenitur, concisa atq; decocta, aurium dolores sanat.

Silphium.

Silphium, calefacit strenue. Est autem flatuosum, ac proinde coctu difficile, alioqui tamen extra corpus efficatius,

efficacius, & omnium potißimum liquor, admodum trahentis potentiæ. Habet quiddam etiam excrescentias amoliendi.

Sison.

Sison, calidus & concoctiuus est, adeo, ut & urinas & Menses moueat. Viscerum quoque obstructiones apperit.

Sisaron.

Sisari radix cocta, stomacho salubris est, sed & urinas quoq; propellit, calida iuxta secundum ordinem, fortaße quia partium est tenuium, & digerit facile. Semen tamen ualentius est, propter quod torminosis cum uino datur.

Sisymbrium.

Sisymbrium, quod & cardamomum uocant, propterea quod cardamo simile est. Siccum quidem calfacit & arefacit & arefacit in primo ordine, Humidum uero in secundo.

Scammonia.

Scammonia, calidæ, & digerentis, & detergentis biliosorum humorum potentiæ est. Tum maxime succus qui phymata disijcit, & embria occidit appositus. Adhæc & lepras exigit, & ἐπίβρεγμα inueteratos capitis dolores, infusa in aceto rosaceo, mitigat. Radix tũ per se ipsam, tum etiã decocta pota, aluum deijcit. Cum aceto & hordeacea farina fricta, coxendicis doloribus emplastri modo imponitur.

Scandix.

Scandix, agreste est holus, calidum & siccum in secundo ordine, uires meiendi habet, & ab intestinis oppilationes ammouendi.

Scincus, terrestris Crocodilus.

Quæ scinci renibus adiacent, ad cupidinem inflammant, quam subinde extinguit lactucæ semen cum aqua potum, & lentium decoctum cum melle.

Scilla.

Scilla, incisoriæ est facultatis, calefacitq́; & siccat in secundo gradu, præstat autem assam aut coctam sumere.

Scolopendra marina, uel Centipes.

Scolopendra marina, cocta in oleo, & illita, pilosas corporis partes glabras facit. Eadem manibus tractata, pruritum facit.

Scolopendrion.

Scolopendrion, ipsum est Adplenion.

Scolimon.

Scolimon, calefacit & exiccat in secundo ordine. Radix copiosam, eamq́; male olentem urinam eijcit, si quis coctam cum uino biberit. Axillarum quoq; & totius corporis uirosos odores sanat.

Scordion.

Scordion, ex diuersis constat potentijs, siquidẽ amarum est, & acerbum, & acre. Quamobrem purgat, simul etiam calefacit intestina. Vrinas quoq; & Menses

agit

egit. Refrigerata omnia calefacit, præterea & uulnera conglutinat, atq; à sordibus repurgat. Ad postræmum etiam ad cicatricem perducit, aridũ scilicet impositum.

Scorodon.

Scorodon, calefacit & siccat in quarto ordine. Cæterum ophioscorodon, id est, agreste allium, domestico ualentius est.

Scorodoprason.

Scorodoprason, & gustu & potentia mixtum est, ab allio & praso diuersum.

Scorpioides.

Scorpioides, calefacit in tertio excessu, & arefacit in secundo.

Scorpius terrestris.

Scorpius terrestris, crudus superimpositus, suiipsius plagæ & ictus, remedium est.

Scoria.

Scoria quælibet uehementer exiccat, maxime uero ferri, quæ decocta, & subinde ad liuorem redacta, saniem stillantes aures, mirabiliter sanat. Auxiliatur & his qui aconitum biberunt, cum oximelite pota.

Scoria plumbi.

Plũbi scoria, assimilatur plũbo, sed magis adstringit.

Smilax.

Smilax, quæ & Cactos, arbor est deleteriæ potentiæ, id est, uenenosæ.

Smyrna, Myrrha.

Smyrna, ſecundi eſt ordinis calefacientium & areſacientium, proinde cataplaſmate impoſita, capitis uulnera glutinat. Habet quiddam etiam amarum, quo nimirum uermes necat, & embria conficit. Quadamtenus etiam abſtergit, ophthalmicis facultatibus miſcetur. Et quæ circa thoracem ſunt, mundificat, ſine tamē arteriæ exaſperatione.

Smyrna, Beotia.

Smyrna Beotia, uim habet calefaciendi calidam, molliendi & diſſoluendi.

Smyrnium.

Smyrnium, quod alij Hippoſelinon, alij Selinon agreſte adpellant, calefacit & ſiccat in tertio ſtatu. Eſt autem apio fortius, & petroſelino imbecillius, Menſes & urinas agit.

Sonchus, Cucurbita ſylueſtris.

Souchos, ſi cataplaſma imponatur, manifeſtarie ſtringit atq; refrigerat. Areſactus mediocriter excalfacit.

Sparganion.

Sparganion, areſacientis & hoc potentiæ.

Spartum, Se.

Spartum, quo uites adalligant. Huius fructus unà cum flore potus cum melicrato, obolorum quinq; menſura, purgat per ſuperna, ueluti helleborus albus, ſine moleſtia. Porrô fructus ſcorſum per inferna tantum. Virgulæ iſchiadicis medicantur.

Spongos

Spongos, Spongia.

Spongia recens, & quæ maris adhuc odorem retinet, imposita cum aqua, uel uino, uel oxicrato, uulnera conglutinat. Vsta autem, acutæ & digerentis fit potentiæ, & cum asphalto, uel liquida pice exarefacta, hæmorrogias sistit.

Spodion.

Spodion, eiusdem facultatis est cum pompholygi.

Staphilinos, Pastinaca.

Pastinaca & urinas mouet, & Menses urget, potissimum semen & radix. Folia recentia, abstergentis potentiæ cum sint, phagedænicis hulceribus cum melle congruunt.

Pastinaca agrestis. Daucus.

Pastinaca agrestis, ad omnia, domestica ualentior.

Stachis.

Stachis, marrubio similis, frutex calefacit in tertio ordine, proinde Menses exigit, embria interficit, & eijcit secundas.

Steata, Adipes.

Adipes omnes humectant, & calefaciunt humanum corpus, idq; secundum temperamentum animantium, ex quibus desumpta sunt potentia, uariant.

Adeps suillus.

Adeps suillus, omnium maxime humectat, potentia non admodũ distans oleo. Quamobrem morsus omnes retundit ac hæbetat.

Adeps

Adeps Caprarum.

Adeps Caprinus siccior est, & citius densatur, propter quod recte intestini torminibus inijcitur.

Adeps Anserinus & Gallinaceorũ.

Anserinus adeps admodum calet, estq; magis partium tenuium, post hunc & gallinaceorũ, & gallinarũ.

Adeps Leonum.

Omnium calidißimus atq; subtilißimus est adeps leonum.

Adeps Vrsinus.

Vrsinus, capillorum defluuia explet.

Adeps Vulpinus.

Vulpinus aurium doloribus medetur.

Adeps Viperæ.

Viperarum adipem ferunt, ubi radicitus pilos cuulseris, prohibere illos recrescere, ad hebetes quoq; oculos efficacem esse.

Adeps masculi pecoris.

Ex prædictis omnibus hoc habe, quod calidior semper & siccior est masculorum animalium adeps, & horum ipsorum exectorum minus, tum calidus, tum siccus

Adeps uetus.

Adeps inueteratus, quo diutius seruatur, hoc redditur calidior.

Stimmi.

Stimmi, arefacit, & nonnihil etiam adstringit, proinde ocularibus miscetur collyrijs.

Stoebe.

Stœbe.

Stebes, fructus & folia siccant in tertia distantia, facultate adstringunt, nam uulnera prægrandia figunt. Decoctum quoq; eorum ad dysenterias & hæmorragias compescendas, item ad aures pus distillantes datur. Deniq; ex plaga oculorum suffusiones, cataplasmate imposita iuuat.

Stoechas.

Stocchas, ab obstructione liberat, attenuatq;, atq; adstringit. Intestina omnia, & totum adeo corpusculũ corroborat.

Stratiotes.

Stratiotes, ille qui in aquosis nascitur, refrigerantis est potentiæ Terrestris nonnihil constringit, quo fit, ut hulcera conglutinet. Sunt qui ad hæmorragias quoq; utuntur, & ad fistulas.

Strychnon Solanus.

Strychnon, aliud quidem hortense, & æsculentum, quod adstringit, & refrigerat in secundo ordine. Aliud quod alicacabon uocatur, simile hortẽsi, fructum ferens qui urinas sollicitat, uuarum acinis similem.

Solanum somnificum.

somnifici Solani radicis cortex, in uino drachmæ pondere potus, soporem inducit. Semen urinam cit, Tertij est ordinis, refrigerantium. Quare si plus quã duodecim corymbi eius bibantur, furorem facit.

Solamum furiosum.

Quartum

Quartum genus Saiami intra corpus sumptum, inutile ac noxium, foris cataplasmate illitum, hulcera depascentia sanat, secũdi in refrigerando & siccãdo ordinis.

Stypteria, Alumen.

Alumen uniuersum adstrictißimum est, partiumq́; densiorũ. Tenuior tamen quodammodo est, quæ σχιστὴ dicta est, deinde strongyle & astragalote. Supra modũ autẽ spissa liquida, quæ placitis & plinthitis uocata est.

Styrax.

Styrax, calefacit, mollit, & concoquit. Proinde tusses, & catarrhos, & coryzas iuuat, Menses quoq; tum pota, tum adposita aduertit.

Syca, Ficus.

Ficus Siccæ, calidæ sunt potentiæ in secundo propemodum ordine. Pinguiores, dura tubercula magis concoquunt. Quæ uero sunt acriores, uel acerbiores, extergunt ac digerunt. Decoctum eorum mellitißmus fit, consistentia melli quid simile. Est etiamnum, quod Siræon appellant, potentia simile melli. Virides imbecilli-oris sunt substantiæ. Ambæ tamen, id est, tam siccæ, quã humectæ, uentrem subducunt.

Caprifici.

Caprificorum Fici, acris & digerentis sunt potentiæ, pariter & domesticarum großi, quas ὀλίνθους Græci uocant.

Sicæ ficus arbor.

Ficus arbor, calidi est temperamenti, partiumq́; tenuium

tenuium, ueluti diuinare licet è succo, folijs & liquore, quæ non solum uehementer mordicant atq; abstergũt, uerumetiam exhulcerant, oraq; uasorum reseruant, & myrmetias exterunt. Est igitur Cathartica.

Ficus agrestis.

Agrestis ficus, quam caprificum nominãt, ad omnia domestica est ualenttor.

Sycomorus.

Sycomori fructus, male nutrit, & stomacho infestus est. Cæterum succus arboris facultatem habet molliendi, uulnera glutinandi, & tumores disijciendi. Et bibitur & inungitur aduersum serpentum morsus. Duratos lienes, stomachi dolores, & in accessionibus febrium horrores.

Symphython.

Symphytum illud, quod petræum uocant, ex contratrarijs consistit potentijs. Habet namq; uim desiccandi, qua nimirũ in thorace et renibus pus expurgat. Quandam etiam contrahendi, qua hæmoptoicos conuulsa, rapta, fluxiones rubras & enterocœlas iuuat. Et super hæc omnia, habet quandam calidam humiditatem, qua sitim extinguit & arteriæ asperitates.

De Symphyto maiori.

Symphytum maius, uiscosum, styllæ simile est, utuntur eo ad omnia, ad quæ iam dicta.

Sphondylion.

Sphondylij fructus & radix acutæ sunt & incisoriæ potentiæ. Itaq; asthmaticis & Epilepticis, & ictericis congruunt. Porrò radix circumrasa atq; imposita fistularum callos erodit, floris etiam succus inueteratis hulceribus auxiliatur.

Schinos Lentiscus.

Lentiscus, secundum omnes partes eius exiccat in secundo ordine, complete, in calefaciendo uero & refrigerando symmetros, siue medius, adstringit, in tantum, ut adstrictione sua hypocystidis succo propius accedat.

Schinu Anthos. Schini flos.

Schini flos, calefacit mediocriter, adstringit minus, nec plane à tenuitatis natura alienus. Vnde ad mingendum medicamen est, menstruaq; agit, ab obstructione liberans, in fomẽtatione in potu & cataplasmatis assumptus, magis eo adstringit radix, quod uero florem uocant, calidius est.

Titanos Calx.

Calx uiua, uehementer adurit, adeo ut crustas efficiat.

ciat. Extincta mox quidem & ipsa escharam molitur, at post diem unũ minus, similiter & carnes liquefacit. Si uero abluta fuerit atq; maxime marina aqua, digerentis potentiæ efficitur.

Tragacantha.

Tragacantha, similem gummi facultatem obtinet.

Tragium.

Tragium, planta est in sola Creta insula, lentisco similis. Calida in tertio ordine, attractoriæ, digerẽtis & tenuium partium potentiæ, stipites extrahit, & drachmæ pondere sumpta, calculos confringit, & Menses ciet.

De Alio Tragio frutice.

Est aliud Tragium hoc amarius, quod stolopendrio adsimilatur, & multis locũ nascitur, adstringit uehementer, adeo ut fluxionum affectibus conueniat.

Tragoriganos Hircina, Origamos.

Tragoriganus, potentia origano aßimilatur, assumit & adstrictionis quippiam.

Triobolos.

Triobolos, refrigerat mediocriter, sed terrestris siccando uehemens est, aquatilis sensim refrigerat, ambo aduersum phlegmonorũ generationes, & alias fluxiones congrunt. Porrò terrestris fructus cum attenuantium partium sit, in renibus lapides atterit.

Tragoſſitodes.

Tragoßitodes, equiparatur ziæ, minus tamen concoquit, & uentrem emollit.

Trigle piſcis, mullus.

Trigle piſcis, ſæpius commeſtus, hæbetes oculos facit. Crudus conciſus atq; impoſitus, marini draconis & ſcorpij, & dracenæ ictus ſanat.

Tripolium.

Tripolij radix, patentia calida eſt, & acris.

Triches, Pili.

Pili uſti, qualitate, uſtis lanis ſimiles ſunt.

Trigon Thalaſſia, Paſtinaca marina.

Paſtinacæ marinæ, aculeus impactus denti imbecilli, confringit eum, & excidere facit.

Fex Vini.

Fex uini, ea quæ combuſta necdum eſt, cõpoſitæ eſt eſſentiæ, impenſæ deſiccans atq; obſtringens, quàm nimirum adſtrictionẽ è uino acquirit, ex quo fit. Humentia quæq; exiccat, & fluxionibus accommodatur, prætereà & phygetla diſcutit, & ex uberibus lactis, ſtillicidium extinguit. Porrò uſta quàm σφέκλην appellitant, cauſtica fit ac proinde cauſticis etiam pharmacis permiſce-

permiſcetur. Vngues leproſos exterit cum rheſina. Cũ oleo lentiſtino integram noctem peruncto eo capillicio, capillos flauos reddit. Abluta in aqua, oculorum abſtergentibus potentijs miſcetur.

Fex aceti.

Aceti Fex, flocibus uini per omnia uehementior eſt, magisq́; ac magis adſtringit.

Troglodytes Paſſer.

Troglodytes Paſſer, eſt omnium auium minor excepto regulo. Degit maxime in ſepibus, quocunq́; modo utare ſiue aſſo, crudo uel condito, aut liquato, renũ lapillos atterit, ſimiliter & uſti cinis eadem præſtat.

DE HIIS QVAE INcipiunt ab litera Y.

Yacinthi, radix bulboſa, ordinis eſt primi in exiccando, in refrigerando ſecundi. Itaq; pueros, ne pubeſcant diutiſſime ſeruare creditur, cum uino uidelicet appoſita, fructus modice abſtergit & ſtringit. Proinde arquatis datur cum uino, ſiccans quidem magis, minus uerò refrigerans.

Hyalos Vitrum.

Hialos, Vitrum.

Vitrum, in subtilissimum puluerem contritũ, adeoq; cum uino tenui & albo potũ, in uesica lapides confringere uulgo dicitur.

Hydnon, Tuber Terræ.

Hydnon, terrestram substantiam dominantem habet, cum paucula quadam partium tenuitate.

Hydrargyros, Argentum Viuum.

Hydrargyros, in re medica necessarium non admodum habetur, nimirum letale, quidam adurentes, in cineremq; redigentes, & alijs permiscentes speciebus, colicis & ileo confectis bibendum dederunt.

Hydropiper.

Hydropiper, calida est herba, sed non usq; adeo ut piper, uirens & una cum semine cataplasmate imposita Hypopia, & induratos tumores digerit.

Hyostiamus.

Vterq; Hyostiamus, & qui nigrum, & qui flauum semen hebet, uenenosus est, cæterum medicinæ tantum utilis est, qui florem & semen album gestat, ex tertio ordine refrigerantium.

Hypericon.

Hypericon,

Hypericon, multorũ generũ est, nã est quod Andræsæmon, & Astyron uocatur, de quibus in superioribus dictum est, calefacit uelociter & siccat, propter substantiæ partium subtilitatem. Quare tota herba una cum semine, tum Menses tum Vrinas prouocat, folia recentia cataplasmate imposita, uulnera ad cicatricẽ perducunt, arida atq; superimposita, alia quoq; hulcera sanant, dantur & Isthiadicis bibenda.

Hypecoon.

Hypecoon, frigefacit in tertio ordinis, facultate papaueri adfine.

Hypoglosson.

Hypoglosson, succus est expressus ex radice Cisthi & Cisthari, uehementer efficax medicamentum ad omnes generis fluxiones, & exiccandũ, corporisq; membra confirmanda.

Hypophæston.

Hypophæstos, genus est fulloniæ spinæ, quemadmodum & Hyppophaes, colligitur ex folijs radiceq;, & capitulo eius expressus succus, qui trium obolorũ pondere cum melicrato datus, aquam & pituitam purgat. Iuuat orthopnoeas & Epilepsias, & quæ in neruis eueniunt affectiones.

Hyssopum.

Hyssopum, calefacit & exiccat in tertio ordine, tenuiumq; partium est.

DE HIIS QVAE IN= cipiunt ab litera Φ.

Phaci, Lentes.

Lentes, arefaciũt in secundo ordine, mediæ inter caliditatem & frigiditatem. Quadam tenus quoque adstringunt, ob eã rem corpus ipsum exiccant, aluumq́; sistunt. Decoctum eorũ impellit. Ideo prior aqua profunditur, cum ad cohibendũ adhibetur.

Phacos, Lenticula palustris.

Lens, quæ in palustribus aquæ innatat, humectat & refrigerat in secundo ordine.

Phalaris.

Phalaridis succus, & folia & semẽ pota, uesicæ doloribus auxiliãtur. Habent enim quiddam in se partium tenuium, calidumq́;.

Phalangites.

Phalangites, herba quædam sic dicta, ab eo quod à phalangij ictis auxilietur, potentia tenuium partium, proinde torminosos iuuare creditur.

Phelli.

Phelli, & maxime ex uinarijs uasis usti insiccissimum soluuntur cinerem, qui dyssentericis potißimum miscetur facultatibus.

Philyras.

Philyræ arboris folia adstringunt, modo quo & syl= uestris

uestris oleæ. Subacta in corpore hulcera medicantur. Porrò eius decoctum urinam & Menses cit.

Phlomi.

Phlomi plures sunt, ex quibus est, quæ θρυαλὶς appellata est. Singulorum folia arefacientis, & mediocriter abstergentis sunt potentiæ. Vsusq; eorum potißimũ ad adstringendum. Quare fluxionum adfectibus congruunt. Sed & dentium quoq; dolorem quidẽ colluunt.

Phœnix.

Phœnix herba, sunt qui Rhun uocent, lolio similis, facultatem habet adstringendi, unde pota in uino austero, quascunq; fluxiones facile sistit.

Phœnix arbor.

Phœnix, tam arborem significat, quàm fructum, calida est mediocriter, firmaq;, & stomacho conueniens, siue intro sumatur in corpus, siue deforis admoueatur. Quod reliquum est ex ea, adstringit ualẽter, stomachicis atq; hæpaticis potentijs permiscetur, omnium constrictißima est, quæ fructum ipsum ambit tunica.

Phormion.

Phormion, subtilium partium est, extergentisq; & attroctoriæ facultatis. Semen cum melle, albugines oculorum extenuat, & infixa extrahit.

Phu.

Phu, Nardo similem radicem habet, sed ob pleraq; imbecillior. Vrinas tamen propellit fortius, quàm quælibet alia.

Phycos, Alga.

Phycos, refrigerat & exiccat in secunda distantia. Habet quiddam modice acerbum.

Phyllitis.

Phyllitis, facultatis acerbæ cum sit, non abs re diarrhœas pota iuuat.

DE HIS QVAE INCIpiunt ab litera X.

Chalbanæ, Galbanum.

Albanum, calefacit ferè in tertia distantia, & desiccat quasi in secundo, potentiæ molliendi & digerendi.

Chalcitis.

Chalcitis, adstringentis, acutæ causticæ, & crustas generantis potentiæ est, partium tenuitate media inter misij & sori. Vsta tamen, substantiæ fit magis attenuantis.

Chalcanthos.

Chalcanthos, aqua est concreta in cypri metallis, fortißimam habens adstrictionem, cum quadam caliditate exili. Nihil æque humidas carnes condire atq; siccare ualit. Successu temporis chalciti permutatur.

Chalcos, Aes.

Aes ustum, partim acre est, partim adstringit, proinde utilißimmũ ad cicatrices inducendas siccorũ corporũ hulceribus. Quod si illinatur, ad omnia cõmodior fit.

Chondrilla.

Chondrilla

Chondrilla, seris species, quiddam habet subamarũ, quo sit, ut potentia sit ficciori.

Chondros

Chondros, æquiparatur tritico, præterquàm quod ille habet lentoris & craßiciei.

Chrisocolla.

Chrisocolla in metallis inuenitur, & præparatur in mortariolo ex ære rubeo, ex urina pueri impubis, trita subinde in mortariolo urina, aut certe ære calido. Sic præparata, discutientẽ & exiccantẽ potentiã acquirit, plus alijs metallicis. Ob eamq; rem hæpar in primis abstergit, hulcerumq; carnes sine mordicatione reprimit. Dolosis quoq; & maleficis hulceribus accommoda. Quod si aduratur, multo tenuiorem efficies.

Chrisocomæ

Chrisocomæ uel Chrysites, acrẽ simul & adstringentem habet facultatem. Quare non admodum multi usus est in Medicinis, præterquã in peripneumonijs, & affectibus hæpaticis, quo modo in melicrato cocta datur. Commouet & Menses.

DE HIS QVE INCIPIVNT ab litera Ψ.

Pseudobunion.

Seudobunion, facultate simile Bunio, calefacit, digerit, & abstergit. Tormina itaq; & strangurias, & costarum dolores soluit. Discutit & chœradas tum sale uino cataplasmate illita.

Ψeudodictamum.

Pseudodictamum, imbecillem dictami uim habet.

Psillion.

Psillij semen, secundi est refrigerantium ordinis, in siccando uero & humectando symmetron.

Psoricon.

Psoricon sic fit. Duplum chalcitis miscetur lytargyro, utrisq; prius aceto solutis, inq; ollam nouam coniectis, deinde diebus quadraginta fimo obruitur, sicq; pharmacum fit præparatum exiccatorum partiumq; tenuium, chœlciti minus mordax.

DE HIS QVAE INCIPIVNT ab litera Ω.

Ωcimon.

Cimon, ex secundo ordine est calefacientium, habet uero recrementiciam quandam humiditatem. Quo fit, ut intra corpus sumptū, noxiū sit. Extra cataplasmate illitū, tum digerit, tum cōcoquit.

Ocimoides.

Ocimoides, quam alij Phileterion uocant, radicem habet nullius frugi. Semen attenuantium partium est. Et sine mordicatione exiccans.

PAVLI AEGINETAE DE SIMPLICIBVS FINIS.

PAVLVS AEGINETA, DE RATIONE VICTVS, GVLIELMO COPO BASILIENSI INTERPRETE.

De ciborum facultatibus

ONSEQVENS est, ut de ciborum facultatibus sermonem, qui salubrium quoq; præceptorum pars est, prædictis subnectamus, si prius q̃ particulatim ipsos prosequemur, pauca quædam præmiserimus, quippe oportet, si quicquam aliud, ciborum nosse facultates. Igitur cibi, quibus extenuandi uis est, meatus aperiunt, humores ob nimium lentorem adhærentes, abstergunt, crassos incidunt & attenuant. Quod si diutius quis eis utatur, serosas, biliosasq; cumulabit superfluitates. Atq; si adhuc abundantius ingerantur, melancholicum sanguinem constituunt. Quamobrem aßiduus ipsorum usus fugiendus est, maxime quibus biliosa fuerit natura. His uero dumtaxat congruũt, quibus pituita, & crudus, & uiscidus, atq; crassus humor cumulatus est. Qui uero cibi impinguandi uim obtinent

obtinent, ij firmum præbent alimentum, atq; si in uentriculo, iecoreq; probe concoquantur, bonum sanguinem generant, sed lienem & iecur obstruunt. Horum uero ipsorum alij craßiores humores dumtaxat faciūt, ut lens, alij uiscosos, ut maluæ, alij & crassos & uiscidos ut quibus testa pro tegmine est. Igitur uictus extenuans ad bonam ualetudinem tuendam, multo tutior est eo, qui craßitudinem inducit. At quia exiguum alimentū præbet, nihil uel firmitudinis, uel roboris, corpori præstat. Itaq; ubi indigentia aliquem preßit, cibus in quo plurimum alimenti est, modice exhibendus est, sed præcipue illis citra noxam datur, qui exercitationi operam dant, & qui quantum libuerit, dormiunt. Quicunq; uero ante cibum exercitari non possunt, alimenta quæ crassos succus faciunt, fugere debent. At neq; in ocio degentes, huiuscemodi cibos admittant. Porrò ut perpetuum ocium bonæ ualetudini maxime aduersatur, ita mediocris motus summo præsidio est.

Mediæ uero materiæ alimenta, omnium præstantißima sunt, utpote quæ mediocris substantiæ sanguinē producunt. Atq; ut huiuscemodi edulia corporibus nostris commodißima sunt, ita uiciosum succum generantia, maxime noxia, semperq; fugienda sunt.

Summopere uero uitanda est alimentorum uarietas, præcipue ubi contrariæ fuerint eis facultates, nam quæ sic ingeruntur, coctioni resistunt.

De oleribus

DE OLERIBVS.

Lactuca.

LActuca, manifeste refrigerat & humectat, atq; idcirco somnum quoq; allicit. Vt uero ex oleribus ipsa maxime nutriendi uim habet, ita optimi succi sanguinem facit.

Intubus.

Intubus refrigerandi, humectandiq; uim obtinet, at Lactuca inferiorem.

Malua.

Malua refrigerat quidem, sed obscure, magis uero humectat, atq; ob uiscositatem aluum ducit.

Beta.

Beta, abstergendo aluum mouet, unde si crebro edatur, stomachum uellicat, atq; iecur & lienem obstruit.

Brassica.

Braßica, bis quidem cocta, commestaq;, uentrem cohibet. Si uero semel, neq; admodum coquatur, atq; ex oleo, & garo, aut sale edatur, ducit potius aluũ, quemadmodum ius eius purgandi potestate lentium cremore præstantius est. At manifestius magisq; uentrem mollit, marina Braßica, nam & salsa, & subamarulenta est, quapropter auroni quoq; subducendi aluum potestas est, eò quòd plurima salsedine participat. Braßica uero stomacho magis conuenit, utpote quæ mediocrẽ obtinet adstringendi uim, ac lac quoq; & genitale semẽ pducit.

Blitum

Blitum.

Blitum & atriplex, humore quidem abundant, sed exiguum alimentum præbent.

Omnia aculeata, ut cardus, & fusus agrestis, atq; alia huiuscemodi, stomacho idonea sunt, excepta cinara, quæ & dura est, & mali succi, ideoq; cocta cũ oleo, & garo, & coriandro, exhibenda est.

Appium.

Appium, hipposelinon, Sion, Smirnium, urinæ cienda facultatem habent, sed Smirnium & magis odoratum, & acre est, & urinam & menstrua mouet. Appia uero suauiora sunt, ideoq; stomacho aptiora.

Eruca.

Eruca calida est, & genitale semen producit, unde & libidinem excitat, atq; capitis eam doloris speciem, quam cephalæam uocant.

Nasturcium.

Nasturcium, ocymium, sinapi, calida sunt & acria, & præcipue nasturcium, sunt uero coctu difficilia, stomacho inepta, & mali succi.

Vrtica.

Vrtica, tenuibus constat partibus, aluum ducit, atq; exiguum alimentum præbet.

Gingidion.

Gingidion, simile scandici est, haud parum stringentis, amarulentæq; qualitatis habens, stomacho aptum, ut fastidiosis quoq; aptũ si ex aceto mãsum, sed corpus

parum

parum alit. Quæ uero syluestria alera uocantur, ad uitiosorum humorum generationem nihil reliqui faciũt.

Capparis.

Capparis, & appetentiam excitat, & iecoris lienisq; obstructiones soluit, ac pituitam educit, sumenda uero est in prima mensa uel ex oxymelle, uel ex oleo & aceto.

DE CYMARVM natura.

Blicorum.

Licorum, lactucarum, atriplicis, maluæ, betæ, planta quidẽ humida est. Cyma uero arida, rapa, sinapi, radicula, nasturcium, pyretrum, Braßica aliaq; calida, plantam quidẽ aridam habeãt, cymam uero humidam. Fructicosarum uero plantarũ Cymæ, & quæ in paludibus & quæ in ortis nascuntur. Itẽ quæ à brionia decerpuntur, stomacho quidem apte sunt, & urinam mouẽt, exiguum uero alimentum præbent, quod si probe concoquantur, magis quàm quæ ab oleribus sumuntur alunt. Similiter de Chamedaphnes Cyma sentiendum est.

DE RADICIBVS quæ cibi rationem obtinent.

Bunias.

Vnias quidem & Rapa, si bis coquantur, haud minus reliquis oleribus alũt, sed si iugiter assumantur, crassum humorem conciliant.

Bulbi.

Bulbi astringunt, abstergunt, appetentiam excitant, stomacho robur addunt, & uiscosos ex Thorace humores educunt, quod si bis coquantur, plus quidẽ alimenti præstant, sed nihil educunt. Nam quod amarum in ipsis est, ita abijcitur, præterea si crebro quis eis utatur, genitale semen augent, & Venerem impendio excitant, flatus quoq; faciunt & tormina. At ex garo & oleo sumpti, suauissimi sunt, & boni alimenti, atque coctu faciles.

Pastinacæ.

Pastinacæ, dauci, siseris, radices, rapis minus alunt, sunt uero calidæ odoratæq;, atq; urinam mouent. Abutentibus uero & coctu difficiles sunt, & uiciatos humores pariunt, pro communi radicum ratione.

Agrestis pastinaca.

Agrestis pastinaca, à nonnullis Daucus appellatur, & maiorem citandæ urinæ uim habet.

Radicula.

Radicula attenuatoriæ, calfactoriæq; facultatis est, sed ante alios cibos ex oleo & garo ducendæ alui gratia, sumenda est, post cibum autem nequaquam,

Cepa.

Cepa, Allium, Porrus.

Cepa, Allium, Porrus, ampeloprasson, eo quod acri sunt potentia, corpus calfaciunt, atq; crassos in ipso humores attenuant & incidunt, & his quidem cocta paulum, incocta uero nihil alimenti præstant. At uero alliū opilationes soluit, & discutiēdi magis uim obtinet. Ampeloprassa autem, utpote agrestia sicciora sunt.

Porro in uniuersum omnia cruda olera, coctis peioris succi sunt, magisq; superfluo humore abundant. Quæ uero uel miuria, uel oxyhalme condita reperiuntur, stomacho aptiora sunt, & appetentiam magis mouent, ac crudos humores incidunt, sed coctu difficilia sunt, & si quis eis abutitur, malos succos producunt.

DE TVBERIBVS.

Tuberum succus.

Vberum succus, etsi nullam notatu dignam, qualitatem præ se ferat, frigidus tamen est crassusq;.

Fungi.

Fungi & frigidi sunt, & pituitosi, & mali succi. Ex his boleti, innocentiores sunt, & manifestæ qualitatis expertes, si recte coquantur. Deinde ammanitæ ab ijs secundū locum obtinent. Ab alijs uero fungis abstinere oportet, quippe cum multi ex ipsis letiferi sint, ac ipsi quoq; boleti, nisi percocti edātur, præsens periculum sæpenumero minantur.

DE FRVMENTACEIS.

X eis quæ frumentaces appellantur, Chondrus mensis conuenit, & uiscosum humorem parit. At qui ablutus uiciosus est, eo quod facile crassus euadit, atq; incoctus permanet. Melior uero est succus ipsius, si totus uti ptisana probe coquatur.

Alica.

Alica, in reliquis quidē chondro haud absimilis est, sed magis aluum supprimit.

Triticum.

Triticum, elixum quidem coctu difficile est, & inflat, ubi uero concoctum est, ualentißimam præbet alimoniam. At in panem redactum, inflandi uim, & coctionis difficultatem deponit, utpote fermento, saleq; participans.

Siligineus panis.

Siligineus panis, quem siligutem Græci uocant, omni alio magis alit.

Similaceus.

Mox Similaceus, sic enim semidaliten interpretor, deinde cibarius, Græci syncomiston dicunt. Sordidus autem, id est, furfureus, minus quidem alit, sed magis p uentrem descendit. Amy'us panis exiguum alimentum præbet, quemadmodum & lotus.

Hordea.

Hordea refrigerandi, abstergendiq; uim obtinent,

cum

cum uero ad modum ptisanæ. Coquuntur, humectant, fricta uero ut in polentis fit, desiccant. Polenta per æstatem ante palueum ex aqua potui data, siti medetur.

Hordeaceus panis.

Hordeaceus panis, imbecillior est, & exigui alimenti.

Maza.

Maza, coctu difficilis est, & magis hordeaceis panibus inflat, cui si mel quoq; accesserit aluum mouet.

Bromus.

Bromus, callidus est, & exigui alimenti.

Milium.

Milium, & panicum, frigida sunt & sicca atq; parum alunt, & uentrem cohibent. In totum uero, miliũ præstantius est panico.

Oriza.

Oriza, coctu difficilis est, parum alit & uentrem astringit.

Ptisana.

Ptisana, sic coquitur, uni eius parti, aquæ quindecim, atq; paulum olei adijce, ac poest bullinationem acetum quoq;. Cum uero exacte iam cocta fuerit, salem tenuem. Sunt qui porrum quoq; atq; anetum addant. Cæterum Bromus & Chondrus, haud aliter quam ptisana præparantur.

DE LEGVMINIBVS.

Lens.

EX leguminibus lens quidem mali succi est, & atram bilem parit, uentrem astringit, maxime bis cocta. Decoctum uero ipsius cum oleo & garo potui datum, aluum mouet. At quia flatum parit, uel satureia, uel pulegium adijciendum est.

Fabæ.

Fabæ lenes sunt, & inflant, ac abstergunt, ac Aegyptia faba, & calidior est nostra, & superfluitates plures relinquit.

Pisum.

Pisum, molle quidem est, atq; non adeo inflat.

Cicera.

Cicera inflant, abstergunt, genitale semen augent, Venerem stimulant, calculum terũt. Ac fricta flatũ quidem amittunt, sed difficulter concoquuntur.

Lupina.

Lupina, sunt coctu difficilia, haud facile transmittuntur, & succum crudum pariunt.

Fœnum Græcum.

Fœnum Græcum, ante cibum assumptum, & calefacit, & aluum soluit.

Ciceræ Faseli.

Ciceræ faseliq;, si macerentur donec radices proueniant, atque ex garo ante cibum sumantur, uentrem subducunt,

subducunt, atq; magis quàm fœnum Græcum alunt.

Faseli, Siliquæ.

Faseli tamen, quæ & siliquæ appellantur, si integri cum siliquis, uiridesq; ingerantur, plures superfluitates cumulant.

DE TEMPORARIIS fructibus.

Cucurbita.

Vcurbita refrigerat, humectatq;. adq; aluũ mouet, sed paulũ alimẽti præbet.

Pepon.

Pepon, in totum & mali succi est, & frigidus humidusq;, ac uomitionem mouet, quod si non concoquatur, choleram inducit, eius semen urinam ciet, calculos renum conterit, & in totum uehementer abstergit.

Melopepon.

Melopepon, omnia quæ de pepone dicta sunt, imbecilliora obtinet.

Cucumis.

Cucumis, minus quidem pepone refrigerat, humectatq;, sed uehementius urinam ciet, & uix concoquitur, quod etsi consequitur, mali tamen succi est.

Atq; in summa, omnes autumnales fructus, refrige-

rant, & humectant, & sunt exigui alimenti, & mali succi.

DE ARBORVM fructibus.

Ficus, Vuæ.

Icus & Vuæ, inter omnes fructus autumnales præcipuũ honorem obtinent, utpote quorum succus, & minore uicio participat, & magis alit. At Ficus Vuis sunt succi multo melioris, atq; magis alunt. Aluũ mouent, urinam cient, renes purgant, maxime quæ fuerint admodum maturæ.

Caricę.

Similiter & Caricæ, flatum tamen & improbum sanguinem faciunt, atq; iccirco, si in crebro usi fueriũt, pediculos pariunt.

Vuæ.

Vuæ, retentæ quidem non concoquuntur, & malũ succum reddunt, per aluum uero deiectæ, moderatiores euadunt.

Vuæ passæ.

Vuæ passæ calidiores, sunt, stomachoq; aptiores atq; reliquis uuis magis alunt, sed minus aluum soluunt.

Mora.

Mora

Mora uehementer humectant, mediocriterq́; refrigerant, atq; in prima mensa assumpta, uentrem molliunt, haudquaquam stomacho aliena, sed parū alunt.

Cerasea.

Cerasijs, dulciora quidem aluum citant, at stomacho noxia sunt. Acerba uero ut stomachum magis solantur, ita minus molliunt aluum. Atq; eadem ratio tum in uuis & moris, tum in alijs multis obseruatur.

In totum uero, astringencia siue edantur, siue bibantur, ante alium cibum, aluum cohibent. Quibus uero uenter ob imbecillitatem nihil deijcit, ij aliquid quod molliendi facultatem habeat, ueluti altera, aut pisces, aut aliud huiuscemodi præmittere debent. Deinde astringentia sumere, quæ aluum roborantia, deorsum impellant, atq; ad secretionem excitent.

Nux pini.

Nux pini, boni, craßiq́; succi est, atq; esui apta, sed non facile concoquitur.

Persica.

Persica mali succi sunt, acescuntq́;, & facile corrumpuntur, ideoq́; in primis sunt exhibenda, ut & protinus deijciantur, neq; propter moram in uentriculo corrumpantur.

Præcocia & Rhodacina.

Præcocia uero, & rhodacina, & armenia, persicis

cis meliora sunt, neq; enim acescunt, neq; similiter corrumpuntur, ac sunt etiamnum delectabiliora.

Poma.

Pomorum, suauia quidem reliquis sunt calidiora, & facile transmittuntur, præcipue si uel assentur, uel elixentur. Acida autem, ut frigidiora sunt, ita humores in uentriculo magis incidunt. Aut austera, stomacho quidem robor afferunt, & uentrem cohibent, sed maxime Cydonia.

Pira maiora.

Eiusdem potestatis sunt pira maiora atq; matura, sed plus alimenti præbent.

Mala Punica.

Mala Punica refrigerant, aluntq; parum.

Mespila Sorba.

Mespila, sorbaq;, magis astringunt, ideoq; fluenti aluo idonea sunt.

Palmæ.

Palmæ, nisi admodum pingues fuerint, stomacho quidem conueniunt, sed aluum supprimunt, atq; crassos uiscososq; humores pariunt, & capitis dolorem inducunt.

Ex oliuis druppæ quidem, stomacho alienæ sunt, & crassi succi. Colymbades uero, & quæ in muria seruatæ sunt, in prima mensa assumptæ, appetentiam augent, aluum citant, atq; id magis, si uel aceto, uel oximelle condiantur.

Nux

Nux iuglans.

Nux iuglans, auellanis minus alimenti præbet, sed stomacho magis conuenit.

Nuces recentiores.

Nuces recentiores humidæ sunt, atq; aluum mouēt, Aridæ uero, si in aqua maceratæ ab interno putamine mundentur, haud minorem uiridibus habēt efficaciam.

Amygdalæ.

Amygdalæ, incidendi, attenuandiq́; uim habent, unde & uiscera, & thoracem purgant, maxime uero amaræ.

Pistacia.

Pistacia, haud dissimili sunt potestate, sed in leuanda iecinoris obstructione, sunt præstantiora.

Damascena.

Damascena, ante cibum sumpta, siue cruda, siue ex mulso cocta, aluum soluunt.

Syriaca.

Syriaca, haud facile concoquuntur, stomacho aliena sunt, & leuis alimenti.

Syliquæ.

Syliquæ, concoctioni renituntur, uentrē astringunt, & sunt mali succi.

Sycomora.

Sycomora, manifeste refrigerant, humectantq́;.

Citrei mali,

Citrei mali externa pars acris est, quæ uero ueluti carnis speciem præ se fert, licet esui sit idonea, uix tamen concoquitur. Id uero quod intus continetur, siue acidum, siue aqueum fuerit, uehementer infrigidat.

Glandes.

Glandes, frumentaceis haud minus alunt, sed concoctu difficiles, & crassi succi sunt, atq; tarde transmittuntur.

Castaneæ.

Castaneæ, omni ex parte glandibus sunt meliores.

DE ANIMALIBVS, ET PRIMO De Volatilibus.

Mbecilius alimentũ præbent aues, quã quadrupedes, præsertim quàm sues, sed concoctum facilius. Maxime Perdix, Attagena, Columbinus, pullus, gallinæ, Phasianæ. At ex turdis, merulis, paruis passeribus, in quo genere pyrgitæ quoq; sunt, solidius alimentum est. Idq; magis ex turturæ, palumbo, anatæ, sed multo durius, & coctu difficilius, atq; fibr ferè refertum, quod ex pauone accipitur. Anseris uero & strutocameli caro, omnibus quas diximus, plures relinquunt superfluitates, difficilius concoquitur, demptis alis, quæ succi bonitate cæteris auibus haud inferiora sunt. Grues, fibris plenum durumq; alimentũ præbent.

In totum

Intotum uero, iuniores aues ueteribus sunt humidiores, coctu faciliores, alimenti ualentioris, atq; per aluum facilius deijciuntur. Simili discrimine elixæ ab aßis, & in sartagine frictis distinguuntur. Item quæ in aridis locis, montibusq; degunt, palustribus, & facilius concoquuntur, & superfluitatibus minus redundant.

DE OVIS.

Allinarum, phasianarumq; oua, omnium optima sunt. Anserũ uero & strutocamelorum inutilia. Multo autẽ præstantiora sunt recentia ueteribus. Atq; ut magis alunt trementia, ita sorbilia melius descendunt, atq; gutturis asperitates leniunt. Reliqua omnia coctu difficilia sunt, & uix transmittuntur, exceptis suffocatis, quæ quidem cruda ex garo, uino, & oleo diluta, in diplomate modice inspissantur, sic enim & boni succi, & coctu facilia redduntur. Fricta autem in sartagine omnium peßima sunt.

DE PEDESTRIBVS animalibus.

Suillæ carnes.

EX quadrupedibus, suillæ carnes omnium aliorum eduliorum ualentißimi sunt generis, quippe quæ & sapore & odore familiarem quandam proprietatem ad humana corpora

referunt, ut à nonnullis, qui imprudentes, carnes humanas degustauerunt, deprehensum est. Alimentum uero quod ex ipsis contrahitur & glutinosum est, & haud facile dißipatur.

Ouilla caro.

Ouilla caro superfluitatibus redũdat, maliq́; succi est

Capræ. Hirci.

Capræ, nutrimentum præbent acre & mali succi, peßimum uero hirci, quippe quod non solum mali succi est, uerum etiam concoctioni resistit.

Bubula caro.

Bubula caro atram bilem parit.

Lepores.

Lepores, craßi succi sunt, sed in hoc à bobus & ouibus uincuntur.

Ceruí,

Cerui, duram, coctuq́; difficilem præbent alimoniam. In summa uero, recentiora omnia ueteribus humidiora, molliora, & coctu faciliora sunt. Similiter castrata, ijs quibus integri adhuc testiculi sunt, atq́; corpulenta gracilibus.

DE PARTIBVS Animalium.

Extremæ partes.

Extremæ

EXtremæ partes neruosæ sunt, ac pinguedinis carnisq; expertes. Vnde & glutinosæ sunt, & alimenti exigui, atq; aluum mouent. Excipiuntur aues, propter abundantē ariditatem.

Aures.

Aures, rostraq;, cartilaginosa sunt, & haud facile concoquuntur.

Lingua.

Lingua laxa, exanguis, & exigui alimenti est.

Glandulæ.

Glandulæ suaues sunt, atq; laxæ, præcipue mammarum, sed maxime suillæ, dum uidelicet lacte replentur, ac ne minoris quidem alimenti sunt, quàm carnes.

Renes. Testiculi.

Renes, testiculiq;, mali succi sunt, & coctu difficiles.

Gallorum saginatorum testes.

Atqui Gallorum saginatorum testes & suaues sunt, & probum alimentum corpori præbent.

Contra, Taurorum, hircorum, & arietum, coctu difficiles, & mali succi sunt.

Cerebrum.

Cerebrum pituitosum, craßi succi, tardi transitus, coctu difficile, stomacho alienum, atq; nauseosum est. Vbi uero probe concoctum est, satis alimenti præbet.

spinalis

Spinalis medulla.

Spinalis medulla pinguis est, & suauior cerebo, sed in reliquis ei similis.

Cor, Iecur.

Cor, iecurq́; craßi succi sunt, coctu difficilia, & tardi meatus. Atq; suillum hæpar cæteris melius est.

Lienis.

Lienis mali succi est, & atram bilem parit.

Pulmo.

Pulmo, ut utrisq́; laxior est, ita coctu facilior, sed pituosus est, & minus alit.

Ventriculus, Vterus.

Ventriculus, uterus, intestina, dura sunt, uix concoquuntur, atq; pituitam gignunt.

Syluestria animalia.

In uniuersum uero syluestria animalia, cicuribus alimentum præbent aridius, minusq́; superfluitatibus redundans.

Sanguis.

Sanguis omnis difficulter concoquitur, præcipue si crassus ac melancholicus est, ueluti bubulus.

Leporinus sanguis.

Leporino uero sanguini utpote suauißimo, præcipuus honor est. Hūc nonnulli cum ipso iecinore coquere consueuerūt, ac alij cum reliquis quoq; uisceribus. Sunt etiam qui iuuenis porcelli sanguinem edunt. Homerus uero, caprinum sanguinem nonnullos commedisse posteritati tradidit. Homerus.

DE LACTE.

LAc coctum, alit quidē corpus, sed gingiuis, dentibusq; nocet, quapropter postea quam ingestum est, primum mulso, mox uino acerbo os abluere oportet. Cæterum capiti dolorem adfert, præcordia uentriculumq; inflat, atq; in renibus calculum generat. Igitur ut id quod dilutum magis est, minus quidem alit, plus uero citat aluum, ita econtrario, craßius, ualētius quidem alimentum præbet, sed non facile descendit.

Caprinum lac.

Porrò caprinum lac, mediocris est substantiæ, ouillum craßioris. Præterea protinus à partu tenuius est, tractu uero temporis craßius, deteriusq; efficitur.

QVID OBSERVANdum sit, lac potantibus.

Vi lac potare uoluerit, ab alijs cibis abstinere debet, quousq; consequatur, ac per inferiora decedat. Igitur præstat ipsum recens mulctum in malutino bibere, dein ieiunare, atq; tũ uehementes labores uitare, acescit enĩ si quis laborauerit, ac satius quoq; est leniter deambulare, atq; uigilem cõquiescere. Sane ita facienti, primũ quidem per aluũ subit, ideoq; post deiectionẽ aliud bibendũ est, atq; si hoc quoq; ad secessum subierit, aliud. In primis enim utiliter purgat, nõ ita multũ quidẽ uniuersæ molis, sed ea duntaxat quæ in uentre continentur, mox uenas ingreditur, atq; optime nutriens haudquaquam deijcitur. In biliosis uero fluxionibus atq; ubi uẽtriculum eliquari timuerimus, coctum lac exhibendũ est, atq; sic ipsum coquere oportet. In primis quidẽ sensim paulatimq;, ut & pars quædam absumatur, & pars concoquatur, deinde magis atq; magis coquere. Cauendum uero ut neq; aduratur, neq; in caseum coaguletur, idq; optime fiet, si leniter ipsum coxerimus, & miscendo id quod abscesserit, undiq; detraxerimus. Igitur ferula polita, tenuiq; miscere oportet, & si quid in labijs aulæ feruet, id spongia purgare. Hoc enim sæpenumero reliquum lac corrumpit. Ergo coquendum est lac ut diximus, donec æquabiliter craßius, & crudo lacte dulcius euadat. Præterea quod in lacte tenue serosumq; est consumitur, si calculi marini ex igne candentes in ipsum demittantur, idq; aluo

fluenti

fluenti, maxime si biliosa fuerint excrementa eximie prodest.

DE LACTE. Schisto.

Erum lactis à caseo discernitur, si uehementer ad multum fumum coquatur. Deinde exacte uel per linteum, uel per pannũ colatur. Miscetur at serosæ parti, uel mellis uel oximellis, uel salis modicum, atq; ut aluum subducat datur, adultis quidem ad sextarios duos, iunioribus uero haud minus sextario. Quod uero marinorum calculorum, aut ferri ex igne candentis demißione incrassatum est lac, dysenteriæ, & alui profluuio haud mediocre præsidium est.

DE CASEO.

Caseus omnis acris est, sitim excitans, coctu difficilis, mali succi, calculum gignens. Innocentior uero est, qui recens est, laxus, mollis, suauis & modico sale conditus, qui uero aliter efficitur peßimus est.

DE PISCIBVS

Constat omnes pisces frigidiori humidioriq; temperatura esse. At qui saxatiles uocantur, cæteris sunt meliores, quippe co-

ctu faciles sunt, boni succi, atq; modice humectant, nisi dura fuerit eis caro. Non saxatilium autem, in pelago degentes, multo discrimine differunt ab ijs, qui in limo nutriuntur, aut qua flumina irruunt, sed omnium peßimi qui uel in stagnis uel paludibus aluntur.

Capito, Lupus.

At particulatim Capito quidem, si in pelago deguerit, modice suauis est, sanguinem uero præbet & tenuiorē & imbecilliorē. Huic haud absimilis lupus est.

Mullus.

Ac in æquore quoq; mullus uersatur, cæteris piscibus & durior & fragilior, coctu facilis, mensis idoneus, prædulcis, pinguedinis expers.

QVIBVS TESTA pro tegmine est.

Piscium genera quæ testa integuntur, omnino salsum crudumq; humorem pariunt. Horum ostrea quidem mollißima carne sunt, & magis aluum ducunt, Chamæ uero & purpuræ & ungues & spondyli, & buccina & cochleæ, atque huiusmodi alia dura, ac quæ crustata quoq; nominātur, ut Grammarij, Paguri, Cancri, Locustæ, Squillæ, mēsis quidem con=

conueniunt, sed coctu difficilia sunt, ac si sæpe in aqua dulci elixentur, aluum astringunt. Ius omnium quæ testis concluduntur aluum ducit, hanc ob causam terrestres quoq; cochleæ uentrem soluunt. At uero duræ carnis & coctu difficilis sunt, quæ licet nutriat, mali tamen succi est, quapropter nõnulli ius cum garo & oleo condiunt, atq; sic uentrem subducunt.

Echini modice refrigerant, parum alunt, atque urinam cient.

DE MOLLIBVS.

Olles pisces, ut polypi, sepiæ, lolligenes, duri sunt, coctioniq; renituntur, præsertim polypi, atq; salsum quodammodo habent humorem. Si uero concoctione uincantur, haud parum alimenti corpori præbent.

DE CARTILAGINEIS.

EX genere Cartilagineo, torpedines, pastinacæ, molli atq; predulci carne constant, quæ et celeriter subit, & facile concoquitur, alitq; Ratæ, leuiraiæ, squatinæ, & reliqua huiusce modi genera, duriora coctuq; difficiliora sunt, & plus alimenti præbent. Atq; in totum, duræ carnis animalia, haud facile concoquuntur, sed & ualens & solidum alimentum præbent.

DE CETACEIS.

Etacea, ut balena, uitulus marinus, libella, delphini, & thunni prægrandes, duræ & coctu difficilis sunt carnis, ac crassi succi. Sale autem condita moderatiora redduntur, atq; alijs piscibus humidiora. Superfluitatibus magis abundant, & ad perturbandum proniora sunt. Salsamentorum differẽtiæ, piscium ex quibus constant sequuntur discrimina.

DE VINI potentia.

Qui sanitati studet, quanta sit uini potentia ignorare nõ debet. Itaq; in uniuersum omne quidem uinum nutrit, idq; magis si rubidum, crassumq; est, sed hoc minus boni succi est.

Dulce.

Dulce uero, quamuis nutriat stomacho tamen alienum est.

Acerbum.

Acerbum stomacho quidem gratum, sed non facile transmittitur, ac minus alit, idq; multo minus si fuerit, album.

Fuluum.

Fuluo nullum aliud melius est.

Vinum Vetus.

Vetus uinum recenti calidius, ſicciusq́; eſt. Atque in ſumma uini potentia hæc eſt.

In totum uero uinum calorem noſtrum excitat, unde & coctio melior, & ſanguinis utilior fit. Cibum, utpote facile penetrans in omnes partes deducit, ob quàm cauſam attenuatis quoq; ui morbi, bonum habitum reſtituit, cibi appetentiam erigit, pituitam extenuat, bilem per urinas expurgat, colorem emendat, animum hilariorem iucundumq́; reddit, corporis robur auget. Atque hæ ſunt uini modice epoti commoditates. Immodice uero ingeſtum, contraria efficit, hinc temulentorum euerſiones, dementiæ, ſoporesq́; perueniunt. Quapropter cauēda eſt immoderata uini potatio, quamuis ſi ex longis temporum interuallis liberaliter bibatur, commoditate non careat, quandoq́; urinas abunde mouet, ac ſudores profundit. At mox aſſumpto mulſo ipſum euomere ſatius eſt, ut ne paruæ quidem noxæ ueſtigium relinquat. Igitur potationi operam daturus alio cibo non admodum ſi replere debet, atque inter bibendum Braßicam elixam edere & bellaria, præſertim quæ ex amygdalis conſtant, deguſtare. Hæc enim capitis dolorem leuant, neq; ullam uomentibus moleſtiam afferunt. Ac macerati quoq; abſynthij cremor ante potationem ſumptus, haud mediocriter auxiliatur, ut ne aliud quidem inueniri poßit crapulæ magis inimicum.

Quod si quempiam mordeat uinum, frigidam aquam bibere debet. Postero die absynthij cremorem sumere, ambulare, fricari, lauacrum ingredi, atq; subinde exiguo cibo refici.

DE MELLE ET Mulso.

Mel, coctũ magis alit, quàm aluum subducat, non coctum, contra, ac frigidis humidisq; temperaturis conuenit. Mulsum biliosis nõ admodum prodesse uidetur, quippe quod ipsis in bilem uertitur. Igitur huiusmodi naturis oportet ipsum magis aquosum exhibere, at quibus uiscera quoquomodo afficiuntur, ijs alienum est.

Cæterum hoc modo mulsum præparatur, octuplum aquæ melli adijcitur, ac donec spumare desierit coquitur, spumam uero simul atq; orta est, iugiter auferre oportet.

DE SOMNO.

SVperest post omnia quæ de uictus ratione diximus, ut de somno quoq; disseramus, quippe qui omnium ultimus magna ex parte admittitur. Igitur somnus, ut formula quadam loquamur, est animalium uirium quies, ab utili humore cerebrum madefaciente proueniens. Hunc qui recte capeßit, multa consequitur commoda. Cibos enim conficit, humores digerit, dolores sedat, fatigationes solatur, rigida re-

laxat

laxat, animi ægritudines obliuione delet, mentis insaniam corrigit. Tempus somno accommodatissimum est, post cibum, interdiu uero factus, haud omnibus idoneus est, id enim tempus quo dormiunt aliqui, haud satis est, ut in eo cibi perfecte conficiantur. Intercisa enim ante suam horam concoctione, per meridiem exurgentes sæpenumero acidum ructant, flatibus implentur. Nonnulli fluctuatione quoq; molestantur, nisi uel ex cõsuetudine, uel quia satis dormierunt, huiuscemodi casus effugiant.

Nocturno autem somno haud alius melior est, siquidem nox suapte natura tum humore, tum tranquillitate somnum alliciens, coctionem perfectam efficit.

Præterea post nocturnos somnos, magna ex parte ad excrementa deijcienda festinamus. Temporis autem somno debiti terminus, ex alimentorum perfecta concoctione sumitur, quam tum ex ructibus, tum ex uentris contractione deprehendemus. Post hanc, excitatio non inutilis est, utpote, quæ concoctionis excrementa ad secessum agit.

DE VIGILIA.

Vigiliarum, quæ iam ægrotantes, aut ex dolore, aut febri, aut alio quouis accidente infestant, curationem, in libro de febribus persequemur.

In præsentia uero de his uigilijs

dumtaxat dicendum est, quæ sanos interdum male affi=
ciunt. Igitur si uel ob mœsticiam, uel sollicitudinem,
aut aliam animi ægritudinem quis uigilauerit. Imprimis
mœrorem, quoad fieri potest, fugabimus. Deinde so=
norum suauitate, cogitatio abigenda est, id quod non=
nulli per lenes aquæ sonos efficere moliuntur, qui enim
sic demulcentur, facile somnum subeunt. Ac balneum
quoq; potißimum in uespera, cum bene concoxerit, in=
grediantur. Cibumq; humectantem assumant, ut lactu
cas, aliosq; huiuscemodi. Nigri quoq; papaueris uiridia
folia obsonijs interdũ adijciant, pisces coctu faciles edãt,
Vinum tenue, non antiquum, liberaliter bibant. Cu=
bile petituri, rosaceo caput ungant, aut oleo, in quo pa
paueris capita, aut mandragoræ decocta fuerint. Ane=
thinum etiamnum recens, somniferum est. Nouimus
nonnullos post fatigationem subito quieuisse, ac subin=
de dormiuisse. Idq; ex modica etiam Venere accidere so
let. Alij infrigidato capite uel pedibus, somno facile cor
ripiuntur. Quod si ob cibi uel multitudinem, uel mali=
ciam, grauato stomacho, aliqui uigilare cogantur, nam
& hoc accidisse compertum habemus, quemadmodum
alij rursus præter consuetudinem aut ieiunantes, aut
exiguum cibum sumentes, dormire nequeunt, perpen
dere oportet, atq; caussam auferre.

DE SOPORE

Si uero

SI uero rursus profundi, ueternosiq; superueniant somni, ab aßiduis lauacris, atq; refrigerante unctione abstinere oportet. Apophlegmatismis uero uti, atq; omnino uictus rationem calidiorem, aridioremq;, & exiguum alimentum exhibere, quandoquidẽ huiuscemodi affectus, à frigidiore, humidioreq; materia cerebrum irrigante, magna ex parte accidit.

PAVLI AEGINETAE DE RATIONE VICTVS. FINIS.

ARGENTORATI EXCVDEBAT GEORGIVS VLRICHER ANDLANVS, ANNO M. D. XXXI. Mense Sept.

